

Teknisk budget 2026-2029

Indhold

1. Resultatopgørelse	1
2. Generelle bemærkninger budget 2026-2029	3
2.1. Forudsætninger for budgetlægningsen	4
2.2. Det tekniske budget	4
2.3. Bevillingsniveauer	4
2.4. Befolkningsfremskrivning	5
2.5. Pris- og lønfremskrivning	6
2.6. Den disponible kassebeholdning	6
3. Finansiering	7
3.1. Skatter	7
3.2. Tilskud og udligning	9
3.3. Lån, renter og balanceforskydninger	10
3.4. Låneoptag på konkrete projekter	11
4. Udvalgets bemærkninger	12
4.1. Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget	12
4.2. Børne- og Familieudvalget	14
4.3. Kultur- og Fritidsudvalget	17
4.4. Land- og Byudviklingsudvalget	20
4.5. Senior- og Sundhedsudvalget	22
4.6. Social- og Handicapudvalget	25
4.7. Teknik- og Klimaudvalget	29
4.8. Ungeudvalget	31
4.9. Vækst- og Udviklingsudvalget	34
4.10. Økonomiudvalget	37
5. Projektbeskrivelser 2026-2029 for det tekniske anlægsbudget	39
5.1. Børne- og Familieudvalget	39
5.2. Kultur- og Fritidsudvalget	40
5.3. Land- og Byudviklingsudvalget	42
5.4. Senior- og Sundhedsudvalget	46
5.6. Teknik- og Klimaudvalget	47
5.7. Vækst- og Udviklingsudvalget	64
5.8. Økonomiudvalget	68
6. Grundkapitalindskud	73
7. Bevillings- og flerårsoversigt	74
8. Oversigt over totalbudgettet 2026-2029	76
9. Takstoversigt for Haderslev Kommune 2026	77
Bilag 1: Investeringsoversigt – Teknisk budget	87

1. Resultatopgørelse

Det tekniske budget er Haderslev Kommunes grundøkonomi. Det tager udgangspunkt i rammerne fra budget 2025 og de indtægter, lån og afdrag, som er kendte. Det er udarbejdet i henhold til kommunalbestyrelsens beslutninger, herunder budgetstrategi og økonomisk politik.

Rammerne fra budget 2025 er korrigeret for politiske beslutninger, herunder omstillingsbidrag på 0,5 % svarende til 15,2 mio. kr.

Økonomiske nøgletal i det tekniske budget:

- Der er forventede indtægter på 4.856,8 mio. kr. i 2026
- Der er forventede nettodriftsudgifter på 4.617,4 mio. kr.
- Resultatet på den ordinære drift giver et overskud på 245,3 mio. kr.
- Overskuddet på ordinær drift anvendes til finansiering af nettoanlægsudgifter på 210,2 mio. kr. samt andre finansielle poster som afdrag på lån og grundkapitalindskud
- Resultatet bliver, at det samlede økonomiske råderum er et kassetræk på 0,2 mio. kr. i 2026
- Resultatet er under forudsætning af låneoptag på 32,3 mio. kr. i 2026

Resultatet i overslagsårene viser et negativt råderum til politiske prioriteringer. Råderummet kan blive påvirket af en række konkrete udgifter som følge af økonomiaftalen og politiske prioriteringer i forhandlingerne. Der præsenteres en række forslag til dette i det supplerende budgetmateriale.

Resultatopgørelse				
(Beløb i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Personskatter	-3.010,5	-3.175,9	-3.224,1	-3.339,1
Selskabsskatter	-49,8	-67,9	-70,1	-72,2
Grundskyld	-180,3	-183,8	-188,3	-192,2
Generelle tilskud	-1.616,2	-1.555,4	-1.631,9	-1.647,2
Indtægter, i alt	-4.856,8	-4.982,9	-5.114,4	-5.250,8
Driftsudgifter	3.087,5	3.088,2	3.088,2	3.088,2
Pris- og lønfremskrivning	-	150,3	305,1	465,5
Aktivitetsbestemt medfinansiering	277,4	277,4	277,4	277,4
Overførselsudgifter	1.252,5	1.252,5	1.252,5	1.252,5
Nettodriftsudgifter, i alt	4.617,4	4.768,4	4.923,3	5.083,7
Renteudgifter (nettoenter)	-6,0	-6,1	-6,7	-6,5
Resultat af ordinær drift	-245,3	-220,6	-197,8	-173,6
Anlægsudgifter	210,2	190,9	191,0	177,4
Anlægsindtægter	-19,4	-47,5	-5,4	-1,4
Nettoanlægsudgifter, i alt	190,8	143,4	185,6	176,0
Resultat af skattefinansieret område, i alt	-54,5	-77,2	-12,2	2,4
Lånoptagelse	-32,3	-9,9	-13,0	0,0
Afdrag på lån	86,1	87,4	49,0	49,6
Grundkapitalindskud	0,9	10,9	0,9	0,0
Balanceforskydninger	0,0	24,1	0,0	0,0
Samlet balance på det skattefinansierede område	0,2	35,4	24,7	52,1
Resultat af det brugerfinansierede område	0,0	0,0	0,0	0,0
Resultat i alt	0,2	35,4	24,7	52,1

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen

"-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Rammeoverholdelse			
(Beløb i mio. kr.)	Beregnet ramme 2026 jf. KL	Indarbejdet i teknisk budget 2026	Forskel
Serviceammen	3.236,7	3.174,1	-62,6
Anlægsramme KL's vejledende	181,5	210,2	28,7

"+" i forskel betyder overskridelse af rammen

"-" i forskel betyder luft til rammen

Som det ses af tabellen ovenfor med rammeoverholdelse, er den teknisk beregnede serviceammen jf. Kommunernes Landsforening (KL) i 2026 på 3.236,7 mio. kr. I det tekniske budget er der indarbejdet serviceudgifter for 3.174,1 mio. kr. Det betyder, at der er luft i forhold til overholdelse af serviceammen på 62,6 mio. kr. i 2026.

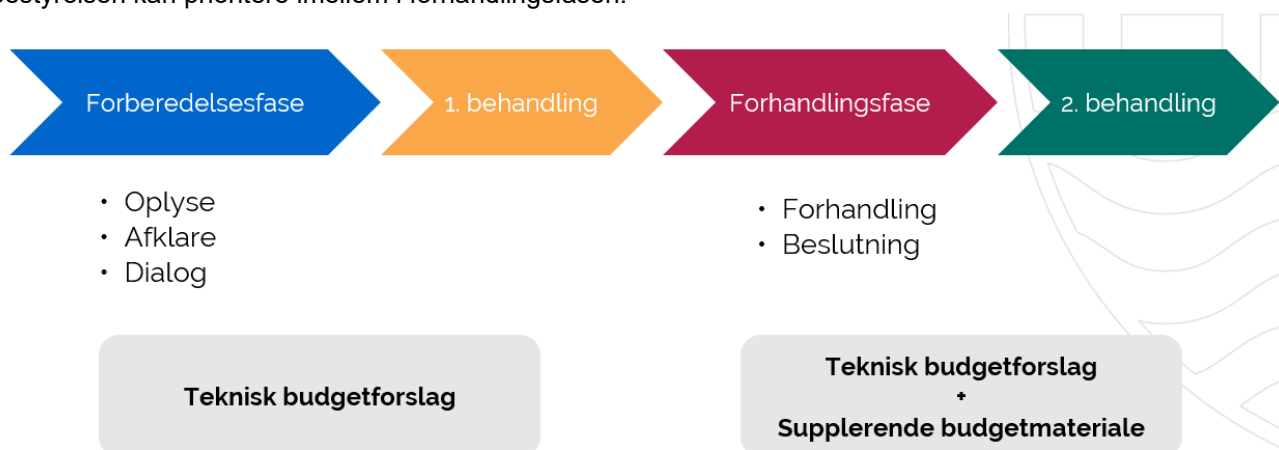
I forhold til anlægsrammen er der på nuværende tidspunkt bruttoanlægsudgifter for 210,2 mio. kr. Igen i år har Kommunernes Landsforening (KL), foretaget beregninger som ser på det historiske anlægsniveau de seneste 10 år, og sammenholder det med landsgennemsnittet og andre faktorer. På den baggrund er de nået frem til en vejledende anlægsramme for Haderslev Kommune på 181,5 mio. kr.

2. Generelle bemærkninger budget 2026-2029

Et ambitiøst og solidt budget er fundamentet for den fremtidige udvikling af Haderslev Kommune. Vejen dertil skabes med et grundigt og gennemarbejdet budgetmateriale, som kommunalbestyrelsen kan træffe kvalificerede beslutninger på baggrund af.

Budgetlægningen for 2026 (overslagsår 2027-2029) tager udgangspunkt i den vedtagne budgetstrategi for 2026-2029 og inddeles i to faser: Forberedelsesfasen og forhandlingsfasen. Dertil er der udarbejdet henholdsvis et teknisk budget og et supplerende budgetmateriale.

Formålet med at dele budgetprocessen op i faser er at skabe en synlig opdeling mellem det administrative og tekniske grundlag for budgettet og den politiske proces, hvor der forhandles om hvilke tiltag, der skal indgå i budgettet ud over det tekniske. Metoden medfører, at der skabes et større politisk råderum, som kommunalbestyrelsen kan prioritere imellem i forhandlingsfasen.

Budget 2026-2029 skal godkendes af kommunalbestyrelsen senest den 15. oktober 2025. I følge tidsplanen for vedtagelsen af budgettet, 2. behandler kommunalbestyrelsen budgettet på kommunalbestyrelsesmødet den 7. oktober 2025. Minimum tre uger før, skal budgettet 1. behandles.

Udgangspunktet for kommunalbestyrelsens 1. behandling af budgettet den 9. september 2025 er det tekniske budget, som er præsenteret i resultatopgørelsen. Den samlede balance på det skattefinansierede område viser råderummet de enkelte år.

Der har som en del af processen været afholdt budgetseminar for kommunalbestyrelsen. Ved budgetseminaret den 19. juni 2025 blev hovedelementerne fra økonomaftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening gennemgået. Udvalgsformændene gennemgik udvalgenes udfordringer og øvrige prioriteringer for de kommende år.

Den 19. august 2025 blev der afholdt møde for gruppeformændene, hvor de havde mulighed for at bringe temaer frem, som ønskedes administrativt kvalitetssikret frem mod de politiske forhandlinger. Temaerne præsenteres i det supplerende budget.

Der afholdes budgetseminar den 3. september 2025 for kommunalbestyrelsen og Hoved-MED, hvor det tekniske og det supplerende budget præsenteres.

Politiske forhandlinger:

I den politiske tidsplan for budgetprocessen er der afsat tid til de politiske forhandlinger mellem den 10. og 22. september, hvor der er mulighed for, at et budgetforlig kan indgås. Ændringsforslag afleveres senest den 22. september kl. 12:00. Alt udover det tekniske budget besluttet gennem politiske forhandlinger med inspiration i det supplerende budgetmateriale.

2.1. Forudsætninger for budgetlægningen

Fundamentet for budgetlægningen i Haderslev Kommune er den vedtagne økonomiske politik. Af den økonomiske politik fremgår en række økonomiske styringsmål, der er formuleret med udgangspunkt i, at Haderslev Kommune skal være et loyalt medlem af det kommunale fællesskab, at der skal være økonomisk balance, og at der skal arbejdes med at skabe en robust økonomi.

De økonomiske styringsmål er:

- Haderslev Kommune skal bidrage til, at kommunerne samlet set overholder de af regeringen og Kommunernes Landsforening aftalte rammer for service og anlæg
- Der skal som minimum være balance på det skattefinansierede område i alle årene
- På ordinær drift bør der være et gennemsnitligt resultat på 200-250 mio. kr. bl.a. til dækning af anlægsudgifter og afdrag på lån
- Kommunens likvide beholdning pr. indbygger skal være omkring landsgennemsnittet

2.2. Det tekniske budget

Der er udarbejdet et teknisk budgetforslag for budget 2026-2029. Dette tager udgangspunkt i driftsrammerne fra det vedtagende budget 2025. Overslagsåret 2029 er dannet som en kopi af 2028. Driftsbudgettet er prisfremskrevet til 2026-niveau samt skøn for 2027-2029.

Det tekniske budget er desuden korrigeret for følgende:

- Tidligere politiske beslutninger af budgetmæssig karakter herunder omstillingsbidrag og 1. bevillingskontrol
- Uændrede skatteprocenter og valg af statsgaranteret skatteudskrivningsgrundlag
- Budgettet til overførselsudgifter, aktivitetsbestemt medfinansiering og refusioner er korrigeret jf. økonomiaftalen
- Særligt for dette års budgetlægning er der korrigeret for beskæftigelsesreformens indtægtsside i alle fire år, mens der alene er korrigeret for udgifterne i 2026, da aftalerne for overslagsårene endnu ikke er på plads
- De økonomiske konsekvenser afledt af sundhedsreformen er ikke indarbejdet i tekniske budget, da den endelige fordeling mellem kommunerne først kendes i foråret 2026
- Fremskrivning af pris- og lønniveau fra 2025-prisniveau til 2026-prisniveau
- I det tekniske budget ligger de vedtagne anlægsbudgetter for 2026-2028. Anlægsniveauet for 2029 er indarbejdet jf. den vedtagne anlægsmodel, der er beskrevet i budgetstrategien

Budgettet er et totalbudget omfattende samtlige drifts-, anlægs- og finansposter vedrørende budgetåret.

Det skal bemærkes, at det tekniske budget ikke fuldt ud lever op til Haderslev Kommunes økonomiske politik, hvilket bl.a. skyldes at ændrede indtægtsskøn er indarbejdet i det tekniske budget, mens udgifterne er medtaget i det supplerende budget.

I forhold til den vedtagne økonomisk politik, bemærkes følgende til det tekniske budget:

- Det bidrager til overholdelse af den aftalte serviceramme
- De budgetlagte anlægsudgifter ligger for nuværende over Haderslev Kommunes vejledende andel af anlægsrammen udmeldt i Økonomiaftalen
- Der er ikke overskud på det skattefinansierede område i alle årene
- Resultatet på den ordinære drift giver et overskud på 245,3 mio. kr. i 2026
- Kommunens likvide beholdning er omkring landsgennemsnittet

2.3. Bevillingsniveauer

Angivelsen af bevillingsniveauer er udtryk for, hvor detaljeret budgettet er opdelt. Samtidig er et højt bevillingsniveau udtryk for, at kommunalbestyrelsen giver det enkelte udvalg mulighed for spillerum inden for eget område.

De enkelte udvalgs bevillinger er i budget 2026-2029 opdelt på nedenstående bevillingsniveauer.

Bevillingsniveauer
Driftsudgifter
Aktivitetsbestemt medfinansiering
Overførselsudgifter
Brugerfinansierede område

For driftsbevillingerne gælder det, at de er nettobevillinger dvs., at kommunalbestyrelsen kun tager bevillingsmæssig stilling til størrelsen af nettoudgifterne. Det vil derfor være muligt at afholde flere udgifter, hvis udvalget har opnået flere indtægter.

På finansieringssiden følges kravene, som fremgår af det autoriserede budget- og regnskabssystem for kommuner.

På anlæg er nettobevillingen knyttet til hvert projekt for sig, og kravene der fremgår af det autoriserede budget- og regnskabssystem for kommuner følges. For at lette processen kan der søges om anlægsbevilling i forbindelse med vedtagelsen af budgettet. For de projekter, hvor projektbeskrivelsen vurderes at redegøre for både de økonomiske og materielle forudsætninger, fremgår det, at der søges om anlægsbevilling i forbindelse med budgetvedtagelsen.

2.4. Befolkningsfremskrivning

I forbindelse med udarbejdelse af budgettet er befolkningstal og befolkningsfremskrivning relevante at tage med i overvejelserne. Udviklingen i befolkningsfremskrivningen i forskellige aldersgrupper fremgår af nedenstående tabel.

Alder	2025	2026	2027	2028	2029	Ændring fra 2025-2029
0 - 2 år	1.347	1.346	1.322	1.348	1.355	0,6%
3 - 5 år	1.587	1.554	1.491	1.432	1.433	-9,7%
6 - 16 år	6.577	6.403	6.238	6.140	6.041	-8,1%
17 - 24 år	4.847	4.878	4.835	4.785	4.693	-3,2%
25 - 64 år	27.178	27.059	26.681	26.463	26.260	-3,4%
65 - 79 år	9.978	9.944	9.949	10.047	10.126	1,5%
80 + år	3.840	4.060	4.230	4.349	4.484	16,8%
I alt	55.354	55.244	54.746	54.564	54.392	-1,7%

Kilde: Danmarks statistik.

Ovenstående prognose bygger på data fra Danmarks Statistik over befolkningsfremskrivningen. Kommunalbestyrelsens ambition i forhold til vækst og udvikling er endnu ikke slået igennem i prognosen fra Danmarks Statistik.

Ifølge tabellen vil befolkningssammensætningen i kommunen bevæge sig mod en højere gennemsnitsalder. Af tabellen ses det, at der i de to ældste aldersgrupper forventes en stigning i antal borgere de kommende år, mens der i de resterende aldersgrupper ses et forventet fald i antal borgere, på nær de 0-2-årige, hvor der er en svag stigning. Overordnet set forventes befolkningstallet i kommunen at falde i de kommende år.

Årets befolkningsfremskrivning påvirkes af indvandringen af ukrainere med opholdstilladelse efter særloven. Dette er dog på kort sigt. Ud fra Danmarks Statistiks befolkningsfremskrivning, antages det, at alle ukrainere med opholdstilladelse efter særloven, udrejser i løbet af 2026.

2.5. Pris- og lønfremskrivning

Som beskrevet under pkt. 2.2. Det tekniske budget, er budgetterne fremskrevet med Kommunernes Landsfor- enings nye skøn for pris- og lønfremskrivning. Den gennemsnitlige prisen fremskrivning fra 2025 til 2026 er 2,92%. Årsagen til faldet i dette års fremskrivning skyldes, at effekten af inflationen var skønnet højere end den faktiske udvikling. Faldet kan i særlig grad henføres til brændsel og drivmidler samt tjenesteydelser.

I overslagsårerne er der indlagt en fast pulje til pris- og lønfremskrivning. Dette er gjort for skabe et retvisende billede i budgetprocessen.

2.6. Den disponible kassebeholdning

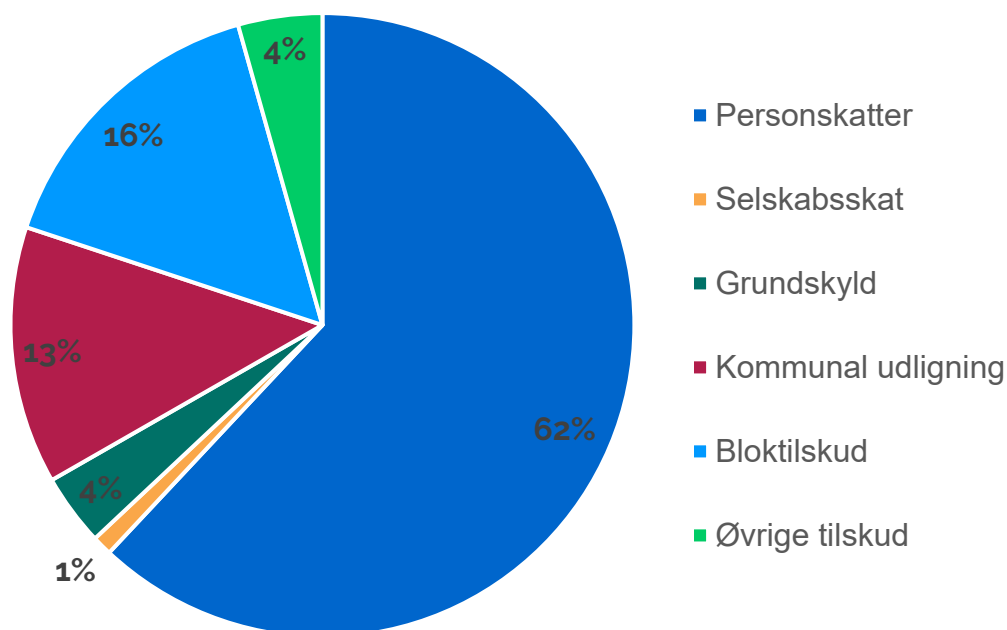
Den disponible kasse primo 2026 forventes at udgøre 195,8 mio. kr. på baggrund af de opgjorte økonomiske konsekvenser efter mødet i Haderslev Kommunalbestyrelse den 24. juni 2025. Forøgelsen af den disponible kasse siden budget 2025-2028 blev vedtaget, skyldes i særlig grad overførselssagen i februar 2025, hvor der på drift, anlæg og finans blev overført ikke forbrugte midler fra sidste år.

3. Finansiering

Haderslev Kommunes indtægter består overordnet set af skatter og tilskud.

Haderslev Kommunes indtægter i 2026 stammer primært fra skatteindtægter, hvor ca. 62% af indtægterne kommer fra. Dernæst kommer tilskud i form af statens bloktilskud og kommunal udligning, som bidrager med henholdsvis 16% og 13%. Øvrige skatter og tilskud bidrager samlet med ca. 9%.

Fordeling af indtægter i 2026

Nedenfor gennemgås skatter og tilskud i Haderslev Kommune.

3.1. Skatter

Haderslev Kommune kan hvert år vælge mellem to forskellige budgetmetoder med hensyn til fastsættelse af personskatten og de afledte tilskuds- og udligningsbeløb:

1. Haderslev Kommune benytter sig af tilbuddet om statsgaranti på personskat, tilskud og udligning
2. Haderslev Kommune budgetterer selv skattegrundlaget og de afledte tilskuds- og udligningsbeløb

Vælger kommunen statsgaranti på skatterne, er indtægter fra tilskud og udligning endelige. Vælger kommunen selvbudgettering af skatter, bliver tilskuddene og udligningen efterreguleret 3 år senere på baggrund af den endelige skatteopkrævning og opgjorte udgiftsbehov.

Da Haderslev Kommune valgte statsgaranti for 2023 foretages der ikke nogen efterregulering i 2026 for kommunen. Dog valgte en række af landets kommuner at selvbudgettere i 2023 og fik en gevinst heraf. Dette reguleres via bloktilskuddet i 2026 med negativ effekt for Haderslev Kommune.

Haderslev Kommune har for tilskudsåret 2026 indregnet indtægter baseret på statsgarantien i det tekniske budget.

Oversigt over skatter i Haderslev Kommune

	Sats
Udskrivningsprocent – kommunal	26,30 %
Udskrivningsprocent – kirke	0,95 %
Grundskyldspromille – produktionsjord	7,20 ‰
Grundskyldspromille – øvrige	12,7 ‰

Personskatter

Udskrivningsgrundlaget er den del af borgernes indkomster, som de betaler skat til kommunen af. Haderslev Kommunes udskrivningsprocent er 26,3 %. Provenuet af den kommunale indkomstskat beregnes på baggrund af udskrivningsgrundlaget.

På baggrund af den seneste økonomiske redegørelse fra Økonomiministeriet for maj 2025 er der indregnet indtægter baseret på det statsgaranterede grundlag for 2026. Ved valget af statsgaranti er Haderslev Kommune garanteret et udskrivningsgrundlag på 11,5 mia. kr., som med en udskrivningsprocent på 26,3% giver et provenu på 3,0 mia. kr. i 2026.

Regeringens opdaterede skøn i "Økonomisk Redegørelse" for maj 2025, indebærer samlet set et forøget beskattingsgrundlag for kommunerne i 2026 sammenlignet med det tidligere forudsatte. Udviklingen dækker særligt over øget vækst for skønnet i 2025.

Det øgede vækstskøn for 2023-2026 m.m. betyder samlet set, at provenuet fra kommunal indkomstskat i 2026 skønnes at være 3,1 mia. kr. højere sammenlignet med skønnet fra september 2024 og 6,7 mia. kr. højere end skønnet fra juli 2024.

Selskabsskat

I 2026 modtager Haderslev Kommune selskabsskat for indkomståret 2023 samt eventuelle korrektioner fra tidligere år.

Den budgetterede udvikling i selskabsskatten er baseret på Kommunernes Landsforenings forventning til udviklingen i selskabsskatten på landsplan. Der forventes et fald i indtægterne for selskabsskat fra budget 2025 til 2026 på 6,8 mio. kr.

Grundskyld og øvrige

Fra 2024 er det ikke længere kommunerne, men Skatteforvaltningen, der opkræver grundskyld og dækningsafgift. Det sker med baggrund i vurderinger af grundværdierne fra Skatteministeriet. Det skal bemærkes, at det indarbejdede provenu for grundskyld, beror på seneste foreløbige skøn fra Skatteministeriet fra juni 2025.

De nye vurderinger forventes at medføre højere grundværdier. For at grundskyldsprovenuet for kommunerne skal være uændret, er der i den nye ejendomsskattelov, fastsat nye kommunespecifikke grundskyldspromiller for de enkelte kommuner for 2024-2028. Haderslev Kommunes grundskyldspromille på ikke-produktionsjord (øvrige ejendomme) er nedsat fra 24,36 ‰ til 12,7 ‰, mens grundskyldspromillen på produktionsjord er uændret 7,2 ‰. Haderslev Kommune opkræver ikke dækningsafgifter på erhvervsejendomme.

I 2026-2029 er grundskylden opgjort ud fra Skatteministeriets foreløbige skøn på de nye vurderinger. Det skal bemærkes, at grundskylden for 2026 er endelige, mens skøn for 2027-2029 stadig er behæftet med en vis usikkerhed, og kan blive ændret ved de kommende budgetlægninger.

Udover grundskyld har Haderslev Kommune også indtægter fra dækningsafgift på offentlige ejendomme, dødsbopeskattning og forskerskat.

(Beløb i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Personskatter*	-3.017,7	-3.130,8	-3.229,9	-3.346,9
Skrå skatteloft*	7,3	7,4	7,6	7,8
Selskabsskat	-49,8	-67,9	-70,4	-72,2
Grundskyld og øvrige	-180,3	-183,8	-188,3	-192,2
I alt	-3.240,6	-3.375,1	-3.481,0	-3.603,6

Afrundingsdifferencer kan forekomme

*Personskatter og det Skrå skatteloft er samlet under personskatter i resultatopgørelsen.

I 2024 og 2025 valgte Haderslev Kommune at selvbudgettere indtægtsgrundlaget. Der forventes en indtægt på netto 24,1 mio. kr. i 2027 og 7,4 mio. kr. i 2028 som følge heraf.

3.2. Tilskud og udligning

Den nye udligningsreform trådte i kraft pr. 1. januar 2021 og med den, skete der en grundlæggende omlægning af det kommunale tilskuds- og udligningssystem, som består af:

- Et generelt udligningssystem
- Særskilte udligningsordninger
- Et statsligt bloktilskud
- En række separate tilskuds- og overgangsordninger

I ordningen foretages en separat udligning af beskatningsgrundlag og udgiftsbehov, mens der tidligere blev udlignet ud fra et beregnet strukturelt underskud. Der er nu indført et generelt udligningssystem, som er ens for alle landets kommuner. Udligningssystemet er ændret fra et statsfinansieret system til et rent mellemkommunalt system.

Der er indført særlige udligningsordninger for selskabsskat, udligning af kommunernes merudgifter vedr. indvandrere, flygtninge og efterkommere samt en udligning af dækningsafgift.

Bloktilskuddet er statens samlede årlige tilskud til kommunerne og fordeles som hovedregel efter indbyggertal.

Det kommunale tilskuds- og udligningssystem indeholder endeligt en række målrettede tilskudsordninger.

I 2026 budgetterer Haderslev Kommune med, at de samlede indtægter fra tilskud og udligning vil være 1.1616,2 mio. kr. Heraf indgår 50,0 mio. kr. som finansieringstilskud og 84,6 mio. kr. som tilskud til udsatte ø- og yderkommuner.

Fordeling af tilskud og udligning

(Beløb i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Kommunal udligning	-605,1	-675,6	-701,5	-676,2
Udligning udlændinge	2,8	2,8	2,6	2,5
Udligning af selskabsskat	-45,9	-44,8	-46,2	-47,0
Udligning af dækningsafgift	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Kommunebidrag til regionerne	7,1	7,3	7,5	7,7
Statsligt bloktilskud	-755,6	-651,9	-696,8	-732,5
Udligning og statstilskud i alt	-1.397,3	-1.362,9	-1.435,1	-1.446,1
Tilskud til Ø-kommuner	-4,7	-4,0	-4,0	-4,0
Tilskud til bekæmpelse af ensomhed	-1,3	-1,4	-1,4	-1,5
Tilskud til generelt løft af ældreplejen	-9,9	-10,2	-10,6	-10,9
Tilskud til bedre kvalitet i dagtilbud	-5,3	-5,5	-5,7	-5,9
Finansieringstilskud	-50,0	-50,0	-50,0	-50,0
Ekstra finansieringstilskud	-29,0	0,0	0,0	0,0
Tilskud styrket kvalitet i ældreplejen	-13,3	-13,7	-14,2	-14,6

(Beløb i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Tilskud til værdig ældrepleje	-13,9	-14,4	-14,8	-15,3
Tilskud til udsatte ø- og yderkommuner	-84,6	-87,3	-90,1	-93,0
Kompensation vedr. nettotab dækningsafgift	-6,8	-6,0	-6,0	-6,0
Særlige tilskud, i alt	-219,0	-192,5	-196,7	-201,1
Generelle tilskud og udligning i alt	-1.616,2	-1.555,4	-1.631,9	-1.647,2

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Budgetteret tilskud og udligning

Haderslev Kommune budgetterer i 2026 med indtægter på 1.1616,2 mio. kr. fra de forskellige tilskud og udligningsordninger.

Det statslige bloktilskud udgør i alt 755,6 mio. kr., hvoraf 27,5 mio. kr. kun udbetales, hvis kommunerne samlet overholder loftet for serviceudgifter, jf. aftalen mellem Regeringen og Kommunernes Landsforening.

Desuden er 9,2 mio. kr. gjort betinget af, at kommunerne samlet budgetlægger indenfor den aftalte ramme under hensyntagen til det samlede budgetterede niveau og drifts- og anlægsudgifter.

Haderslev Kommune får et tilskud på 4,7 mio. kr. i 2026 som ø-kommune. Hertil er der kommet udmeldinger om særtilskud til nedsættelse af færgetakster på godstransport og passagerbefordring på 2,2 mio. kr. Indtægten vedrørende nedsættelse af færgetaksterne er direkte tilskrevet fagområdet og indgår ikke i de samlede opgjorte særtilskud.

Sundhedsreformen

Det skal bemærkes, at der i indtægtsbudgetteringen for perioden 2027-2029 ikke er taget højde for virkningen af sundhedsreformen, herunder opgaveflytningen til regionerne, afskaffelsen af den kommunale medfinansiering (KMF), samt overgangsordningen på sundhedsområdet. Dette skyldes at den endelige udmøntning stadig udestår, og at det derfor vurderes, at beregningerne hviler på et for usikkert grundlag.

3.3. Lån, renter og balanceforskydninger

Lån

Optagelse af lån sker i henhold til lånebekendtgørelsen og områdefornyelsesprojekt på Jomfrustien samt færge og havne.

Udvikling i langfristet gæld

(Beløb i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Ældreboliger (primo)	171,3	157,1	142,9	128,5
Afdrag	-14,2	-14,3	-14,4	-14,5
Budgetteret lånoptagelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Ældreboliger ultimo i alt	157,1	142,9	128,5	114,0
Ordinære lån (primo)*	461,4	428,7	372,2	357,5
Afdrag	-65,1	-66,3	-27,8	-28,3
Budgetteret lånoptagelse	32,3	9,9	13,0	0,0
Ordinære lån ultimo i alt	428,7	372,2	357,5	329,2
Jordforsyning (primo)	1,2	1,0	0,7	0,5
Afdrag	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Budgetteret lånoptagelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Jordforsyning ultimo i alt	1,0	0,7	0,5	0,3
I alt ultimo	586,8	515,8	486,4	443,4

* ekskl. gæld til Lønmodtagernes Feriemidler

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Renter

(Beløb i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Renter af likvide aktiver	-9,9	-9,9	-9,9	-9,9
Renter af kortfristede tilgodehavender	-0,2	-0,2	-0,2	-0,2
Renter af langfristede tilgodehavender	-0,1	-0,1	-0,1	-0,1
Renter af langfristet gæld	9,1	8,9	8,4	8,6
Garantiprovision og kurstab på obligationer	-5,0	-5,0	-5,0	-5,0
I alt	-6,0	-6,2	-6,7	-6,5

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Balanceforskydninger

(Beløb i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Forskydninger i langfristede tilgodehavender	0,9	10,9	0,9	0,0
- Heraf grundkapitalindskud	0,9	10,9	0,9	0,0
Forskydninger i kortfristet gæld til staten	-	-	-	-
Forskydninger i kortfristet gæld, i øvrigt	-	-	-	-
Forskydninger i langfristede gæld	-	-	-	-
I alt	0,9	10,9	0,9	0,0

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Forskydninger i langfristede tilgodehavender drejer sig primært om indskud i Landsbyggefonden, men udover dette medregnes bl.a. også udlån til beboerindskud.

I budgetlægningen 2026-2029 budgetteres med øje for den tekniske serviceramme tillagt en forholdsmæssig andel af løftet af serviceudgifter i økonomiaftalen. I de afsluttende tekniske justeringer efter de politiske beslutninger, vil der blive etableret en evt. teknisk korrektionspulje på centrale puljer. Der sker afbalancering af den tekniske korrektionspulje under forskydninger i kortfristet gæld til staten.

3.4. Låneoptag på konkrete projekter

Nedenfor præsenteres låneoptag, afdrag på lån og renter, som kan henføres til konkrete anlægsprojekter i det tekniske budget. Der er ikke indregnet låneoptag til andre projekter end Jomfrusti-projektet og færge og havne.

(Beløb i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Låneoptag – Jomfrusti-projektet	-24,3	-1,9	0,0	0,0
Afdrag på lån – Jomfrusti-projektet	0,8	1,7	1,8	1,8
Renter – Jomfrusti-projektet	0,6	1,3	1,3	1,5
I alt vedr. Jomfrusti-projektet	-22,9	1,1	3,1	3,3
Låneoptag – færge og havne	-3,0	-3,0	-8,0	0,0
Afdrag på lån – færge og havne	0,1	0,2	0,4	0,7
Renter – færge og hav	0,1	0,2	0,3	0,5
Lån til færge og havne	-2,8	-2,6	-7,3	1,2
Låneoptag – energibesparende foranstalt.	-5,0	-5,0	-5,0	0,0
Afdrag på lån – energibesp. foranstalt.	0,2	0,4	0,6	0,8
Renter – energibesparende foranstalt.	0,1	0,3	0,4	0,7
Lån til energibesparende foranstalt.	-4,7	-4,3	-4,0	1,5
Finansiering til konkrete projekter i alt	-30,4	-5,8	-8,2	6,0

Afrundingsdifferencer kan forekomme

4. Udvalgets bemærkninger

4.1. Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget

Mål og ambitioner for Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget

Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget arbejder ud fra visionen "Flere i beskæftigelse", som er udfoldet i Beskæftigelsespolitikken 2024-2027. Beskæftigelsespolitikken 2024-2027 har til formål at bidrage til at realisere målsætningen og ambitionerne om +250 flere i uddannelse, +500 indbyggere og +1.000 arbejdspladser i 2030.

Budgetoversigt 2026-2029 for Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget

Nettobeløb (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Driftsudgifter	118,7	118,7	118,7	118,7
Overførselsudgifter	1.211,2	1.211,2	1.211,2	1.211,2
Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget i alt	1.329,9	1.329,9	1.329,9	1.329,9

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Fakta om Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget

Arbejdet under Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget vedrører:

- Beskæftigelsesindsats
- Hjælp til enkeltydelser og forsørgelse
- Borgerservice

Beskæftigelsesindsatsens formål er at understøtte ledige og sygemeldte borgere i at opnå og fastholde hel eller delvis selvforsørgelse og sikre virksomhederne den arbejdskraft, de har brug for. Beskæftigelsesindsatsen i Haderslev Kommune tager udgangspunkt i den enkelte borger, og i at understøtte denne i at få en tilknytning til arbejdsmarkedet. Borgeren mødes med respekt og forståelse af de forhold, der står i vejen for dennes tilknytning til arbejdsmarkedet. Borgeren skal opleve at blive inddraget, set og hørt.

Beskæftigelsesindsatsen i Haderslev Kommune bygger i vid udstrækning på en virksomhedsrettet tilgang med fokus på rekruttering, fastholdelse og opkvalificering.

Hjælp til enkeltydelser og forsørgelses formål er at sætte borgeren i stand til at klare sig selv. Derudover skal det skabe et økonomisk sikkerhedsnet for enhver, der ikke på anden måde kan skaffe det nødvendige til sig selv eller sin familie.

Borgere kan søge om enkeltydelser til f.eks. tandbehandling, briller, medicin eller boligindskud. Sagsbehandlingen og udbetalingen af forsørgelsesydelse tager udgangspunkt i en fælles modtagelse og visitation af borgeren i samarbejde mellem Ydelsesteamet og Jobcentret eller andre relevante forvaltningsområder.

Borgerservice er central i mange borgeres møde med kommunen, og spiller en stor rolle i at tage godt imod borgeren, både i det personlige møde, hvor borgerguiderne tager imod og i telefonomstillingen, som stiller opkaldet videre til den relevante forvaltning. Borgerservice varetager opgaven med at rådgive og vejlede borgere telefonisk eller personligt, f.eks. i forhold til at anvende de mange digitale løsninger herunder MitID, der er udviklet gennem de senere år.

Derudover varetages sagsbehandlingen omkring f.eks. personlige tillæg og helbredstillæg til pensionister, pas, kørekort, folkeregister, beboerindskudslån, vielser, sygesikring og begravelseshjælp. I grafen ses udviklingen i procentdelen af offentlig forsørgede af arbejdsstyrken i Haderslev Kommune sammenlignet med hele landet.

4.2. Børne- og Familieudvalget

Mål og ambitioner for Børne- og Familieudvalget

Haderslev kommunes børn er afgørende for kommunens vækst og velfærd. Børne- og Familieudvalget arbejder for, at visionerne i den sammenhængende børne- og ungepolitik bliver til virkelighed. Det betyder, at udvalget prioriterer, at:

- Skabe stærke og attraktive skoler og dagtilbud, som er det naturlige førstevalg i lokalsamfund.
- Sætte særlig fokus på at styrke kommunes almentilbud i både dagtilbud og skoler, så flest mulige får et tilbud så tæt på almenområdet som muligt.
- Fastholde og styrke den faglige progression og de faglige resultater i folkeskolen.
- Implementere nyt tilsynskoncept på dagtilbudsområdet, som skaber værdi i det lokale arbejde med kvalitetsudvikling.
- Forme det gode, digitale børne- og ungeliv gennem tre nøgleområder: Digital dannelse, digital adfærd og digitale fællesskaber. Indsatsen er rammesat i IT-politikken, som sætter retning for hele børneområdet i Haderslev Kommune.
- Evaluere og justere den eksisterende specialklassestruktur på skoleområdet, så flest mulige børn kan være i mangfoldige læringsmiljøer så tæt på deres bopæl og på almenområdet som muligt.

Budgetoversigt 2026-2029 for Børne- og Familieudvalget

Nettobeløb (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Folkeskoler	334,5	334,6	334,7	334,7
SFO'er	31,9	31,9	31,9	31,9
Fællesudgifter skolevæsen	193,0	192,7	192,7	192,7
Ungdomsskolen	16,6	16,6	16,6	16,6
Sundhedsplejen	11,9	11,9	11,9	11,9
Fællesudgifter dagtilbud	-20,0	-20,0	-20,0	-20,0
Dagpleje	62,1	61,9	61,9	61,9
Daginstitutioner	220,4	220,4	220,4	220,4
Tilskud til puljeordninger	22,1	22,1	22,1	22,1
Det rådgivende team	28,6	28,5	28,5	28,5
Hotspot og SSP	2,8	2,8	2,8	2,8
Børn og Kultur samt politiske puljer	17,0	17,1	17,1	17,1
Børne- og Familieudvalget i alt	921,1	920,5	920,6	920,6

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Fakta om Børne- og Familieudvalget

Arbejdet under Børne- og Familieudvalget er organiseret i 7 hovedområder:

- Sundhedsplejen
- Dagtilbud
- Folkeskoler og SFO'er
- Ungdomsskole og klubber m.v.
- Pædagogisk Psykologisk Rådgivning og øvrig konsulentbistand
- Hotspot og SSP
- Børn og Kultur samt politiske puljer

Sundhedsplejen tilbyder individuel vejledning, undervisning, undersøgelser og forebyggende indsatser til gravide og børn og unge op til 18 år.

Sundhedsplejen tilbyder bl.a. vejledning og individuel støtte til gravide, spæd- og småbørnsforældre, funktionsundersøgelser af børn i den undervisningspligtige alder, generel forebyggelse og sundhedsfremme. Indgår i tværsektorielt samarbejde med almen praksis, jordemodercenter og fødegang, socialforvaltning m.fl. Udbyder kursus til førstegangsforældre.

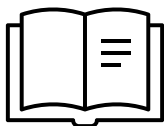
Dagtilbud dækker over pasning af ca. 413 børn i dagplejen, 1.845 børn i børnehaver, 0-6 års institutioner og specialgrupper. Derudover betales tilskud til private puljeordninger, privatinstitutioner, private børnepassere og pasning af egne børn i alt ca. 399 børn.

Daginstitutionerne er enten kommunale eller selvejende. Der er 5 selvejende institutioner samt 10 kommunale institutioner fordelt på 27. matrikler/afdelinger. Der er etableret 3 ressourceinstitutioner, hver med 1-2 specialgrupper for børn med særlige behov i direkte tilknytning til ressourceinstitutionens øvrige afdelinger og børnegruppe.

Folkeskoler og SFO'er omfatter kommunens 11 almene skoler, hvoraf fire har Ungeunivers. Skolerne er beliggende på 16 matrikler. Der er 4.044 elever fra 0-9. klasse, hvoraf ca. 250 elever går i specialklasse og 160 er enkeltintegrerede. SFO'er på skolerne med indskolingsklasser. Specialskole for 0-10. klassetrin med ca. 230 elever 10. klasses skole med 112 elever.

De almene folkeskoler er opdelt i børne- og junior-universer for 0.-6. klassetrin og ungeuniverser for 7.-9. klassetrin. Fem skoler har specialklasser, og alle 11 skoler har enkeltintegrerede elever. Kommunen indbetaler tilskud til staten for elever på de fem fri-skoler og private grundskoler i kommuner.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning og øvrig konsulentbistand er organiseret i Det rådgivende team, der varetager pædagogisk psykologisk rådgivning, skolefraværsindsats og lettere behandlingsindsats. Det rådgivende team er organiseret som et tværfagligt team i hvert distrikt. Teamet yder rådgivning og vejledning, sparring, konsulentstøtte til dagtilbud og skoler samt rådgivning og forebyggende indsatser til børn, unge og forældre. Psykologer varetager de pædagogiske-psykologiske opgaver. Teamet består herudover af sundhedsplejersker, fysioterapeuter, ergoterapeut, familiekoordinatorer, pædagogiske konsulenter, samt Tale-høre-sprog konsulenter, der yder støtte til alle børn med tale-, høre- og sprogvanskeligheder.

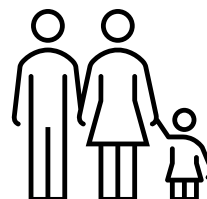
Børn og Kultur samt politiske puljer

Administrative opgaver og pædagogiske konsulentfunktioner i forhold til hele fagområdet er placeret centralt i forvaltningen.

De politiske puljer omfatter bl.a. udvalgets udviklings-pulje, strukturpulje samt puljen til yderligere tiltag på skoleområdet.

Haderslev Ungdomsskole benyttes af unge primært i alderen 14-18 år. Ungdomsskolen står for fritidsundervisning, heltidsundervisning AU-klassen, ungdomsklubber, Naturskolen samt varetager "den lille håndværker", som er undervisningsforløb for alle kommunens 5. og 6. klasser.

Ungdomsskolen skal give de unge muligheden for at udvide deres kundskaber, dygtiggøre dem til samfundslivet og bidrage til en indholdsrig tilværelse. Mange af de 12 ungdomsklubber er placeret i lokalsamfundene.

Hotspotchefen fungerer som vidensbank og konsulent, der opkvalificerer den strategiske og proaktive kriminalpræventive indsats, fx ved at udarbejde aktuelle politikker, strategier og handleplaner. Igennem en koordineret viden vedrørende kommunens tværfaglige indsatsområder og netværk, sikrer hotspotchefen, at unge med bekymrende adfærd får den nødvendige støtte på det korrekte niveau. Dette i tæt samarbejde med SSP-indsatsen.

4.3. Kultur- og Fritidsudvalget

Mål og ambitioner for Kultur- og Fritidsudvalget

Kultur- og Fritidsudvalget ønsker med Kultur- og Fritidspolitikken at sætte en retning, der binder kommunen sammen. Kultur- og fritidslivet er en meget vigtig aktør i kommunens vækst- og velfærdsudvikling. Kultur- og fritidsområdet skal understøtte fællesskaber og fælles mål, herunder særligt de tre vækstsmål om 250 flere i uddannelse, 500 flere indbyggere samt 1000 flere arbejdspladser – alle mål i 2030.

Kultur- og Fritidsudvalget arbejder konkret med virkeliggørelse af svømmefaciliteter i Haderslev Kommune, hvor også et terapibassin i Vojens Svømmehal er under planlægning. I Haderslev by er fokus rettet mod svømmehallen på Kløvermarkskolen og Haderslev Svømmehal samt ikke mindst arbejdet med at konkretisere både indhold og placering af en helt ny svømmefacilitet i Haderslev.

Kultur- og Fritidsudvalget er optaget af at de strategiske mål og ambitioner udmøntes gennem et tæt samarbejde med foreningslivet og frivilligheden. Særligt samarbejdet med samvirkerne indenfor udvalgets område er vigtigt, da disse repræsenterer de mange forskellige foreninger indenfor kultur- og fritidsområdet i Haderslev Kommune. Men også dialogen med - og nærheden til kultur- og fritidsinstitutionerne vægtes højt af udvalget. Det er bl.a. gennem forenings- og institutionslivet, at udvalgets mål og ambitioner udmøntes.

Budgetoversigt 2026-2029 for Kultur- og Fritidsudvalget

Nettobeløb (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Idræt	28,1	28,0	27,8	27,8
Kultur	21,3	20,3	20,5	20,3
Fritid	0,9	0,9	0,9	0,9
Samvirkerne	4,9	4,9	4,9	4,9
Institutionerne	58,4	58,4	58,4	58,4
Kultur- og Fritidsudvalget i alt	113,7	112,5	112,5	112,3

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Fakta om Kultur- og Fritidsudvalget

Arbejdet under Kultur- og Fritidsudvalget er organiseret i 5 hovedområder:

- Idræt
- Kultur
- Fritid
- Samvirkerne
- Institutioner

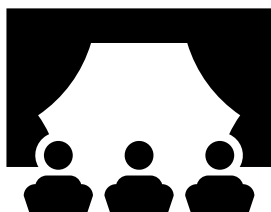
Idræt dækker over:

Moderne rammer og faciliteter: Haderslev Kommune fokuserer på at udvikle og vedligeholde idrætsfaciliteter, der både understøtter traditionelle sportsgrene og nye, spontane idrætsaktiviteter. Dette inkluderer både indendørs og udendørs faciliteter.

Naturen som arena: Kommunen udnytter naturen som en vigtig arena for idræt og bevægelse. Skove og vandområder er tilgængelige for både breddeidræt og eliteidræt, hvilket fremmer et aktivt udeliv.

Foreningsudvikling: Der er fokus på at styrke foreningernes muligheder for udvikling, så de kan tilbyde relevante aktiviteter til alle aldersgrupper. Frivillige, trænere og ledere spiller en central rolle i dette arbejde.

Sundhed og trivsel: Idræt og bevægelse ses som vigtige elementer for at sikre borgernes fysiske, sociale og mentale sundhed. Idrætsforeningerne bidrager til at skabe meningsfulde og positive fællesskaber, der fremmer bevægelsesglæde og livskvalitet.

Kultur dækker over:

Den sønderjyske kulturarv: Haderslev Kommune værner om sin rige kulturarv, som inkluderer naturens skatkammer, et stærkt sønderjysk DNA og historiske oplevelser. Kommunen arbejder for at fremme kultur- og naturoplevelser i og omkring det blå-grønne bånd fra fjord til lergrav.

Musik, teater og billedkunst: Musik, teater og billedkunst spiller en central rolle i dannelsen og kreativiteten hos kommunens borgere. Der lægges vægt på at udbrede musik som pædagogisk ramme for børn og unge og udvikle kreative impulser og kulturelt iværksætteri.

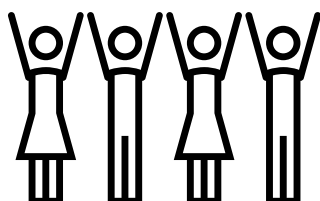
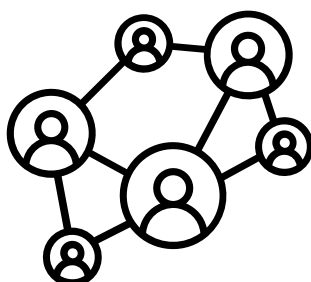
Kulturelt indblik og internationalt udsyn: Haderslev Kommune deltager aktivt i kulturaftaler i Trekantområdet og Sønderjylland-Schleswig, hvilket bidrager til videndeling, innovative kulturtilbud og store kulturoplevelser. Disse samarbejder bidrager til en aktiv kulturkommune som gør det attraktivt at være en del af – både som borger, tilflytter, virksomhed og gæst i kommunen.

Fritid dækker over:

Aktive seniorer: Haderslev Kommune fokuserer på at tilbyde et fritidsliv, der gør det nemt for seniorer at gå fra et aktivt arbejdsliv til et aktivt seniorliv i fællesskaber. Der samarbejdes med andre fagområder for at løfte det aktive seniorliv i hele kommunen.

Samarbejde mellem foreninger: Foreninger og frivillige inspirerer hinanden og lærer af hinandens erfaringer gennem samarbejde om aktiviteter og events på tværs af fritidslivet. Dette skaber sociale fællesskaber og sikrer aktivitet og bevægelse på flere niveauer: fysisk, socialt og mentalt.

Traditionelle og nye former for fællesskaber: Haderslev Kommune understøtter både det traditionelle foreningsliv og nye interesse-fællesskaber. Der er plads til gode idéer og en mangfoldighed af fritidsaktiviteter på tværs af generationer, og der arbejdes på at inkludere tilflyttere og borgere, der oplever at stå udenfor, i fællesskaberne.

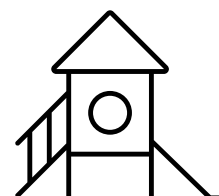
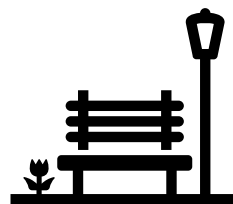

Institutionerne dækker over:

Decentrale kommunale enheder: Kulturhuset Bispen, Haderslev Musik- og Kulturskole, Historie Haderslev, TalentCenter Haderslev og Haderslev Idrætscenter.

Kommunale idrætsfaciliteter som klubhuse, foreningshuse, haller og udeanlæg.

Selvejende, private og fondsejede institutioner som f.eks. StreetDome, Gram Fritidscenter, Fonden for Vojens Idræts- og Sportshaller, selvejende og selvstyre haller. Teatret Møllen, Forsøgsscenen, Kulturhuset Harmonien, Vojens Kultur- og Musikhus.

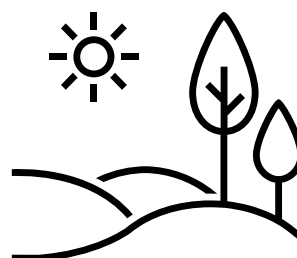

Samvirkerne dækker over:

Samarbejde og partnerskaber: Samvirkerne spiller en central rolle i at realisere de politiske visioner for kultur- og fritidsområdet. De samarbejder med borgere, foreninger og kultur- og fritidsaktører for at udvikle området.

Handleplaner og initiativer: Kultur- og Fritidspolitikken skal ses i sammenhæng med samvirkenes handleplaner, som konkretiserer de politiske visioner og igangsætter initiativer og handlinger.

Styrkelse af fællesskaber: Samvirkerne bidrager til at skabe inviterende fællesskaber, hvor alle borgere kan deltage uanset alder, interesser og funktionsniveau. De arbejder for at styrke sociale fællesskaber gennem bevægelse og kreative aktiviteter.

4.4. Land- og Byudviklingsudvalget

Mål og ambitioner for Land- og Byudviklingsudvalget

Land- og Byudviklingsudvalget skaber de forudsætninger, der skal til for at fremme udvikling og sammenhængskraft i Haderslev Kommune. Udvalget fokuserer på direkte dialog med borgerne, nærdemokrati, fysiske fællesskaber, strategiske udviklingsplaner, borgerbudgettering og områdefornyelser. Disse initiativer er afgørende for at skabe et aktivt og fællesskabende liv i både landzone, centerbyer og bydele.

Land- og Byudviklingsudvalget prioriterer, at:

- Fremme nærdemokrati og borgerbudgettering
- Udvikle fysiske fællesskaber som forsamlingshuse og kultur- og fritidscentre
- Implementere strategiske udviklingsplaner i Vojens og Gram
- Støtte frivillighed og velfungerende nærdemokrati
- Forskønne og udvikle de fysiske rammer, bl.a. via landsbyfornyelse og områdefornyelser

Budgetoversigt 2026-2029 for Land- og Byudviklingsudvalget

Nettobeløb (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Forsamlingshuse	0,4	0,4	0,4	0,4
Kultur- og Fritidscentre - partnerskabsaftaler	1,5	1,5	1,5	1,5
Årets lokalsamfund og arrangementer for landdistrikter	0,1	0,1	0,1	0,1
Land- og Byudviklingsudvalget i alt	2,0	2,0	2,0	2,0

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Fakta om Land- og Byudviklingsudvalget

Arbejdet under Land- og Byudviklingsudvalget tager udgangspunkt i den udarbejdede politik for området – Forbindelse og Fællesskaber. Konkret arbejdes der med baggrund i de fire temaer i politikken:

- Sammen om strategisk planlægning
- Boliger og bosætning
- Samskabelse, dialog og samarbejde på tværs
- Synliggørelse af det gode liv i landdistrikterne er, hvordan vi sammen kan skabe det gode liv i landdistrikterne.

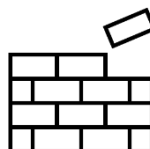

Land- og Byudviklingsudvalgets puljer til borgerbudgettering søges hvert år af de 29 landdistrikter samt Haderslev by, der er opdelt i 12 områder samt og Starup og omegn, der tæller for et område. Midlerne søges af borgerforeningerne, og projekterne føres ud i livet af borgerne til anlæg, vedligehold, markedsføring, aktiviteter, opkøb af ejendom og naturpleje.

Haderslev Kommune har i dag 7 **kultur- og fritidscentre** etableret i/ved tidligere skoler i landdistrikterne, der fungerer som lokale samlingssteder. Haderslev Kommune støtter disse kultur- og fritidscentre gennem partnerskabsaftaler med hjælp til daglig drift til gavn og i tæt dialog og samarbejde med foreningslivet og lokalsamfundene.

Haderslev Kommune støtter både **LAG Haderslev-Tønder** og **LAG småøerne** med mindre bidrag/tilskud. Herunder kommunal mellemfinansiering af LAG-tilskud ved større lokale almennyttige anlægsprojekter.

4.5. Senior- og Sundhedsudvalget

Mål og ambitioner for Senior- og Sundhedsudvalget

Det er Senior- og Sundhedsudvalgets ambition at investere i et trygt, sundt, selvstændigt og værdifuldt liv, som styrker borgernes muligheder for i videst muligt omfang at forblive selvhjulpne. Det giver livskvalitet for den enkelte. Samarbejde med borgernes netværk, frivillige og andre aktører udenfor det kommunale er en vigtig del af indsatserne. Som et led i at arbejde hen imod Vækst- og Velfærdsstrategien har udvalget opstillet følgende mål:

- Fællesskaber og inddragelse af frivillige og netværk, hvor kommunen ikke nødvendigvis er (hele) løsningen
- Øget frihed og selvstændighed ved borgerne bl.a. via digitale løsninger
- Udvikling, rekruttering og fastholdelse af medarbejdere gennem fokus på trivsel, ledelse, rammer, fleksibilitet og kvalitet i faglighed
- En økonomi i balance, der understøtter helhedsperspektivet på borgerne

Budgetoversigt 2026-2029 for Senior- og Sundhedsudvalget

Nettobeløb (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Senior og Rehabilitering	673,4	675,1	674,9	675,5
Fælles udgifter Senior og Rehabilitering	13,2	12,9	12,7	13,3
Huslejeindtægter, ældre- og plejeboliger	-10,3	-10,3	-10,3	-10,3
Tomgangsleje, ældre- og plejeboliger	4,5	3,4	3,4	3,4
Vedvarende Indsatser	258,1	258,1	258,1	258,1
Myndighed, Senior og Rehabilitering	182,0	185,0	185,0	185,0
Længerevarende Indsatser	119,1	119,1	119,1	119,1
Korterevarende Indsatser	36,3	36,3	36,3	36,3
Understøttende Indsatser	17,0	17,0	17,0	17,0
Sekretariat Kvalitet, Udvikling og Uddannelse	53,6	53,6	53,6	53,6
Sundhed og Forebyggelse	422,8	422,6	422,6	422,0
Sundhedssamarbejde og Forebyggelse	21,9	21,9	21,9	21,9
Tandplejen	33,2	33,2	33,2	33,2
Hjælpe midler	48,8	48,8	48,8	48,2
Træning og Rehabilitering	30,5	30,3	30,3	30,3
Træning og Hjælpe midler - Fælles område	3,2	3,2	3,2	3,2
Sygehusvæsen, hospice og fællesudgifter	285,1	285,1	285,1	285,1
Senior- og Sundhedsudvalget i alt	1.096,4	1.097,8	1.097,5	1.097,5

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Fakta om Senior- og Sundhedsudvalget

Arbejdet under Senior- og Sundhedsudvalget er organiseret i 2 hovedområder:

- Senior og Rehabilitering
- Sundhed og Forebyggelse

Senior og Rehabilitering

Fælles udgifter Senior og Rehabilitering består af fællestillidsrepræsentanter, Seniorrådet, central refusionsordning samt fælles udgifter på tværs af Senior og Rehabilitering.

Huslejeindtægter, ældre- og plejeboliger omfatter beboernes huslejebetaling, drift- og vedligeholdelsesomkostninger for servicearealerne samt henlæggelser.

Tomgangsleje, ældre- og plejeboliger består af udgifter til ældre- og plejeboliger, der står tomme.

Vedvarende indsatser består af plejehjem, dagcentre og demens-teamet, som er med til at støtte borgere og pårørende. Der er 2 dagcentre, 4 aktivitetscentre, 347 plejeboliger samt 60 pladser på Haderslev Friplejehjem.

Myndighed, Senior og Rehabilitering står for visitationerne af praktisk hjælp og personlig pleje samt visitationen af pleje- og ældreboliger. Afdelingen har ligeledes budget til levering af mad til de hjemmeboende borgere fra hhv. Elbo I/S, Det Danske Madhus og Basfood.

Længerevarende indsatser yder hjælp til borgere i eget hjem i form af kommunens hjemme- og sygepleje, samt via personlige hjælpere. Længerevarende indsatser består af 28 tværfaglige teams, der hjælper ca. 1340 visiterede borgere pr. uge.

Korterevarende indsatser består af den frem-skudte rehabiliteringsenhed, e-distriktet og Døgnrehabilitering på Kong Frederik IX's Plejehjem. Der arbejdes i afdelingen med udgangspunkt i borgerenes ønsker og mål, samt implementering af relevante velfærdsteknologier.

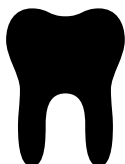
Understøttende indsatser består af Én indgang, 9 sygeplejeklinikker fordelt over hele kommunen, specialister og Akutteamet.

Sekretariatet Kvalitet, Udvikling og Uddannelse, står for uddannelsen af social- og sundhedsassistenter, samt - og sundhedshjælpere. Derudover servicerer afdelingen Senior- og Sundhedsudvalget, Social- og Handicapudvalget, de 3 råd og forvaltningen

Sundhed og Forebyggelse

Sundhedssamarbejde og Forebyggelse, som varetager forebyggende og sundhedsfremmende tilbud, støtte og facilitering af det frivillige, sociale arbejde efter servicelovens § 18 og aktiviteter til ældre efter § 79 samt drift af de to sundhedscentre.

Hjælpemidler, som udover hjælpemiddeldepotet består af Myndighed, Hjælpemidler der visiterer hjælpemidler som fx bleer, biler, kørestole, proteser og optiske synshjælpemidler.

Træning og Rehabilitering, som varetager genoptræning af borgere og vederlagsfri fysioterapi både i privat og kommunalt regi.

Tandplejen, som tilbyder gratis forebyggende og behandlende tandpleje til børn og unge op til 22 år. Derudover omsorgs-, social- og specialtandpleje til borgere med særlige sociale problemer eller fysiske og/eller psykiske udfordringer, som gør at borgerne ikke kan benytte et traditionelt tandplejetilbud.

Sygehusvæsen, hospice og fællesudgifter, som betaler for aktiviteterne på de kommunalt, finansierede regionale sundhedsaktiviteter, herunder specialiseret ambulant genoptræning, hospiceophold og udgifter til færdigbehandlede patienter med fysiske eller sygdomme. Budgettet til aktivitetsbestemt medfinansiering ligger også i denne afdeling.

4.6. Social- og Handicapudvalget

Mål og ambitioner for Social- og Handicapudvalget

Det er Social- og Handicapudvalgets ambition at investere i et trygt, sundt, selvstændigt og værdifuldt liv, der styrker børn, unge og voksnes muligheder for i videst muligt omfang at blive selvforsørgende og selvhjulpne. Det giver livskvalitet for den enkelte. Samarbejde med borgernes netværk, frivillige og andre aktører i civilsamfundet udenfor det kommunale er en vigtig del af indsatserne. Som et led i at arbejde hen imod Vækst og Velfærdsstrategien har udvalget opstillet følgende mål:

Børn og Unge:

- Flere unge kan blive i nærmiljøet også når anbringelse er en nødvendighed
- Fokus på inddragelse og løsninger via netværket
- Flere forebyggende tilbud til børn, unge og familier

Voksne:

- Flere borgere vælger en social, sundheds - eller pædagogfaglig uddannelse
- Borgere skal tilbydes rette tilbud med den rette kvalitet og til rette pris i eller udenfor Haderslev Kommune
- Boliger på området tilpasses fremtidens målgrupper og deres særlige behov.

Fælles:

- Flere mennesker med fysiske og psykiske handicap i job og uddannelse
- Økonomi i balance
- Fokus på at forebyggelse og tidlig indsats, herunder ulighed i sundhed skal bidrage til bedst mulig livskvalitet for den enkelte

Budgetoversigt 2026-2029 for Social- og Handicapudvalget

Nettobeløb (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Børneområdet	212,5	213,3	212,5	212,5
Krisecentre	2,6	2,6	2,6	2,6
Ledelse og Rådighedspuljer	-13,7	-12,9	-13,7	-13,7
Familierådgivningen	191,4	191,4	191,4	191,4
Familiehuset	32,2	32,2	32,2	32,2
Voksenområdet	372,6	372,2	372,5	372,5
Myndighed, Handicap, Socialpsykiatri og udsatte	209,3	209,5	209,5	209,5
Bosteder (Handicap)	77,5	77,5	77,5	77,5
Beskyttet beskæftigelse (Handicap)	37,1	37,1	37,1	37,1
Senhjerneskode	6,0	6,0	6,0	6,0
Socialpsykiatri og misbrug	48,5	47,9	48,2	48,2
Handicapboliger / Ældreboliger (SHU)	-5,8	-5,8	-5,8	-5,8
Social- og Handicapudvalget i alt	585,1	585,5	585,0	585,0

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Fakta om det Børnesociale område og Børnehandicap

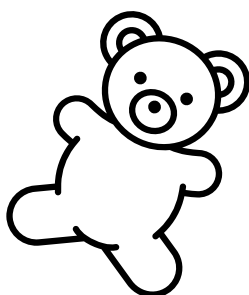
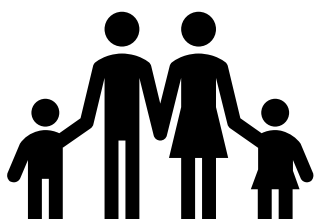
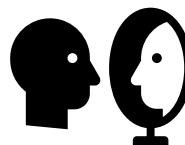
Arbejdet er organiseret i flere områder:

- Myndighed for børn og unge i udsatte positioner
- Myndighed for børn og unge med handicap
- Familiehuset, udfører af indsatser
- Plejefamilieteam
- Kvindekrisecenter

Krisecenter

Kommunen skal jf. Serviceloven §109 tilbyde midlertidigt ophold til borgere, som har været udsat for vold, trusler om vold eller tilsvarende krise i relation til familie- eller samlivsforhold. Borgerne kan komme alene eller være ledsaget af børn. Kommunen skal afholde udgifterne til deres ophold. Der udregnes en egenbetaling for opholdet. Børn og kvinder har mulighed for psykologsamtaler betalt af bopælskommunen.

Det børnesociale område

Området er opdelt i myndighed (Familierådgivningen) og udfører (Familiehuset).

Familierådgivningen varetager myndighedsopgaver jf. Barnets Lov, som strækker sig bredt fra råd og vejledning til anbringelser uden samtykke i Børn og Ungeudvalget. Området dækker både det børnesociale område samt børnehandicapområdet. I børnehandicap arbejdes der med råd og vejledning og behandling af Tabt arbejdsfortjeneste, merudgifter samt anden støtte til familier.

Familiehuset er kommunens interne leverandør af forebyggende indsatser, f.eks. familiebehandling, familiekonsulent, kontaktperson, gruppeforløb etc. Familiehuset omfatter også familieplejeområdet, som finder og supervisere plejefamilier. Både myndighed og familiehuset arbejder forebyggende og yder råd og vejledning til dagtilbud, skoler og familier.

For hele området gør det sig gældende, at der er stort fokus på netværksinddragende metoder.

Fakta om Handicap, Socialpsykiatri og myndighed

Arbejdet under området er organiseret i 3 hovedområder:

- Handicap, bo-og beskæftigelse
- Socialpsykiatri og rusmidler
- Myndighed

Handicap og Socialpsykiatri

Haderslev Kommune driver bosteder med 183 boliger til mennesker med fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse.

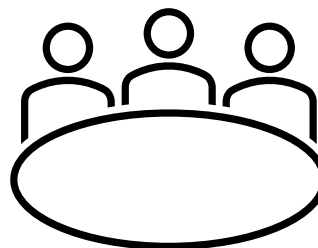
Botilbuddene er fordelt rundt i hele kommunen. Der er tillige et botilbud, målrettet borgere med senhjerne-skade, som har behov for at bo på et botilbud midlertidigt eller varigt.

Haderslev Kommune driver derudover 9 beskyttede værksteder og aktivitets- og samværstilbud med i alt 175 pladser. Her tilbydes beskyttet beskæftigelse, aktiviteter og samvær. Brugere er mennesker med betydelig nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller særlige sociale problemer. Formålet med tilbuddene er opretholdelse eller forbedring af deres personlige færdigheder eller livsvilkår.

Borgere i eget hjem har mulighed for at modtage socialpædagogisk støtte i eget hjem. Endvidere er der trykshedsstøttende indsatser, hvor formålet er, at borgere med en psykisk lidelse i en akut situation kan få hjælp.

I Vejviseren kan borgere henvende sig og få råd og vejledning, deltage i gruppeforløb eller få individuelle samtaler. Vejviseren arbejder med at forebygge, at borgeren får det værre og dermed behov for mere indgribende tilbud.

I Rusmiddelcentret kan man møde op i åben rådgivning, eller man kan få et behandlingsforløb. Der er 14 dages behandlingsgaranti.

Borgerens vej ind i kommunen (Myndighed)

Myndighedsområdets opgaver omfatter i hovedtræk råd og vejledning, udredning, visiteringer, behandling af ansøgninger og opfølgning på indsatser.

For myndighedsområdet gælder, at borgere har mulighed for at søge om forskellige ydelser og tilbud inden for gældende lovgivning. Ydelserne spænder bredt fra ledsagelse, støtte i egen bolig, botilbud, dækning af nødvendige merudgifter og borgerstyret personlig assistance (BPA) til voksspecialundervisning.

Borgeren ansøger om støtte. Ansøgningen behandles i samarbejde med borgeren. Relevant materiale og dokumentation indgår i sagsbehandlingen af borgerens ansøgning, og borgeren modtager en afgørelse om den berettigede støtte.

4.7. Teknik- og Klimaudvalget

Mål og ambitioner for Teknik- og Klimaudvalget

I den kommunale planlægning skaber Teknik- og Klimaudvalget de forudsætninger, der skal til for at sikre vækst for erhvervslivet og velfærd for borgerne.

Teknik- og Klimaudvalget prioriterer:

- At fokusere på vækstdagsordenen, når vi via planlægning såvel som nyanlæg skaber rammerne for udviklingen i kommunen
- At have det rigtige udbud af attraktiv bolig- og erhvervsjord til salg
- At sikre en hurtig og kompetent erhvervsservice og myndighedsbehandling
- At fokusere på den grønne dagsorden og nedbringe CO²-udledningen ved at implementere Haderslev Kommunes klimaplan og sikre sammenhæng mellem tiltag på klimaområdet og vækstambitioner for 2030
- At realisere ambitionerne i Grøn Trepert, herunder udarbejdelse af omlægningsplaner og opnåelse af konkrete målsætninger for kvælstofudledning mv.
- At sikre kritisk infrastruktur i kommunen
- At sikre stabil drift og vedligehold af kommunale arealer, særligt veje og grønne områder, til gavn for kommunens borgere, virksomheder, besøgende såvel som biodiversitet.

Budgetoversigt 2026-2029 for Teknik- og Klimaudvalget

Nettobeløb (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Jorde og faste ejendomme	1,6	1,6	1,6	1,6
Fritidsområder	15,0	14,7	14,7	14,7
Natur- og miljøbeskyttelse	5,0	5,0	5,0	5,0
Vejvedligeholdelse, trafikssikkerhed m.v.	72,0	72,0	72,0	72,0
Busdrift og læskure	29,3	29,3	29,3	29,3
Færger	5,9	5,9	5,9	5,9
Havne	0,7	0,7	0,7	0,7
Fællesudgifter og administration	62,8	62,6	62,8	62,8
Vejafvandingsbidrag og vintervedligeholdelse	15,7	15,7	15,7	15,7
Teknik- og Klimaudvalget i alt	208,1	207,5	207,8	207,8

Afrundingsdifferencer kan forekomme

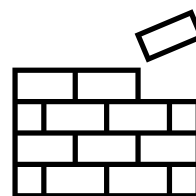
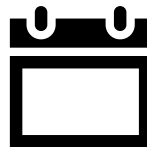
Fakta om Teknik- og Klimaudvalget

Arbejdet under Teknik- og Klimaudvalget er organiseret i 3 hovedområder:

- Plan, Byg og Sekretariat
- Klima og Miljø
- Drift og Anlæg

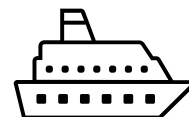

Plan, Byg og Sekretariat arbejder med lokal- og kommuneplanlægning, varme- og energiplanlægning, byggesags-behandling, BBR, ejendomsskatteopkrævning, kort, geodata, koordinering af klimaplanens indsatser samt en række administrative og understøttende funktioner. Desuden servicerer området øvrige udvalg. Plan, Byg og Sekretariat varetager opgaver med køb og salg af jord m.v. under Økonomiudvalget, servicerer landdistrikter og områdefornyelse under Land- og Byudviklingsudvalget samt bidrager til de strategiske udviklingsplaner under Vækst- og Udviklingsudvalget.

Klima og Miljø varetager sektorplanlægningen for udviklingen af affalds-, spildevands- og vandforsyningsområdet, vedligeholdelse af vandløb, pleje af naturområder, vandløbsrestaurerings- og naturgenopretningsprojekter, myndighedsopgaver vedrørende virksomheder, husdyrbrug, natur, vandløb, hav og kystbeskyttelse samt rottebekæmpelse. Opgaven for at sikre fremdriften af mange af klimaplanens tiltag varetages også i Klima og Miljø.

Drift og Anlæg omfatter færge- og havnedrift, vedligeholdelse og renovering af klimaskærm og tekniske installationer på kommunens bygninger, trafikplanlægning, trafiksikkerhed, kollektiv trafik, herunder Vojens Lufthavn og busdrift samt alle trafikrelaterede myndighedsopgaver. Drift og Anlægsområdet varetager desuden drift og vedligeholdelse af kommunens sorte og grønne områder, herunder en række kommunale idrætsanlæg og enkelte drifts- og vedligeholdelsesopgaver af udenomsarealer for skoler og institutioner m.v.

På anlægssiden er området ansvarlig for alle byggemodnings-, vej, cykelsti- og havneprojekter under Teknik- og Klimaudvalget. Drift og Anlæg har desuden projektlederrollen på byggeprocessen, når kommunen har større byggeprojekter under øvrige udvalg, f.eks. når der bygges nye børnehaver eller plejehjem.

4.8. Ungeudvalget

Mål og ambitioner for Ungeudvalget

Målet er at indfri den uddannelsespolitiske målsætning om, at alle 25-årige skal have gennemført en uddannelse, være i uddannelse eller være i beskæftigelse.

Konkret betyder det, at:

- mindst 30% af de unge skal vælge en erhvervsuddannelse direkte fra grundskolen i 2025
- mindst 90% af de 25-årige skal have gennemført en ungdomsuddannelse i 2030

Som led i Haderslev Kommunes indsats for at skabe vækst og velfærd er målet at indfri ambitionerne om, at:

- +250 flere i uddannelse
- +500 indbyggere og
- +1.000 arbejdspladser

Budgetoversigt 2026-2029 for Ungeudvalget

Nettobeløb (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Jobcenter Unge	11,6	11,6	11,6	11,6
Uddannelses- og erhvervsvejledning (UEV)	5,4	5,4	5,4	5,4
Forberedende grunduddannelse (FGU)	16,2	16,2	16,2	15,5
Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)	19,8	19,8	19,8	19,3
Særlige indsatser	3,0	2,5	2,5	2,5
Ungeudvalget i alt	56,0	55,5	55,5	55,5

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Fakta om Ungeudvalget

I Ungeudvalget ligger ansvaret for en række opgaver, der har betydning for unge og deres uddannelses- og jobmuligheder i Haderslev Kommune:

- Den kommunale ungeindsats, herunder
 - Jobcentrets ungeteam
 - Uddannelses- og erhvervsvejledningen (UEV)
- Forberedende grunduddannelse (FGU)
- Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU)
- Særlige indsatser
 - Boligsocial indsats
 - Samarbejde med ungdomsuddannelserne, herunder udvikling af et campusområde
 - Fastholdelsesmentor
 - Samarbejdsaftaler og projekter

Den kommunale ungeindsats koordinerer de unges samlede forløb på tværs af uddannelses-, beskæftigelses- og socialindsatsen.

Unge under 25 år, der ikke er i gang med eller ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende ungdomsuddannelse, kan få vejledning om uddannelse og job hos den kommunale ungeindsats. Den kommunale ungeindsats foretager målgruppevurdering af unge, der ønsker at starte på Forberedende grunduddannelse (FGU) og ungdomsuddannelse for unge med særlige behov (STU).

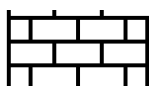

Jobcentrets ungeteam varetager den beskæftigelsesrettede indsats for unge 15-29-årige, der ikke har gennemført en erhvervskompetencegivende uddannelse, og som ikke er i uddannelse eller job. Indsatsen foregår inden for rammerne af Lov om aktiv beskæftigelsesindsats (LAB).

Uddannelses- og erhvervsvejledningen (UEV) vejleder unge i 7. til 10. klasse.

Alle elever modtager kollektiv vejledning. Elever, der ønsker at starte på en uddannelse, som de ikke er vurderet parat til, skal have en individuel vejledning. Vejledningen skal her være særlig målrettet mod, at eleven bliver klar til uddannelse.

Vejledningen foregår inden for rammerne af Lov om kommunal ungeindsats for unge under 25 år.

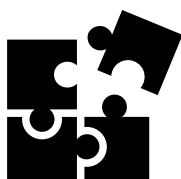
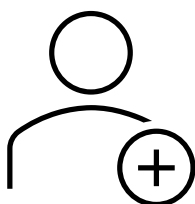
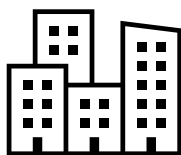
Forberedende grunduddannelse henvender sig til unge under 25 år, der endnu ikke er parat til at gå i gang med eller at gennemføre en anden ungdomsuddannelse. Det kan være af faglige, personlige eller sociale årsager.

Formålet med FGU er, at den unge forberedes på efterfølgende at kunne fortsætte på en erhvervsuddannelse, en gymnasial uddannelse eller at komme i job. FGU består af forskellige uddannelsesspor, som kan tilpasses den unges behov og interesser.

Særlig tilrettelagt ungdomsuddannelse (STU) er en 3-årig uddannelse, der henvender sig til unge udviklingshæmmede og andre unge med særlige behov.

Uddannelsens formål er at udvikle den unges personlige, sociale og faglige kompetencer til så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse. STU er for de unge, der ikke har mulighed for at gennemføre en anden ungdomsuddannelse, selv ikke hvis der ydes specialpædagogisk støtte

Særlige indsatser

Boligsocial indsats

Haderslev Kommune, Haderslev Andels Boligforening (HAB) og Haderslev Boligselskab v/Domea samarbejder om den boligsociale helhedsplan Haderslev.

Afdelingschefen for Unge, Uddannelse og Service repræsenterer Haderslev Kommune i den boligsociale bestyrelse.

Samarbejde med ungdomsuddannelserne, herunder udvikling af et campusområde

Haderslev Kommune har i 2023 vedtaget en ny uddannelsespolitik, som sætter ramme og retning for at realisere ambitionen om +250 flere i uddannelse i 2030. Politikken skal understøtte, at Haderslev som uddannelsesby har studiemiljøer og tilbud til unge, som gør det attraktivt at tage en uddannelse og senere i livet et job i Haderslev Kommune.

Fastholdelsesmentor

Fastholdelsesmentor indsatsen blev startet op som et projekt i 2017, og er fra 2022 implementeret i den daglige drift, jf. beslutning i Beskæftigelses- og Integrationsudvalget. Det er en særlig indsats til unge, der er i risiko for at falde ud af deres uddannelse, hvor målet er, at den unge fastholdes i uddannelse eller støttes i et omvalg.

Samarbejdsaftaler og projekter

Haderslev Kommune har indgået aftale med Headspace. Tilbuddet har fokus på børn og unge i alderen 12-25 år, der ikke er syge nok til psykiatrien, men heller ikke raske nok til et liv med uddannelse/job, sociale relationer mv. Headspace er primært drevet af frivillige, og målet er, at de unge føler sig set, hørt og mødt, og oplever bedre trivsel og mindre ensomhed.

4.9. Vækst- og Udviklingsudvalget

Mål og ambitioner for Vækst- og Udviklingsudvalget

Vækst- og Udviklingsudvalget har ansvaret for at skabe initiativer for vækst og udvikling i Haderslev Kommune. Udvalget udarbejder og udmønter politikker, strategier og planer, der understøtter 2030-ambitionerne om +250 i uddannelse, +500 indbyggere og +1.000 arbejdspladser.

Vækst- og Udviklingsudvalget prioriterer:

- Udmønte erhvervs-, bosætnings- og uddannelsespolitikken
- Samarbejde med politiske fagudvalg og med private og offentlige aktører
- Strategiske udviklingsplaner for bl.a. Haderslev by, Flyvestation Skrydstrup og turismen

Budgetoversigt 2026-2029 for Vækst- og Udviklingsudvalget

Nettobeløb (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Erhvervsfremme og turisme	14,0	14,0	14,0	14,0
Vojens Lufthavn	0,8	0,8	0,8	0,8
Vækstinitiativer	0,1	0,1	0,1	0,1
Vækst- og Udviklingsudvalget i alt	14,9	14,9	14,9	14,9

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Fakta om Vækst- og Udviklingsudvalget

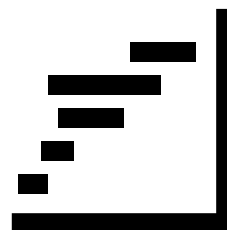
Vækst- og Udviklingsudvalget er oprettet som stående udvalg i forbindelse med kommunalvalget i 2021. Udvalget varetager en række opgaver, der har betydning for den overordnede vækst og udvikling i Haderslev Kommune.

- Vækst- og planstrategi
- Erhvervs- og turismeudvikling
- Strategisk udvikling af Haderslev by
- Jomfrusti-projektet
- Vojens Lufthavn og området omkring flyvestation Skrydstrup

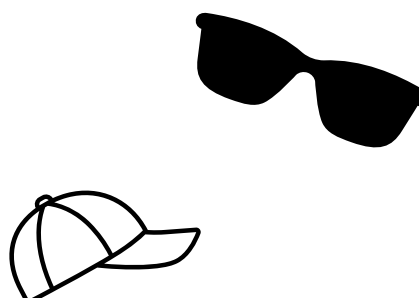
Vækst- og planstrategi: Opgaven at udmønte Kommunalbestyrelsens 2030-ambitioner om 250 flere i uddannelse, 500 flere indbyggere og 1.000 flere arbejdspladser. Udvalget har vedtaget politikker for uddannelse, bosætning og erhverv, og godkender årlige handleplaner. Der er indgået en samarbejdsaftale med Haderslev Erhvervsråd for at støtte erhvervspolitikken.

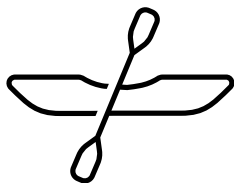
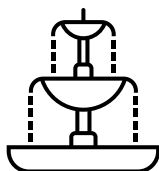
Planstrategien er grundlaget for kommunens plan- og udviklingsarbejde, og er udarbejdet i samarbejde med Økonomiudvalget. Udvalget arbejder med strategiske byudviklingsplaner og hovedplaner for at skabe sammenhængende udvikling i byerne, baseret på deres kvaliteter og funktioner. I Haderslev by er der igangsat større udviklingsprojekter for områderne omkring Jomfrustien, havnen, Hiort Lorenzen Centeret, det tidligere rådhus, sygehuset, campus og Damparken. Udvalget har omsat hovedplanen til en overordnet vision og principper for den strategiske udvikling af Haderslev by. Arbejdet med områdefornyelse i Gram og realisering af udviklingsplan for Vojens er overført til Land- og Byudviklingsudvalget.

Erhvervsudvikling: Haderslev Kommune har en bred erhvervspolitisk indsats med aktiviteter både lokalt og i samarbejde med bl.a. Erhvervshus Sydjylland, Gronet, Region Sønderjylland-Schleswig, Udviklingsråd Sønderjylland og Trekantområdet Danmark. Vækst- og Udviklingsudvalget har udarbejdet kommunens erhvervspolitik 2023-2026, der sætter retningen for de indsatser, der skal sikre kommunalbestyrelsens 2030-ambition om +1.000 arbejdspladser. Der er indgået samarbejdsaftale med Haderslev Erhvervsråd om erhvervsindsatserne. Indsatserne har fokus på udvikling og salg af erhvervsjord, kendskab til kommunens virksomhedsservice, bedre samarbejde med erhvervsfremmeaktører, grøn omstilling og god dialog med virksomhederne.

Turisme: Turismeindsatsen og den overordnede opgave med at skabe sammenhæng i Haderslev Kommunes turismerelaterede tilbud og indsatser er forankret i Vækst- og Udviklingsudvalget. Udvalget har udarbejdet og udmønter kommunens turismepolitik i samarbejde med turismeaktørerne. Politikken skal sikre udnyttelse af potentialer og prioriteringer identificeret i den turismepolitiske redegørelse og arbejdet Planstrategi 2023. Haderslev Kommune er en del af Destination Sønderjylland. Udvalget har desuden indgået samarbejdsaftale med Destination Sønderjylland den lokale turismeservice og turismefremme.

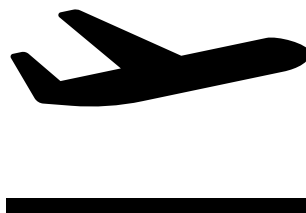
Jomfrusti-projektet er Haderslev Kommunes største udviklingsprojekt, og Vækst- og Udviklingsudvalget er politisk styregruppe for projektet. Visionen bag Jomfrusti-projektet er at skabe en levende blågrøn bydel med en ny identitet samt bedre sammenhæng mellem Haderslev bykerne og den nye havnebydel. På samme tid er Jomfrusti-projektet med til at klimasikre området.

Vojens lufthavn: Udvalget arbejder med at skabe yderligere aktivitet og anvendelse af den kommunalt ejede Vojens Lufthavn.

Udvikling af området omkring flyvestation

Skrydstrup:

I forlængelse af udvidelsen af aktiviteterne på Flyvestation Skrydstrup arbejder udvalget på at udnytte eventuelle potentialer for erhverv, uddannelser og oplevelsesaktiviteter i området tæt på flyvestationen. I projekt Basen ses på potentialer, der kan understøtte kommunalbestyrelsens vækstambitioner og kommunens rolle som forsvarskommune.

4.10. Økonomiudvalget

Mål og ambitioner for Økonomiudvalget

Udgangspunktet for Økonomiudvalgets arbejde er den økonomiske politik, personalepolitikken, digitalisering og IT-sikkerhed.

Økonomiudvalget understøtter Haderslev Kommunes 2030-ambitioner ved en fokuseret bosætningspolitik og indsats for at skabe et attraktivt sted at bo med udvikling, vækst og velfærd. Haderslev Kommune vil med sin bosætningspolitik tiltrække flere borgere udefra, og vil være bedre til at fastholde herboende borgere.

Formålet med Økonomiudvalgets arbejde er at sikre en robust økonomi og et råderum, der kan understøtte vækst- og velfærdsdagsordenen.

Budgetoversigt 2026-2029 for Økonomiudvalget

Nettobeløb (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Driftsudgifter	265,4	266,9	267,3	267,5
Kommunaldirektør	13,4	13,4	13,4	13,4
Økonomi og Løn	108,6	108,8	109,5	109,5
Sekretariat, Udvikling og Personale	47,2	46,8	46,8	46,8
IT og Digitalisering	30,8	30,8	30,8	30,8
Børn- og Kultur	2,4	2,2	1,7	1,7
Centrale puljer	50,6	52,5	52,8	53,0
Budgetværn	12,4	12,4	12,4	12,4
Overførselsudgifter	25,0	25,0	25,0	25,0
Økonomiudvalget i alt	290,4	291,9	292,4	292,5

Afrundingsdifferencer kan forekomme

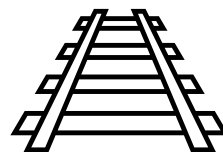
Fakta om Økonomiudvalget

Arbejdet under Økonomiudvalget er organiseret i flere ansvarsområder:

- Kommunaldirektør
- Kommunalbestyrelse
- Sekretariat, Udvikling og Personale
- Økonomi og Løn
- IT og Digitalisering
- Borgerrådgiver og Databeskyttelsesrådgiver

En stor del af Økonomiudvalgets budget anvendes til de **centrale administrative funktioner** – herunder de tre centrale stabe, som varetager fagområderne økonomi og lønudbetaling, politisk og administrative sekretariatsfunktioner, organisationsudvikling samt IT og Digitalisering.

Økonomiudvalget skal sikre, at den økonomiske politik overholdes. Dette gøres bl.a. ved at følge de aftalte budgetstrategier og budgetprocesser.

Arbejdet med **IT-sikkerhed** kræver stort fokus på at have opdaterede rammer for datasikkerhed og hele tiden følge med udviklingen indenfor digitalisering. Dette er med til at fremme en effektiv service for borgere og medarbejdere i hele kommunen.

Yderligere er det vigtigt hele tiden at have personalepolitikken for øje, så man i Haderslev Kommune har kompetente og motiverede medarbejdere, som kan yde den bedst mulige service for borgere og virksomheder. Dette indebærer at have stort fokus på rekruttering, fastholdelse og sygefravær.

Der forventes at være omkring 120 ansatte i stabene i 2025. Langt størstedelen er ansat i de store stabsafdelinger i Økonomi og Løn, Sekretariat og Udvikling samt IT og Digitalisering.

Af større udgiftsområder, udover løn under Økonomiudvalget, kan nævnes barselsfonden, tjenestemandspension, kommunalbestyrelsesarbejde, forsikringer, beredskab i Sønderjylland og Haderslev Kommunes bidrag til Udbetaling Danmark.

5. Projektbeskrivelser 2026-2029 for det tekniske anlægsbudget

Nedenfor præsenteres et samlet overblik over anlægsprojekter i det tekniske budget. Herefter opdeles anlægsprojekter på fagudvalgene. For en samlet oversigt over alle anlægsprojekter, henvises til bilag 1.

Bruttoanlæg omfatter de skattefinansierede bruttoanlægsudgifter ekskl. anlægsudgifter til ældreboliger.

Der gøres opmærksom på, at der i flere af projektbeskrivelserne henvises til det supplerende budgetmateriale. Eventuelle ændringer skal beslattes i forbindelse med de politiske forhandlinger.

Netto overblik Anlæg (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget	-	-	-	-
Børne- og Familieudvalget	4,0	-	-	-
Kultur- og Fritidsudvalget	26,6	27,3	57,3	2,3
Land- og Byudviklingsudvalget	10,7	10,7	10,7	-
Senior- og Sundhedsudvalget	1,0	1,0	1,0	-
Social- og Handicapudvalget	-	-	-	-
Teknik- og Klimaudvalget	66,9	7,1	20,7	-
Ungeudvalget	-	-	-	-
Vækst- og Udviklingsudvalget	12,8	12,3	3,0	-
Økonomiudvalget	68,9	85,1	93,0	173,8
Teknisk budget – nettoanlæg i alt	190,8	143,4	185,6	176,0
Teknisk budget – bruttoanlæg i alt	210,2	190,9	191,0	177,4

5.1. Børne- og Familieudvalget

Investeringsoversigt (mio. kr.)	U/I	2026	2027	2028	2029
Bygningsvedligehold og mindre anlæg	U	4,0	-	-	-
Børne- og Familieudvalget i alt		4,0	-	-	-

Projektbeskrivelser

Projekt: Bygningsvedligehold og mindre anlæg				
Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	4,0	-	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-
Kategori: Håndtering af kapacitetsudfordringer				
Anlægsbevilling: Der er meddelt anlægsbevilling til projektet				
Beskrivelse: Efterslæb på bygningsvedligehold er et tiltagende fokuspunkt på dagtilbuds- og skoleområdet. Der er afsat driftsbudget til almindelig indvendigt bygningsvedligehold lokalt i dagtilbud og skoler. Men disse budgetter er ikke tilstrækkelige store til, at der lokalt kan spares op til lidt større renoveringer, herunder løbende nedslidning af fx toiletfaciliteter, skolekøkkener og lignende. Ved at afsætte et budget til bygningsvedligehold og mindre anlæg på dagtilbud og skoler, bliver der mulighed for løbende at prioritere sådanne større renoveringsarbejder, hvor det er mest tiltrængt.				
Økonomiudvalget anbefaler at Haderslev Kommunalbestyrelse godkendte anlægsbevilling til projektet den 26. august 2025.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

5.2. Kultur- og Fritidsudvalget

Investeringsoversigt (mio. kr.)	U/I	2026	2027	2028	2029
Svømmefaciliteter Haderslev by	U	9,500	25,000	55,000	-
Anlægs- og facilitetspulje	U	2,250	2,250	2,250	2,250
Svømmefaciliteter Vojens	U	14,850	-	-	-
Kultur- og Fritidsudvalget i alt		26,600	27,250	57,250	2,250

Projektbeskrivelser

Projekt: Svømmefaciliteter Haderslev by				
Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	9,500	25,000	55,000	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-
Kategori: Udvikling i Land og By				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen				
Beskrivelse: Der er igangsat en proces i 2024, hvor projektet defineres. I 2024-2025 skal projektet kvalificeres via en borgerinddragelsesproces, og den endelige placering fastlægges. Svømmefaciliteterne forventes at stå færdige i 2030. Det samlede projekt vil koste i alt 170,0 mio. kr. og er fordelt med • 0,500 mio. kr. i 2025, • 9,500 mio. kr. i 2026, • 25,000 mio. kr. i 2027, • 55,000 mio. kr. i 2028, • 50,000 mio. kr. i 2029 samt • 30,000 mio. kr. i 2030. Bæredygtigt perspektiv: En helt ny svømmefacilitet i Haderslev by vil øge kapaciteten samlet set og dermed muliggøre, at flere borgere får mulighed for at svømme og bevæge sig i vandelementerne. Muligheden for at bevæge sig i vand styrker folkesundheden generelt, og kan dermed også bidrage til øget livskvalitet blandt borgerne. Afløst drift: Der er endnu ikke afsat driftsmidler til det færdige projekt, da det vil afhænge af indhold, driftsform og placering. Det skønnes, at de årlige driftsudgifter netto vil ligge på ca. 7-8 mio. kr. årligt.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Anlægs- og facilitetspulje				
Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	2,250	2,250	2,250	2,250
Anlægsindtægt	-	-	-	-
Kategori: Basisbudget				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 2,250 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen, vedr. det afsatte beløb i 2026, på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger.				
Beskrivelse: Puljen afsættes til nye anlæg og facilitetsoptimering indenfor kultur- og fritidsområdet. Puljen er nødvendig for at kunne vedligeholde og udvikle faciliteterne med henblik på at udmønte visioner og målsætninger på Kultur- og Fritidsområdet. Kultur- og Fritidsudvalget fordeler anlægspuljen på indstilling fra forvaltningen og facilitetspuljen på indstilling fra Fællesrådet for samvirkerne.				

Projekt: Anlægs- og facilitetspulje

Facilitetspuljen indeholder midler til såvel planlagte facilitetsoptimeringer, samt pludselig opståede akutopgaver. Fællesrådet indstiller forslag til disposition af puljen til Kultur- og Fritidsudvalget.

Anlægspuljen er en pulje til anlægsgaver indenfor kultur- og fritidsområdet.

Bæredygtigt perspektiv:

En vedligeholdt og energimæssig optimeret bygningsmasse mindsker den miljømæssige belastning og forlænger bygningernes levetid, ligesom indsatsen kan skærme mod fremtidens klimatiske forhold.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Svømmefaciliteter Vojens

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	14,850	-	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: *Der er meddelt anlægsbevilling til projektet.*

Beskrivelse:

Behov- og potentiale-analysen blev i 2023 præsenteret for kommunalbestyrelsen på april mødet og i juni måned blev der afholdt et informationsmøde for alle interesserede om fremtidens svømmefaciliteter i Haderslev Kommune.

I analysen er der taget udgangspunkt i 2 løsningsmodeller vedrørende svømmefaciliteter ved Vojens Svømmehal. Den ene model omhandler tilbygning af varmtvandsbassin, og den anden model tager udgangspunkt i et terapibassin. Bestyrelsen har besluttet, at der arbejdes videre med et terapibassin.

Forvaltningen vil i samarbejde med bestyrelsen for Fonden for Vojens Idræts- og Sportshaller arbejde videre med bevillingen med sigte på at indgå en aftale med Vojens Idræts- og Sportshaller om udmøntning af midlerne, herunder de ekstra midler Vojens Idræts og Sportshaller forventes at skaffe gennem private bidrag og/eller fonde.

Jævnfør budgetforliget vedrørende budget 2024-2027, er der tilført yderligere 2,150 mio. kr. fra prisstigningspuljen ved 2. bevillingskontrol 2023, hvor der samtidig meddeles anlægsbevilling på 2,150 mio. kr. til projektet.

De samlede afsatte kommunale midler på i alt 20,500 mio. kr. forventes suppleret med bidrag fra private fonde.

Bæredygtigt perspektiv:

En udvidelse af svømmefaciliteterne med et terapibassin i Vojens, vil bidrage til både folkesundheden og understøtte forebyggende indsatser og øget livskvalitet for borgere og patientgrupper.

Afledt drift:

Der er ikke i budgettet taget stilling til driftsøkonomien ved et ekstra bassin i Vojens Idræts- og Sportshaller.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

5.3. Land- og Byudviklingsudvalget

Investeringsoversigt (mio. kr.)	U/I	2026	2027	2028	2029
Borgerbudgettering i landdistrikterne	U	1,4	1,4	1,4	-
Landdistriktspulje	U	1,0	1,0	1,0	-
Område- og landsbyfornyelse	U	2,5	2,6	2,6	-
Forum Vojens og Vision Gram	U	1,0	1,0	1,0	-
Borgerbudgettering Haderslev/Starup	U	1,0	1,0	1,0	-
Strategiske udviklingsplaner i Vojens og Gram	U	4,0	4,0	4,0	-
Land- og Byudviklingsudvalget i alt		10,7	10,7	10,7	-

Projektbeskrivelser

Projekt: Borgerbudgettering i landdistrikterne				
Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,4	1,4	1,4	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-
Kategori: Udvikling i Land og By				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,4 mio. kr. til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen vedr. det afsatte beløb i 2026.				
Beskrivelse: Der er afsat 1,4 mio. kr. pr. år frem til 2029 til borgerbudgettering i landdistrikterne. Midlerne anvendes til udvikling af landdistrikterne. Midlerne er fordelt med 1,3 mio.kr. til Borgerbudgettering, 0,02 mio.kr. til tilskud til LAG Småøerne og 0,08 mio. kr. til Land og Byudviklingsudvalgets udviklingspulje. I tidligere år har hvert landdistrikt, efter anmodning, haft mulighed for at få tildelt et tilskud på 0,050 kr. fra puljen til rådighed for aktiviteter i det enkelte landdistrikt efter eget ønske, f.eks. mindre driftsopgaver, dog ikke løn. Alle borgere i det konkrete lokalsamfund skal have mulighed for at involvere sig, komme med projektforslag, samt indflydelse på hvilke projekter, der skal gennemføres ved en demokratisk proces. Bæredygtigt perspektiv: Udvalget prioriterer bl.a. projekter, der understøtter klima og bæredygtighed.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Landdistriktspuljen				
Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,0	1,0	1,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-
Kategori: Udvikling i Land og By				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen vedr. det afsatte beløb i 2026.				
Beskrivelse: Der er afsat 1,0 mio. kr. pr. år frem til 2028 til Landdistriktspuljen. Puljen kan søges af foreninger og organisationer, der er hjemmehørende i kommunens landdistrikter ud fra de godkendte kriterier, som understøtter Land- og byudviklingsudvalgets strategiske arbejde med at understøtte og motivere udvalgte projekter i landdistrikterne. Land- og Byudviklingsudvalget yder støtte til lokale projekter, der udvikler og styrker landdistrikterne i overensstemmelse med Landdistriktspolitikken. Der er tale om støtte, der er for store til borgerbudgettering og for små til det generelle anlægsbudget. Ansøgningerne skal leve op til kriterier, som udvalget har vedtaget. Kriterierne er bl.a., at initiativerne skal øge bosætning, udvikle nye arbejdspladser, fremme turisme og udvikle kultur- og fritidsaktiviteter. Derudover skal det ansøgte beløb være på minimum 25.000 kr.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Område- og Landsbyfornyelse

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	2,5	2,6	2,6	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By**Anlægsbevilling:** Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen**Beskrivelse:**

Haderslev Kommune har stort fokus på landsbyfornyelse, herunder bl.a. områdefornyelser i landdistrikter. Landsbyfornyelse, som kan anvendes i byer med færre end 4.000 indbyggere og i det åbne land, kan anvendes til følgende tiltag:

- Områdefornyelse.
- Istandsættelse af nedslidte private udlejningsboliger, ejer- og andelsboliger, forsamlingshuse og erhverv beliggende i bygninger, der indeholder både beboelse og erhverv.
- Nedrivning af nedslidte boliger og erhvervsbygninger.
- Fjernelse af skrot og affald på boligejendomme.
- Kommunalt opkøb af nedslidte ejendomme med henblik på istandsættelse eller nedrivning.
- Ombygning af tomme erhvervslokaler og tomme offentligt ejede bygninger til udlejningsboliger.
- Indretning af byrum på tomme grunde, hvor kommunalbestyrelsen giver - eller har givet - støtte til nedrivning efter byfornylesloven.

Historisk set er der som udgangspunkt ydet statslig refusion på 60 pct. af kommunens udgifter til de ovennævnte tiltag, dog inden for en statsramme som staten fastsætter årligt.

Område- og landsbyfornylesmidlerne understøtter kommunens Landdistriktspolitik og det gode liv i landdistrikterne.

Der er afsat et årligt budget på 2,6 mio. kr. i årene 2026-2028

Bæredygtigt perspektiv:

Puljen understøtter bl.a. projekter vedr. energirenovering og energioptimering.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Forum Vojens og Vision Gram

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,0	1,0	1,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By**Anlægsbevilling:** Der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen vedr. det afsatte beløb i 2026.**Beskrivelse:**

Der er afsat 1,0 mio. kr. årligt fordelt med 0,6 mio. kr. til Forum Vojens og 0,4 mio. kr. til Vision Gram til og med år 2028.

Formålet er at understøtte borgerinitiativer i de 2 centerbyer.

Puljerne anvendes bl.a. til rekreative formål, sport, fritid, kultur, julebelysning, infrastruktur og diverse projekter. Tiltag under Forum Vojens og Vision Gram har nytteværdi for langt de fleste borgere i Vojens og Gram. Nogle af de allerede udførte tiltag fx lystunnel og shelters og byinventar i Vojens, Kleinbahn og cykelbane i Gram kommer derudover også turister og andre besøgende til gode.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Borgerbudgettering i Haderslev by og Starup

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	0,7	0,7	0,7	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By**Anlægsbevilling:** Der meddeles anlægsbevilling på 0,7 mio. kr. til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen vedr. det afsatte beløb i 2026.**Beskrivelse:**

Der er afsat 0,7 mio. kr. pr. år frem til 2028 til Borgerbudgettering i Haderslev by og Starup.

Midlerne til borgerbudgettering i Haderslev by og Starup giver borgerne i de to byer mulighed for at få støtte til initiativer og dermed sætte deres aftryk på udviklingen i byerne.

Udover at fremme en lokal, demokratisk proces, kan midlerne målrettes formål, der understøtter særlige formål i byen, dette kan være bæredygtighed, fællesskaber, kulturhistorie, bosætning m.m. eller bestemte målgrupper.

Bæredygtigt perspektiv:

Udvalget prioriterer bl.a. projekter, der understøtter klima og bæredygtighed.

"++" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "++" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Strategiske udviklingsplaner i Vojens og Gram

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	4,0	4,0	4,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By**Anlægsbevilling:** Der meddeles anlægsbevilling på 4,0 mio. kr. til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen vedr. det afsatte beløb i 2026.**Beskrivelse:**

Der er afsat 4,0 mio. kr. pr. år frem til 2028 til strategiske udviklingsplaner i Vojens og Gram.

For at indfri 2030 ambitionen om flere i uddannelse, flere indbyggere, og flere arbejdspladser, er der afsat midler til at gøre Vojens og Gram særligt attraktive at flytte til.

I de kommende år skal der som led i Haderslev Kommunes vækstdagsorden, arbejdes aktivt for at indfri 2030-ambitionen om +250 flere i uddannelse, +500 flere indbyggere og +1.000 flere arbejdspladser. For at indfri disse målsætninger, er det vigtigt med attraktive byer. De afsatte midler til at arbejde med strategisk udvikling i Gram og Vojens, skal ses i sammenhæng med de igangværende aktiviteter og planer i de to byer.

Gram:

I Gram er bevaringsværdier og potentialer kortlagt som forarbejde til en ny lokalplan for den centrale del af byen. Derudover peger senest udarbejdede detailhandelsanalyse på et behov for mødesteder i det fysiske byrum, ligesom Vision Gram sammen med Haderslev Kommune arbejder målrettet med bosætnings-tiltag herunder ønsker til nye boligudstyknings. Der er desuden i 2024 vedtaget et områdefornyelsesprogram for Gram, som er delvist finansieret af landsbyfornyelsesmidler og forventeligt fondsmidler. Der arbejdes i den forbindelse også med at skabe et attraktivt miljø for unge i og omkring Gram Skole og Torvet.

Vojens:

Udviklingsplan Vojens – der bl.a. er udarbejdet i samarbejde med Forum Vojens i regi af projekt "Levende bymidter" - er netop vedtaget. Udviklingsplanen rummer et hovedgreb, hvor følgende områder søges udviklet og/eller omdannet:

- Rådhuscenteret
- Stationsområdet
- Hal-området
- Hovedforbindelse gennem byen (Østergade/Vestergade)

Projekt: Strategiske udviklingsplaner i Vojens og Gram

Udviklingen i Vojens er derfor nu i en fase med videreudvikling af tiltag, fondssøgning og realisering.

Fælles for de to byer er, at byudviklingen kræver et endnu tættere samarbejde med henholdsvis Vision Gram og Forum Vojens og generelt øget borgerinddragelse. Derudover anvendes midlerne til projektlejse, planlægning og anlæg, således der sikres en strategisk og sammenhængende byudvikling fra plan til indsats.

Forum Vojens har oplyst, at de kan bidrage med 0,565 mio. kr. af opsparede midler fra tidligere år. I videst muligt omfang søges byudviklingen i de to byer medfinansieret via fundraising.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

5.4. Senior- og Sundhedsudvalget

Investeringsoversigt (mio. kr.)	U/I	2026	2027	2028	2029
Velfærdsteknologiske løsninger	U	1,0	1,0	1,0	-
Senior- og Sundhedsudvalget i alt		1,0	1,0	1,0	-

Projektbeskrivelser

Projekt: Velfærdsteknologiske løsninger				
Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,0	1,0	1,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-
Kategori: Håndtering af kapacitetsudfordringer				
Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen vedr. det afsatte beløb i 2026.				
Beskrivelse: De behov, som kan dækkes af digitale løsninger, er meget forskellige. Utryghed i hverdagen kan for nogen reduceres gennem tryghedsopkald via skærm, hvor borgeren kan komme i kontakt med en medarbejder. For mennesker med fx kroniske lunge- og hjertesygdomme kan digitale løsninger hjælpe til, at besøg hos lægen undgås, fordi målingerne løbende kan foretages derhjemme, ligesom medicinrobotter kan bidrage til at sikre korrekt medicinindtagelse. Det er vigtigt at understrege, at digitale løsninger ikke er det rette for alle, og mange også i fremtiden vil have behov for hjemmehjælp, som vi kender det. Digitale løsninger vil dog være et supplement, som har potentiale til at give mange mennesker oplevelse af større frihed og mulighed for at klare mere selv i hverdagen. Ligesom det for nogen vil være det, som kan give større tryghed. I stedet for at skulle tilpasse hverdagen til et besøg fra en social- og sundhedsassistent eller sygeplejerske, som kun kan angive et tidsrum fremfor et tidspunkt, muliggør de digitale besøg, at det koordineres mere præcist, hvilket giver borgeren mere frihed. Tilbage meldingen fra flere mennesker der i dag modtager hjælp fra hjemmeplejen er, at det har en stor betydning, hvis der er mulighed for i højere grad at være med til at bestemme, hvornår og hvordan hjælpen gives. Dette vil digitale besøg i højere grad kunne bidrage til.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

5.6. Teknik- og Klimaudvalget

Investeringsoversigt (mio. kr.)	U/I	2026	2027	2028	2029
Østergade/Honnørkajen. Klargøring af grund samt etablering af udenomsarealer og pumpestation	U	1,2	-	-	-
Jomfrusti-projektet	U	35,6	29,0	-	-
Jomfrusti-projektet	I	-10,0	-27,0	-	-
Over Kestrup - sydlig vejstrækning udvides med vigelommer	U	0,3	-	-	-
Håndtering af klimavand, klimatilpasning og kyststrategi	U	2,0	-	-	-
Vores kyst, anlægsprojekt med bidragsfordeling	U	1,0	0,5	-	-
Vores kyst, anlægsprojekt med bidragsfordeling	I	-	-6,5	-	-
Klimaplan 2022-2050	U	3,0	3,0	3,0	-
Pulje til kystbeskyttelse og klimatilpasning 2028	U	-	-	2,0	-
Vores kyst - eget bidrag til kystbeskyttelse ved Hejsager og Kelstrup	U	1,6	-	-	-
Flytning af driftsafdelingen	U	4,5	-	-	-
Broer og bygværker	U	2,7	2,7	1,0	-
Nedlæggelse af overflødige brandhaner, ubenyttede boringer og brønde	U	0,3	0,3	0,3	-
Tilgængelighedspulje	U	0,4	0,4	0,4	-
Pulje til udmøntning af cykelstiplan	U	-	4,1	7,0	-
Pulje til udmøntning af cykelstiplan	I	-	-	-2,0	-
Pulje til trafiksikkerhed	U	1,0	1,0	1,0	-
Oversvømmelsessikring af Fole	U	3,5	-	-	-
Haderslev Dam og Fjord	U	1,0	-	-	-
Pulje til prioritering af havne og færge	U	0,5	2,8	5,0	-
Pulje til oprensning af sejltrede Haderslev Inderhavn og fjord	U	3,0	3,0	3,0	-
Oprensning af sejltrede ved Aarø	U	1,2	-	-	-
Cykelsti Hejsager – Starup	U	16,0	0,5	-	-
Cykelsti Hejsager – Starup	I	-0,2	-6,6	-	-
Sikre skoleveje i Haderslev Sydby	U	0,1	-	-	-
Sikre skoleveje i Haderslev Sydby	I	-2,8	-	-	-
Krydsombygning Haderslev Nord ved Sønderjyske Motorvej	U	2,0	-	-	-
Krydsombygning Haderslev Nord ved Sønderjyske Motorvej	I	-1,0	-	-	-
Teknik- og Klimaudvalget i alt		66,9	7,1	20,7	-
- heraf indtægter		-14,0	-40,1	-2,0	-

Projektbeskrivelser

Projekt: Østergade/Honnørkajen. Klargøring af grund samt etablering af udenomsarealer og pumpestation				
Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,2	-	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-
Kategori: Udvikling i Land og By				
Anlægsbevilling: Der er meddelt anlægsbevilling til projektet.				
Beskrivelse: Haderslev Kommune solgte i 2022 arealerne på havnen ved Honnørkajen til en privat ejendomsudvikler til 7,9 mio. kr. Der bliver etableret almene og private boliger på arealerne. I 2025 resterer 3,3 mio. kr. til projektet, som jævnfør sag i Byrådet den 2. november 2021 er afsat til at dække udgifter til håndtering, prøvetagning og bortskaffelse af eventuelt forurennet jord, museumsundersøgelser og opgravning og eventuel omlægning af eksisterende ledninger. Udgifter hertil opgøres endeligt efter byggeriets ibrugtagning.				

Projekt: Østergade/Honnørkajen. Klargøring af grund samt etablering af udenomsarealer og pumpestation

Når byggeriet er opført, er der i investeringsoversigten i 2026 afsat 1,2 mio. kr. i til etablering af udenomsarealer m.v. langs dele af strækningen af Jomfrustien samt ved Honnørkajen. Etablering af udenomsarealer forventes tidligst at blive udført i 2026.

Det skal bemærkes, at der ikke er afsat midler til fornyelse af kajkonstruktionen langs Honnørkajen under dette projekt.

Afløst drift:

Eventuel afløst drift på udenomsarealer er ikke opgjort.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Jomfrusti-projektet

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	35,6	29,0	-	-
Anlægsindtægt	-10,0	-27,0	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der er meddelt anlægsbevilling til projektet.

Beskrivelse:

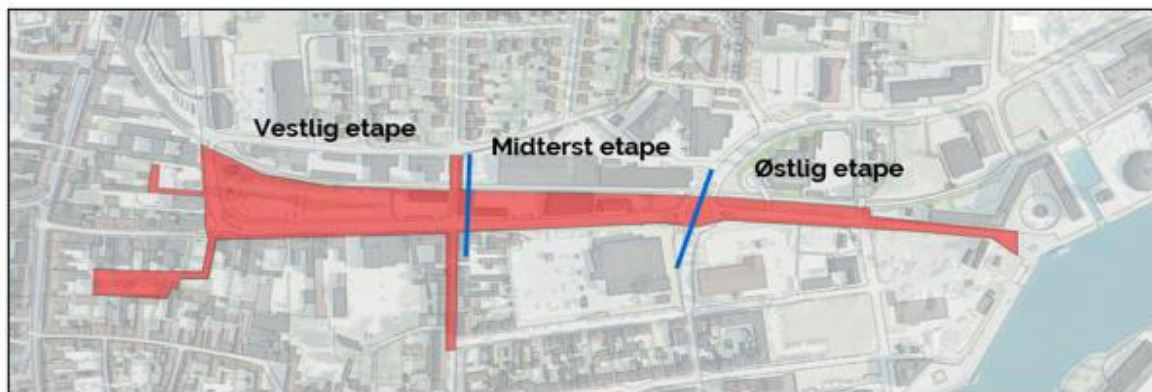
Visionen for Jomfrusti-projektet er at skabe en levende bydel med en ny identitet samt en bedre sammenhæng mellem Haderslev bykerne og den nye havnebydel. Gennem anvendelse af bæredygtige klimatilpasningstiltag, infrastrukturforbedringer og byfornyelsesindsats ønskes det at udvikle Jomfrustien og de tilstødende arealer, så de kan danne rammerne om et attraktivt område, der også kan tiltrække borgere og virksomheder.

Jomfrusti-projektet er i alt anslået til en anlægsramme på 176 mio. kr., hvoraf Provas' andel forventes at udgøre 27 mio. kr. A. P. Møller fonden støtter projektet med 20 mio. kr., så den samlede anlægsramme er i alt 196 mio. kr.

Byggeriet af den vestlige etape er blevet afsluttet i april 2025. Der er sideløbende gennemført udbud af anlægsarbejderne af den midterste og østlige etape. Den midterste og østlige etape forventes anlagt i perioden juni 2025 til februar 2027. Sideløbende hermed vil opførelsen af Vandets hus og Vandet bro blive gennemført. Efter licitationen på den midterste og østlige etape er det samlede budget for projektet opdateret, og viser at den samlede økonomi holder sig inden for budgettet.

Projektet finansieres gennem låneoptagelse på baggrund af et områdefornyelsesprogram, som er godkendt i kommunalbestyrelsen i juni 2022.

Kortbilag ses nedenfor:

Projekt: Jomfrusti-projektet

Udføres
2023-2024
Budget 88 mio. kr.

Udføres
2025-2027
Budget 75 mio. kr.

Udføres
2025-2027
Budget 12 mio. kr.

Bæredygtigt perspektiv:

Jomfrusti-projektet er et klimaprojekt, som skal sikre at midtbyen i Haderslev ikke oplever oversvømmelser i samme grad som tilfældet i dag. Derudover skal Jomfrustiparken gerne blive et socialt mødested, som øger trivslen for kommunens borgere.

Aflødt drift og finans:

Der må forventes øgede driftsomkostninger ved nogle af de nye tiltag, som kommer som følge af Jomfrusti-projektet. Drift af Jomfrustiens vestlige etape fra maj-december 2025 forventes afholdt indenfor anlægsprojektet. Fremadrettet drift af parken fra 2026 er skønnet til 0,3 mio. kr. og fra 2027 0,5 mio. kr. årligt. Der foreligger for er udarbejdet et supplerende budgetforslag til drift.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Håndtering af klimavand, klimatilpasning og kyststrategi

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	2,0	-	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Klimapolitik

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 2,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelse 2026-2029, vedrørende det afsatte beløb i 2026 på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger.

Beskrivelse:

De seneste år har kommunen stået over for betydelige udfordringer, der stammer fra stigende mængder regnvand og skiftende, mere voldsomme vejrforhold. Disse faktorer har resulteret i omfattende skader på infrastruktur såvel som private boliger og industri. Den eskalerende hyppighed og intensitet af disse vejrfænomener har tydeliggjort behovet for en effektiv håndtering af det såkaldte klimavand, både ved kystområder, langs vandløb, i byområder og på landet. Den øgede nedbør påvirker vandmiljøet negativt, idet der udvaskes flere næringsstoffer i fjorde og vandløb.

I lyset af disse udfordringer er der et presserende behov for ny klimatilpasningsstrategi. Strategien er rettet mod flere områder, herunder en langsigtet kystbeskyttelsesstrategi, en integreret tilgang til håndtering af regnvand på tværs af land-, kyst- og byområder samt en revision af regulering af vandløb i lyset af øgede vandmængder.

Ifølge prognoser fra Danmarks Meteorologiske Institut (DMI) forventes nedbørsmængderne om vinteren at stige med op til 23 % frem mod år 2100. Samtidig forudser DMI, at den stormflod, der i dag forekommer statistisk set hvert 20. år, kan blive en årlig eller halvårlig begivenhed i fremtiden.

Kommunens eksisterende klimatilpasningsstrategi, som stammer fra 2014, er ikke længere tilstrækkelig i lyset af disse prognoser og udfordringer. Derfor er det nødvendigt med en ny klimatilpasningsstrategi, der

Projekt: Håndtering af klimavand, klimatilpasning og kyststrategi

tager højde for den seneste klimastatistik og de potentielle fremtidige scenarier. En central del af denne opdatering vil være at fokusere på håndtering af klimavand gennem en styrket regulering af vandløb, udvikling af en robust kystsikringsstrategi samt implementering af effektive regnvandshåndteringsforanstaltninger både i byområder og på landet.

En central del af en ny klimatilpasningsstrategi er at involvere borgerne i udviklingen af strategien om, hvad der er vigtigt at fokusere på, og hvilke løsninger, der skal arbejdes med at realisere. Implementering af en ny klimatilpasningsstrategi vil være vigtig for at beskytte lokale borgers livsvilkår og boligværdier fra de potentielt skadelige virkninger af ekstremt vejr og stigende vandniveauer.

En god klimatilpasningsstrategi er et centralt grundlag for kommunale anlægsprojekter i fremtiden, bl.a. for korrektion af afledning af regn- og overfladevand til kloaksystemet, forventede kystsikringsprojekter og vandløbsregulering, så vand bedre kan ledes væk nogle steder og tilbageholdes andre steder.

Som en del af arbejdet med en klimatilpasningsstrategi vil der blive arbejdet med prøvehandlinger og eksperimenter for at få bedre erfaringer med, hvad der virker.

Klimatilpasningsstrategien dækker også den negative konsekvens ved udvaskning af næringsstoffer til vandmiljøet. Det nedsatte §17 stk. 4 udvalg for fremtidens vand og klima kommer til at beskæftige sig med dette emne. Udvalget skal sikre at arbejdet for rent vandmiljø i fjord og dam løses agilt og fleksibelt, så kommunen hurtigst muligt omsætter visioner og løsningsforslag til handling.

Bæredygtigt perspektiv:

I kommunens klimapolitik er det afgørende at håndtere øgede vandmængder effektivt. Dette kan opnås ved at planlægge for lokal og naturlig håndtering af regnvand. Ved at implementere grønne tagarealer, permeable belægninger og vådområder kan kommunen reducere belastningen på kloaksystemet og mindske risikoen for oversvømmelser. Denne tilgang fremmer også biodiversitet og beskytter vandressourcerne mod forurening, hvilket skaber mere modstandsdygtige og bæredygtige samfund.

Ved at beskytte kysten mod oversvømmelse undgår vi dyre og ikke-bæredygtige genopbygningsprojekter. Investering i forebyggende foranstaltninger reducerer de økonomiske og miljømæssige omkostninger ved gentagne oversvømmelser og skader, beskytter liv og ejendom og sikrer langsigtede bæredygtige kystsamfund.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje til kystbeskyttelse og klimatilpasning

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	-	-	2,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Set i lyset af stormfloden i oktober 2023 og forventninger til fremtiden om at 20 års stormhændelser vil foregå årligt, vil der være flere kyster i kommunen, som er udsatte. Teknik og Klima forventer at flere beboere og sommerhusejere langs kommunens kyster vil indgå i fælles kystsikringsprojekter. Det kan være projekter med højvandslukker, forhøjning af diger og erosionsbeskyttelse.

Kystbeskyttelse skal som udgangspunkt betales af de parter, som har nytte af tiltagene. Da det forventes, at Haderslev Kommunes infrastruktur, såsom veje og stier beskyttes af projekterne, vil kommunen sandsynligvis skulle bidrage forholdsvist med en andel til kystbeskyttelsesprojekters anlægsudgifter og eventuelle afledte driftsudgifter. Der er afsat 2 mio. kr. i 2028 til kommunens andel af kystbeskyttelsesprojekter.

Bæredygtigt perspektiv:

Ved at etablere kystbeskyttelse beskyttes kommunens infrastruktur ved stormfloder. Det betyder, at indsatsen ved størstedelen af stormfloder ikke bliver nødvendige i fremtiden, og at kommunens infrastruktur i områder med kystbeskyttelse ikke behøver akut sikring eller genopbygning efter stormfloder. Dette vil spare ressourcer og materialer til genopbygning af skadede veje og stier.

Projekt: Pulje til kystbeskyttelse og klimatilpasning**Afløst drift:**

Tidligst fra 2029

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Klimaplan 2022-2050

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	3,0	3,0	3,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Klimapolitik

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 3,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelse 2026-2029 vedrørende det afsatte beløb i 2026 på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger.

Beskrivelse:

Kommunalbestyrelsen har vedtaget Haderslev Kommunes Klimaplan 2022-2050 og med målet, om at Haderslev Kommune skal have reduceret sin CO₂-udledning med 70 % i 2030 og være CO₂ neutral i 2050. Klimaplanen sætter også mål om, at kommunen er klimarobust i 2050. Det vil sige, at kommunen skal kunne modstå de udfordringer som klimaforandringerne giver, herunder bl.a. oversvømmelser og tørkeperioder.

Arbejdet med Klimaplanen sker bl.a. i samarbejde med Klimaalliancen med alle landets andre kommuner og skal løbende måles, vurderes ift. CO₂-reduktioner, afrapporteres og justeres. Et af planens væsentligste midler til at opnå målene er samarbejde med kommunens borgere, virksomheder og interesseorganisationer. Kommunens rolle som forbillede og facilitator i omstillingen til en mere bæredygtig virksomhed er væsentlig. De samlede tiltag kan ses i Klimaplanens tiltagskatalog.

Midlerne går til tiltag såsom workshops, arrangementer, analyser og formidling. Desuden finansierer midlerne bl.a. 3 årsværk til arbejdet med Klimaplanen, til at realisere tiltagene og det behov, der er for rådgivningsydelser i forbindelse hermed. Årsværkene fordeler sig på en fast klimakoordinator og ansættelser på projekter/projektområder som f.eks. varmeplanlægning, klimatilpasning og andre større projektområder.

I 2026 udmøntes midlerne til arbejdet med tiltagene i Klimaplanen, herunder til opfølgning og monitorering, beregning af CO₂-regnskab, samarbejde med diverse samarbejdspartnere og til den kommende revidering af Klimaplanen i 2026.

Bæredygtigt perspektiv:

Klimaplanen er grundstenen i kommunernes arbejde med den grønne omstilling. Det er vigtigt at have en god, relevant Klimaplan for Haderslev Kommune og at prioritere ressourcer til at realisere tiltagene i den og løbende vurdere på, hvad der giver klimamæssige gevinster.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Flytning af Driftsafdelingen

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	4,5	-	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der er meddelt anlægsbevilling til projektet.

Beskrivelse:

Driftsafdelingens nuværende placering er midlertidig, idet Masterplanen for Haderslev Havn – og dermed omdannelsen af Haderslev Havn – ikke rummer denne form for aktivitet. I 2022 har kommunen købt Fjordagerbakke 3 til 2,5 mio. kr., jævnfør sag i Økonomiudvalget den 23. august 2021. Grunden indrettes til Driftsafdelingen.

Processen for flytningen er sat i gang, hvor der skal laves udbud og derefter igangsættelse af opførelse af bygninger/haller. Hele processen forventes at være afsluttet medio 2026.

Til flytning og nye faciliteter er afsat 19,5 mio. kr. fordelt med 5,9 mio. kr. i 2024 og 13,6 mio. kr. i 2025/2026:

Bæredygtigt perspektiv:

Driftsafdelingen flyttes til eksisterende bygninger og infrastruktur, hvilket er betydeligt mere bæredygtigt end at opføre nye bygninger og infrastruktur på nyt stykke erhvervsjord.

Afledt drift

Flytning af Driftsafdeling muliggør realisering af en mindre ejendomsrokade, hvor Driftsafdelingen går fra 5 til 3 lokationer. Den foreslåede ejendomsrokade nedbringer Driftsafdelingens løbende driftsudgifter årligt med 0,5 mio. kr. fra 2027. Under havnens budget mistes til gengæld en lejeindtægt fra Ved Havnen 15 på 0,3 mio. kr. Netto mindredriften på 0,2 mio. kr. vil i givet fald kunne indgå til nedbringelse af Kloge m² puljen, når de 2 lokationer er solgt.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Broer og bygværker

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	2,7	2,7	1,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Kritisk infrastruktur

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 2,7 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelse 2026-2029 vedrørende det afsatte beløb i 2026 på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger.

Beskrivelse:

Målet med de afsatte midler er at indhente efterslæb på vedligeholdelse af broer og bygværker i kommunen. Haderslev Kommune har ca. 420 broer og bygværker. Broer og bygværker inkluderer almindelige større og mindre broer, rørgennemløb over 50 cm i diameter samt stenkister.

Brovedligeholdelse er vigtig, for at bevare den investerede kapital, men er også vigtig for trafiksikkerheden og f.eks. bevarelse af fredede broer og bygværker. Uden vedligehold vil broer og bygværker forfalde og miste værdi, i nogen tilfælde eksponentielt. Broer og bygværker er en del af vejens elementer, der også har indvirkning på øvrige elementer, f.eks. asfaltveje og rabatter, men også vandløb, der løber under broerne.

Bevillingerne betyder, at der nu kan planlægges mere langsigtet og fornuftigt i forhold til f.eks. asfaltering af vejen over bygværker. Bygværker kan renoveres inden vejen står til asfaltudlægning og ikke omvendt. Vedligeholdelse af broer og bygværker vil foregå i samarbejde med eksterne entreprenører.

Bæredygtigt perspektiv:

En god vedligeholdelse af broer og bygværker sparer ressourcer og energi og mindsker den miljømæssige belastning ved at forlænge levetiden.

Afledt drift:

Når efterslæbet er indhentet i 2028, vurderer Teknik og Klima at niveauet for driftsbudget i fremtidige år er 1 mio. kr. årligt. I det nuværende budget er kun afsat 0,3 mio. kr. årligt.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Tilgængelighedspulje

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	0,4	0,4	0,4	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,4 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelse 2026-2029 vedrørende det afsatte beløb i 2026 på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger.

Beskrivelse:

Formålet med tilgængelighedspuljen er at gøre kommunens byer og naturområder mere tilgængelige for alle borgere, uanset om man er synshandicappet, kørestolsbruger, gangbesværet eller har andre fysiske handicaps.

Midlerne vil blive anvendt til udførelse af opgaver nævnt i Tilgængelighedsplan fra 2018 samt til mindre tilgængelighedstiltag generelt i hele kommunen, som f.eks. Handicaprådet kommer med ønsker om.

Af mindre tilgængelighedstiltag kan bl.a. nævnes jævn fortovsbelægning, gelændere ved trapper, kørestolsramper, ledelinjer og taktilbelægning samt armlæn på bænke o. lign. Tiltag, som har den effekt, at det bliver nemmere for borgere med fysiske handicap at komme rundt i byerne/naturen på egne ben eller på eldrevne hjælpemidler.

Bæredygtigt perspektiv:

En øget tilgængelighed i byrummene vil gøre det lettere for gangbesværede og synshandicappede at bevæge sig rundt. En øget tilgængelighed sikrer desuden, at alle, uanset fysisk evne, har adgang til offentlige faciliteter og services, hvilket fremmer social inklusion og ligestilling.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje til udmøntning af stiplan

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	-	4,1	7,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-2,0	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Et godt stisystem er en væsentlig faktor til at fremme cyklismen, da det er med til at øge cyklisterne tryghed og sikkerhed. Undersøgelser viser at god infrastruktur og attraktive cykelfaciliteter er en væsentlig parameter i forhold til at overflytte trafikanter fra bil til cykel. Der er mange gode grunde til at vælge at cykle eller gå fremfor at tage bilen. Først og fremmest gavner det sundheden og miljøet. Derudover mindskes trængselsproblemerne på vejene samt behovet for flere parkeringspladser.

Målet med puljen er at skabe et sammenhængende stisystem i byerne og mellem byer, landsbyer og landdistrikter, så kommunen bindes bedre sammen og så der skabes gode stiforbindelser til skole, fritidsaktiviteter, uddannelse, offentlig transport og arbejde.

Cykelstiplan 2020 blev godkendt af Udvalget for Plan og Miljø den 7. december 2020. Stiplanen indeholder en liste over mulige nye stier samt anlægsoverslag.

Der er i statens Infrastrukturplan 2035 afsat samlet set 3 mia. kr. til at fremme cyklisme i perioden 2022-2035. Teknik og Klimaudvalget har den 3. februar 2025 godkendt at søge medfinansiering til strækningerne Arnum-Tiset, Vojens-Jegerup og Haderslev-Fjelstrup. Hvis der gives tilsagn fra staten til et eller flere af de 3 projekter, kan projekterne udføres i 2027 eller 2028, hvor der er afsat midler til den kommunale andel til cykelstier.

Staten yder normalt kun tilskud til projekter, der ikke ville kunne finde sted i samme omfang, på samme tidspunkt eller indenfor samme tidsramme uden det bevilgede tilskud. Der ydes ikke tilskud til allerede planlagte og bevilgede projekter.

Hvis det ikke lykkedes at opnå tilskud, fordeler Teknik- og Klimaudvalget budgetmidlerne på et møde efter afgørelsen på ansøgningerne.

Projekt: Pulje til udmøntning af stiplan

I efteråret 2025 opstartes en revidering af stiplanen, som i samme ombæring ændres til en cyklehandleplan, så man både kigger på cykelstiforbindelse, men også de tiltag som skal sikre en større brug af disse.

Puljen understøtter Kommunalbestyrelsens 2030 ambitioner ved at have fokus på at fremme cyklismen og skabe god sammenhæng mellem byerne i kommunen med udbygning af stinettet. Dette er særligt attraktivt for tilflyttere og styrker udviklingen i stierne nærområde.

Bæredygtigt perspektiv:

Flere cykelstier er med til at fremme en mere grøn transportform, reducerer CO₂-udledningen og trængsel på vejene, samtidig med at det forbedrer folkesundheden ved at fremme motion.

Afløst drift:

Udgiften til drift er 1,5 % af anlægssummen gældende fra året efter projektet er udført, dvs. fra 2027.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje til trafiksikkerhed

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,0	1,0	1,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Haderslev Kommune har i 2020 vedtaget en ny trafiksikkerhedsplan, som udstikker retningslinjerne for trafiksikkerhedsarbejdet frem mod 2025.

Trafiksikkerhedsplanen følger færdselssikkerhedskommissionens målsætning om at halvere antallet af dræbte og alvorligt tilskadekomne på kommunens veje, så der højst må være 1 trafikdræbt og 7 alvorligt tilskadekomne i 2030. Målsætningen er ambitiøs, men fokus på trafiksikkerhed har haft positiv effekt på antallet af personskader på kommunens veje. Således er der i perioden 2010-2020 sket et fald på 28 % i antal personskader på kommunens veje.

Trafiksikkerhedsindsatsen har fokus på at udpege, ændre eller ombygge uheldsbelastede lokaliteter og på at gøre eksisterende veje mere selvforklarende og sikre. Desuden er der fokus på at forbedre samarbejdet med skoler, større institutioner og virksomheder om trafiksikkerhed, lige som kommunen fortsat vil medvirke i nationale kampagner på trafiksikkerhedsområdet og udvikle lokale kampagner i samarbejde med de øvrige sønderjyske kommuner.

Realiseringen af trafiksikkerhedsplanen er afhængig af årlige investeringer i trafiksikkerheden.

Puljen understøtter kommunalbestyrelsens 2030 ambitioner ved at have fokus på sikre skoleveje for de ekstra i uddannelse, samt sikre at vejnettet bliver mere sikker, på trods af flere indbyggere og arbejdspladser.

Bæredygtigt perspektiv:

En god trafiksikkerhed er med til at reducere skader og uheld og kan være med til at fremme alternative grønne transportformer.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Oversvømmelsessikring af Fole

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	3,5	-	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Klimapolitik**Anlægsbevilling:** Der er meddelt anlægsbevilling til projektet.**Beskrivelse:**

Fole by oplevede i 2021 at få dele af byen oversvømmet i forbindelse med kraftige skybrud. Fole er optaget på listen over steder der har behov for klimasikring og som der med Klimaplan 2022-2050, er udvalgt til indsatsområde. En bedre sikring mod oversvømmelse i Fole er samtidig en understøttelse af landdistriktet og livskvaliteten i lokalområdet.

Teknik- og Klimaudvalget har igangsat en række tiltag i september 2024, som nu er i realiseringsfasen. Disse inkluderer forhøjelse og forlængelse af dige, udskiftning af bro, vådområde anlæggelse og regulering af Fole bæk.

Der er løbende dialog med borgerne og interesseorganisationer, som bliver inddraget hele vejen igennem processen.

Bæredygtigt perspektiv:

Dette er et klimatilpasningsprojekt, der har til formål at beskytte kommunal infrastruktur i og omkring Fole. Endelige løsninger vil blive vurderet i forhold til bæredygtighed og deres indvirkning på miljøet.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Haderslev Dam og Fjord

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,0	-	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Klimapolitik

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelse 2026-2029 vedrørende det afsatte beløb i 2026 på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger.

Beskrivelse:

Haderslev Kommune er indgået i en succesfuld ansøgning til Promille Afgiftsfonden med den officielle titel "Lokalt baseret vej til godt vandmiljø og konkurrencedygtigt landbrug" ledet af SEGES Innovation. Projektet planlægges gennemført i perioden 2024-2026 med et forventet budget på 12 millioner kroner. Haderslev Kommune bidrager med en fjerdedel af midlerne til projektet, mens Promilleafgiftsfonden for landbrug har bevilget midler til projektaktiviteterne i 2024. SEGES Innovation planlægger at ansøge om de resterende midler til de to efterfølgende år.

Projektet gennemføres af SEGES Innovation, sammen med blandt andre Aarhus Universitet, Syddansk Universitet, Longline Environment, Spiras, Provas, Naturfrednings Foreningen og Sportsfiskerne. Målet i Haderslev og resten af Danmark er at sikre god økologisk tilstand i vandmiljøet og et fortsat konkurrencedygtigt landbrug.

Haderslev By ligger meget naturskønt med varieret natur omkring sig og med fjorden og dammen som centrale vandelementer i gåafstand fra centrum. Med bosætningspolitikken er der italesat behovet for at have faciliteter til outdooraktiviteter. Haderslev Fjord og dam ville kunne bidrage som noget særligt til det, hvis det bliver muligt at bedre vandmiljøet, så der kan opnås badevandskvalitet.

Projektet skal forbedre videns- og beslutningsgrundlaget for, hvordan man mest hensigtsmæssigt kan gennemføre indsatser for reduktion af fosfortilførslen samt tiltag i Haderslev Dam og Fjord.

Bæredygtigt perspektiv:

Projektet forventes at bidrage til en forbedring af fjord og dam, omkringliggende miljø og natur.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje til oprensning af Havne (Aarø)

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,2	-	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Kritisk infrastruktur**Anlægsbevilling:** Der er meddelt anlægsbevilling til projektet.**Beskrivelse:**

I 2022 blev der afsat budget til oprensning af sejlrende ved Aarø. En oprensning af sejlrenden er en nødvendighed for at kunne sikre fortsat færgedrift til Aarø. Aarø færgeren er en del af beredskabet, og skal derfor kunne sejle ambulancer og andet beredskabsmateriel til Aarø.

Kommunen fik en såkaldt bypasstilladelse af kystdirektoratet i 2022, men der blev kun givet tilladelse til at oprense 1.500 m3 rent oprensningssediment årligt. Første oprensning er foretaget i foråret 2023, hvor der blev oprenset 2.251 m3.

Der var et behov for at oprense mere end den første tilladelse, og kommunen fik derfor i efteråret 2023 tilladelse til at oprense op til 2.200 m3 mere. Den sidste oprensning forventes først udført i 2026.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje til prioritering af havne og færge

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	0,5	2,8	5,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Kritisk infrastruktur**Anlægsbevilling:** Der er meddelt anlægsbevilling til budget afsat i 2026 i Haderslev Kommunalbestyrelse den 25. marts 2025.**Beskrivelse:**

På baggrund af en 10 års vedligeholdelsesplan for færgeren og på baggrund af en tilstandsrapport på kommunens 3 havne: Haderslev, Aarøsund og Aarø afsættes en pulje til færge og havne til at imødekomme de presserende renoverings- og vedligeholdelsesopgaver.

Der er tidligere afsat 5 mio. kr. i alle år, men der er fremrykket midler til 2024 og 2025 til presserende kajrenovering i Aarøsund. Arbejdet omfatter fiskerihavn, nordre molehoved og hammer. Arbejdet forventes afsluttet i 2025. Propelanlæg (thrusters) til færgeren er købt og leveret til skibsværft i 2024. Disse udskiftes i forbindelse med værftsbesøg i foråret 2025. Ventilation på færgeren står også til udskiftning i 2025.

Bæredygtigt perspektiv:

En god vedligeholdelse af havnene sparer ressourcer og energi og mindsker den miljømæssige belastning ved at forlænge levetiden. Desuden skal en god vedligeholdelse være med til at sikre mod fremtidens klimatiske forhold.

Afledt drift:

Når efterslæbet er forventet indhentet efter 2028, vurderer Teknik og Klima niveauet for driftsbudget i fremtidige år for at sikre kapitalapparatet af kommunens havne.

Afledt finans:

Projektet kan lånefinansieres.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Cykelsti Hejsager – Starup

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	16,0	0,5	-	-
Anlægsindtægt	-0,2	-6,6	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der er meddelt anlægsbevilling til projektet i Haderslev Kommunalbestyrelse den 27. august 2024.

Beskrivelse:

Teknik- og Klimaudvalget besluttede den 5. februar 2024 at søge om medfinansiering fra den statslige cykelpulje 2024 til fire cykelstiprojekter i kommunen. Vejdirektoratet har meddelt tilsagn om 40 % medfinansiering til etablering af cykelsti mellem Starup og Hejsager.

Projektet omfatter etablering af en 2,5 meter bred dobbeltrettet cykelsti i den nordøstlige vejside mellem Starup og Hejsager langs Lundingvej/Hejsagervej. Strækningen er ca. 5,0 kilometer lang. I Starup tilsluttes stien det eksisterende stinet vest for Starup Skolevej ved den eksisterende krydsningshelle på Lundingvej. I Hejsager forbindes stien med den eksisterende dobbeltrettede cykelsti til Grotbjørghus ved Hejsager Strandvej. Cykelstien krydser den befærdede Hejsager Næsvej. Her føres stien væk fra vejen og den eksisterende helle ombygges til en krydsningshelle, hvor cyklister kan krydse vejen af to omgange.

Formålet med projektet er at skabe en tryk forbindelse for de bløde trafikanter på strækningen mellem Hejsager og Starup herunder bl.a. også til rideskolen, som ligger på strækningen.

For at kunne realisere projektet, skal der erhverves jord fra de tilgrænsende matrikler langs Lundingvej og Hejsagervej. Når skitseprojektet er udarbejdet, forelægges der en sag om ekspropriationsbeslutning.

Projektet forventes at andrage 17,5 mio. kr., heraf er Haderslev Kommunes andel 10,5 mio. kr.

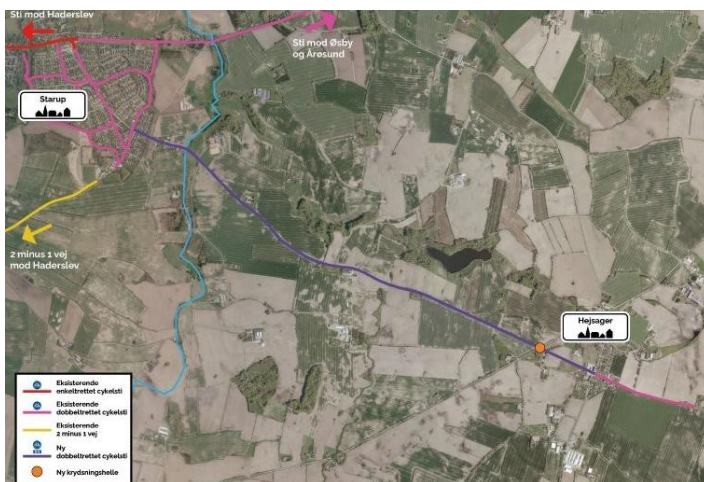
I 2024 og 2025 udføres myndighedsbehandling, projektering og arealerhvervelse. Projektet forventes anlagt i 2026.

Bæredygtigt perspektiv:

Flere cykelstier er med til at fremme en mere grøn transportform, reducerer CO₂-udledningen og trængsel på vejene, samtidig med at det forbedrer folkesundheden ved at fremme motion.

Afledt drift:

Udgiften til drift er 1,5 % af anlægssummen gældende fra året efter projektet er udført.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "–" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Sikre skoleveje i Haderslev Sydby

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	0,1	-	-	-
Anlægsindtægt	-2,8	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der er meddelt anlægsbevilling til projektet i Haderslev Kommunalbestyrelse den 27. august 2024.

Beskrivelse:

Teknik- og Klimaudvalget besluttede den 5. februar 2024 at søge om medfinansiering fra den statslige cykelpulje 2024 til fire cykelstiprojekter i kommunen. Vejdirektoratet har meddelt tilsagn om 50 % medfinansiering til projektet, der omhandler at sikre skoleveje i Haderslev Sydby.

Projekt: Sikre skoleveje i Haderslev Sydby

Der er i dag enkelttreppede cykelstier langs Vandlingvej fra Aarø Sundvej til Kløvervej. Fra Kløvervej mod syd er der en strækning på ca. 0,5 kilometer, hvor der ikke er faciliteter for cyklister. Strækningen udgør et hul i stisystemet, da der kort efter byzonens afslutning er etableret 2 minus 1 vej på Vandlingvej fra Haderslev til Vandling. Fra Vandling er der 2 minus 1 vej videre til Starup via Starup Skolevej. Projektet omfatter tydeliggørelse af byzonens start ved etablering af bump og øget belysning samt anlæg af enkelttreppede cykelstier i begge sider af Vandlingvej fra Eskærhøjvej til Kløvervej.

Projektet omfatter desuden ombygning af krydset Grønningen/Vandlingvej, som er et sortplet kryds, se bilag 3. Det eksisterende firbenede kryds ombygges til et højre forsat kryds (to t-kryds) med en mere vinkelret tilslutning. Dette vil forbedre oversigten samt tydeliggøre vigepligten i krydset. Der etableres samtidigt krydsningsheller på Vandlingvej og Grønningen for at skabe sikre krydsningsmuligheder for de bløde trafikanter.

Formålet med projektet er at skabe trygge og sikre skoleruter i Haderslev Sydby og dermed få flere til at vælge cyklen til skole og fritidsaktiviteter.

Projektet forventes at andrage 6,1 mio. kr., heraf er Haderslev Kommunes andel 3,050 mio. kr.

I 2024 udføres myndighedsbehandling og projektering. Projektet forventes anlagt i 2025.

Bæredygtigt perspektiv:

Flere cykelstier er med til at fremme en mere grøn transportform, reducerer CO₂-udledningen og trængsel på vejene, samtidig med at det forbedrer folkesundheden ved at fremme motion.

Afløst drift:

Udgiften til drift er 1,5 % af anlægssummen gældende fra året efter projektet er udført.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Vores Kyst, anlægsprojekt med bidragsfordeling - kystbeskyttelse ved Hejsager og Kelstrup

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,0	0,5	-	-
Anlægsindtægt	-	-6,5	-	-

Kategori: Kritisk infrastruktur

Anlægsbevilling: Der er meddelt anlægsbevilling til projektet i Haderslev Kommunalbestyrelse den 26. november 2024 til allerede afholdte og fremtidige projekteringsudgifter.

Beskrivelse:

Vores Kyst projektet har til formål at beskytte sommerhusområderne Blokhusskoven, Kelstrup strand og Hejsager Strand mod erosion, bagvand og oversvømmelser. Vores Kyst projektet er et kommunalt fællesprojekt, og alle udgifter dækkes af lodsejere og infrastructurejere, som er beliggende indenfor projektområdet. Bidragsfordelingen ligger ikke fast på nuværende tidspunkt. Der arbejdes ud fra lovgivningens principper om nytte, hvor alle inden for projektområdet skal betale et bidrag.

Projektet er overgået til en fase med detailprojektering og myndighedsbehandling. Til brug herfor har kommunen indgået en kontrakt med en totalrådgiver, hvor der arbejdes på at indsende en kystbeskyttelsesansøgning omkring sommeren 2025. Politisk beslutning og eventuel anlægsbevilling til anlægsfasen, hvis kommunen skal være bygherre, medtages i budgetforhandlingerne 2026-2029. Der er udarbejdet et supplerende budgetforslag herpå. Anlægsomkostninger vil belaste anlægsrammen, hvis kommunen er bygherre.

Projekt: Vores Kyst, anlægsprojekt med bidragsfordeling - kystbeskyttelse ved Hejsager og Kelstrup

Bæredygtigt perspektiv:

Ved at etablere kystbeskyttelse beskyttes kommunens infrastruktur ved stormfloder. Det betyder, at indsatser ved nogle stormfloder ikke bliver nødvendige i fremtiden, og at kommunens infrastruktur i området ikke behøver akut sikring eller genopbygning efter stormfloder. Dette vil dels spare ressourcer både i en akut situation, hvor en indsats før var nødvendig, og dels spare ressourcer og materialer til genopbygning af skadede veje og stier.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelse

Projekt: Vores Kyst – kommunens egen andel af bidragsfordeling kystbeskyttelse ved Hejsager og Kelstrup

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,6	-	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Kritisk infrastruktur

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Kommunalbestyrelsen besluttede i 2019 at indgå i et kommunalt fælles projekt med borgere i Hejsager og Kelstrup for at igangsætte udarbejdelse af et kystbeskyttelsesprojekt ved Hejsager og Kelstrup Strand.

De samlede udgifter til realisering af kystbeskyttelses projektet er endnu ukendte, da de afhænger af endelige detailprojektering. Der er afsat 1,6 mio. kr. i teknisk budget til kommunens egen andel af bidragsfordeling, men i realisering af Vores Kyst projektet kan der forekomme udgifter, der ikke kan rummes indenfor de allerede budgetlagte midler, og vil derfor medtages i kommende budgetlægning. Så snart bidragsfordelingen er godkendt, kendes kommunens endelige bidrag.

Projektet indeholder installation af højvandslukker, forhøjning af diger og erosionsbeskyttelse. Projektet arbejder med kystsikring af området for at imødegå stormfloder på størrelse med stormflod set i oktober 2023.

Kystbeskyttelse skal som udgangspunkt betales af de parter, som har nytte af tiltagene. Derfor er kommunen lige nu i gang med at udarbejde en såkaldt bidragsfordeling. Da det forventes, at Haderslev Kommunes infrastruktur, såsom veje og stier beskyttes af projektet, er det forventet, at kommunen bidrager finansielt til projektets anlægsudgifter og afledte drift.

Midlerne går til kommunens andel i kystbeskyttelsesprojektet.

Bæredygtigt perspektiv:

Ved at etablere kystbeskyttelse beskyttes kommunens infrastruktur ved stormfloder. Det betyder, at indsatser ved nogle stormfloder ikke bliver nødvendige i fremtiden, og at kommunens infrastruktur i området ikke behøver akut sikring eller genopbygning efter stormfloder. Dette vil dels spare ressourcer både i en akut situation, hvor en indsats før var nødvendig, og dels spare ressourcer og materialer til genopbygning af skadede veje og stier.

Afledt drift:

Ca. 0,1 mio. kr. pr. år til kommunens andel til vedligehold af kystsikring (dige, pumper o. lign.)

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelse

Projekt: Over Kestrup – sydlig vejstrækning udvides med vigelommer

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	0,3	-	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,3 mio. kr. til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen, på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger.

Beskrivelse:

Vejen over Kestrup, der går igennem den lille landsby Over Kestrup, har i de senere år haft et større behov for ekstra vedligehold grundet en stigning af tung trafik. Borgerne har et stort ønske om at få ledt den tunge trafik udenom landsbyen.

Forslaget indebærer, at en sydvestlig vejstrækning ved Over Kestrup udvides med 4 vigelommer med en længde på 35 meter og en dybde på ca. 1,5 meter. Vejen bliver den direkte primære vej, og vejen ind til Over Kestrup landsby bliver en sekundær sidevej. Etablering af vigelommer kan medføre behov for erhvervelse af jord.

For at gøre det endnu mere uhensigtsmæssigt for trafikanter at benytte vejen igennem Over Kestrup by anbefales det, at der etableres nogle fysiske foranstaltninger, som kan understøtte et gennemkørselsforbud.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Krydsombygning Haderslev Nord ved Sønderjyske Motorvej

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	2,0	-	-	-
Anlægsindtægt	-1,0	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der er meddelt anlægsbevilling til projektet i Haderslev Kommunalbestyrelse den 25. marts 2025

Beskrivelse:

I forbindelse med realisering af et motorvejsrelateret erhvervsområde ved Moltrup Landevej/Bramhalevej, Haderslev Nord, vil det som en del af projektet kræve en ombygning af de eksisterende tilslutningsanlæg nr. 67 til den Sønderjyske Motorvej E45.

Krydsombygningen er skønnet til at koste ca. 8,0 mio. kr. Efter udbud kan skønnet ændre sig.

Der er indgået aftale med projektudvikler Eriksen Projektudvikling om medfinansiering af krydsombygning ved tilslutningsanlæg 67, Sønderjyske Motorvej E45 på 50% dog maksimalt 4 mio. kr. til Eriksen Projektudvikling. Sagen har tidligere været behandlet i Haderslev Kommunalbestyrelse den 27. august 2024 og den 17. december 2024, jævnfør bilag 1 og 2.

Teknik og Klima er projektkoordinator og sikrer, at der udarbejdes detailprojekt, udbudsmateriale og indhenter entreprenørtilbud og udfører tilsyn.

Krydsombygning og anlæg af cykelsti over Bestseller-grunden sker samtidigt og forventes anlagt i 2025 med få færdiggørelsesarbejder i 2026.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Nedlæggelse af overflødige brandhaner

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	0,3	0,3	0,3	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Kritisk infrastruktur

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 0,9 mio. kr. til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen, på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger.

Beskrivelse:

Anlægsprojektet sikrer, at kommunen over en årrække kan nedlægge overflødige brandhaner, der alle kan udgøre en risiko overfor drikkevandsforsyningen.

Brand & Redning Sønderjylland har i 2021 vedtaget plan for vandforsyning til brandslukning. Med planen fastholdes et væsentligt mindre antal brandhaner i de tre ejerkommuner. Kun 36 af i alt 467 brandhaner ønskes bevaret i Haderslev Kommune. 431 brandhaner bør sløjfes. Vandværkerne er i forbindelse med f.eks. renovering af ledningsnettet tvunget til at afholde udgifter til enten at genetablere eller nedlægge de pågældende brandhaner.

En brandhane koster mellem 18.-25.000 kr. at nedlægge, afhængig af dens placering. Det er udgifter til opgravning af stikledning, afpropning af vandledning, reetablering af asfalt, fortov m.v. Totalomkostning for nedlæggelse af 431 brandhaner er skønnet til ca. 9,3 mio. kr. i 2025-priser.

Nedlæggelse af brandhaner foreslås at ske over en længere årrække, hvor der kan ske refusion, hvis det sker i forbindelse med, at der alligevel foretages gravearbejde ved den enkelte brandhane. Alternativt kan nedlæggelse ske over en kort årrække, f.eks. over 2-4 år med dertil højere årlige udgifter.

Der er en række problemer ved de overflødige brandhaner:

- tapning fra hydranterne giver trykstød i ledningsnettet, som medfører urent vand hos forbrugerne
- hydranterne giver mulighed for vandtyveri, som kan føre til forurening af drikkevandet, hvis der anvendes snavset udstyr
- jo flere hydranter, des større risiko for forurening af drikkevandet og dermed af den kritiske infrastruktur som drikkevand udgør.

Der ønskes etableret en refusionsordning, hvor man i forbindelse med korrekt sløjfning af brandhaner, kan få refunderet udgiften. Udbetaling af refusion sker efter en puljeordning, og fordelingen sker, som udgangspunkt efter først til mølle-princippet.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje til oprensning af sejlrrende Haderslev Inderhavn og fjord

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	3,0	3,0	3,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Kritisk infrastruktur**Anlægsbevilling:** Der er ikke meddelt anlægsbevilling til projektet.**Beskrivelse:**

Fjordens sejlrrende er vigtig for at adgangsvejen til Haderslev fra Lillebælt kan bibeholdes. Sejlrrenden skal oprenses cirka hver 10. år for at sikre vanddybden og sejrlads ind og ud af Haderslev Havn og fjord. Forslaget sikrer aktivitet i havnen og i fjorden for erhverv, borgere, fastliggere og turister.

Puljen skal anvendes til oprensning af inderhavn og fjorden. Det er økonomisk dyrere at dele de enkelte oprensninger op over flere år, dels fordi en oprensning koster en del i anstillingsudgift, og dels fordi sediment flytter sig fra et ikke-oprenset område til oprenset område, hvis der kun oprenses områder lidt ad gangen.

I 2024 er der foretaget sediments undersøgelser i sejlrrenden, som har vist sig, at sedimentet forventes at kunne klappes. Selvom der forventes at opnå en klappingstilladelse, vil der i projekteringen af projektet undersøges muligheder for anden nyttiggørelse af sedimentet på land. For eksempel som fyld i støjvolde, fyld bagved spunsvægge mv.

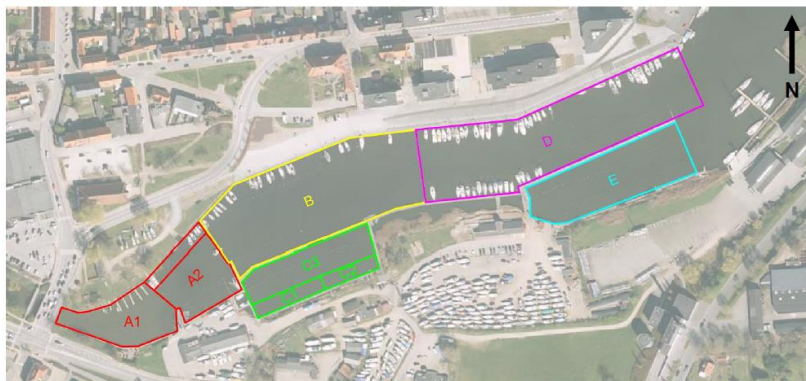
Der afventes svar fra Miljøstyrelsen ang. sedimentbehandling inden der fremsendes klapan søgning. Der forventes at ansøge om klaptilladelse til Miljøstyrelsen i første halvår af 2025, forventet sagsbehandling 12 måneder.

Miljøstyrelsen har i februar 2025 indledningsvist behandlet Haderslev Kommunes indsendte klapan søgning for Haderslev Inderhavn. Miljøstyrelsen har vurderet, at det kun er område E, som kan klappes, resten skal bortskaffes til deponi. Overslaget for inderhavnen er derfor opjusteret til 14 mio. kr. i 2024 priser.

Oprensning af Haderslev Inderhavn overslag ca. 14 mio. kr. i 2024 priser:

I 2019 blev delområderne A1, A2, C1, C2, C3 og E delvis oprenset.

Delområderne B og D blev ikke en del af oprensningsprojektet. Som følge af den reducerede mængde oprenset sediment i 2019, opleves problemer med for lave vanddybder på pladserne især i områderne B og D. Især fordi turisterne kommer med større og større både.

Oprensning af hele inderhavnen, område A-E, til dybdekrav angivet på søkortet er skønnet til at koste 14 mio. kr. i 2024-priser inklusive rådgiverhonorar.

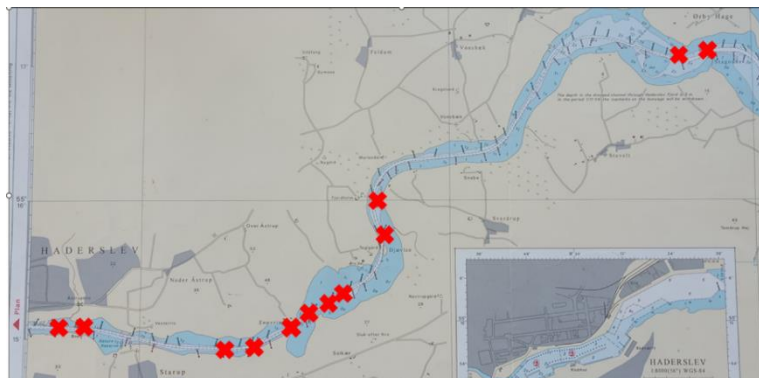
Løsningen sikrer, at der oprenses helt i bund, så koter i søkortet overholdes. Der er 133 bådpladser på nordsiden plus kaj anlæg til skibe over 15 meter. På sydsiden forefindes Haderslev Sejlforening, Haderslev Sejl og X-Yacht. I 2024 er der derudover registreret indtægter fra 471 gæstesejlere.

Oprensning af Haderslev Fjord overslag 12 mio. kr. i 2024 priser

Det er mange år siden Haderslev fjord er blevet oprenset, hvilket er tydeligt på de nyeste søopmålinger af fjorden.

Projekt: Pulje til oprensning af sejlrende Haderslev Inderhavn og fjord

Hvis Haderslev havn skal kunne få besøg af for eksempel større skibe som Kongeskibet Dannebrog, der stikker 4,2 meter, så er der udfordringer nu. Fra Djævløen og 200-300 mod øst er der kun en vanddybde på 3,5-3,7 meter.

Sejlrenden er udfordret på flere delpunkter. Delpunkterne er markeret med rødt kryds.

Tidsplan i dette budgetforslag:

- Før 2026 Ansøgning om klaptilladelse
- 2026 Projektering, indhentning af tilladelser og udbud oprensning
- 2027 Oprensning nr. 1
- 2028 Oprensning nr. 2

Det er vigtigt, at der fremover afsættes midler til opretholdelse af tilstanden i Haderslev Havn og fjord.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

5.7. Vækst- og Udviklingsudvalget

Investeringsoversigt (mio. kr.)	U/I	2026	2027	2028	2029
Strategiske udviklingsplaner i Haderslev	U	2,5	3,0	-	-
Basen – Et formidlingscenter ved Skrydstrup	U	2,0	2,0	-	-
Aarø Turismeudvikling	U	1,0	-	-	-
Aarø Naturø (Nordea-fond projekt)	U	4,3	4,3	-	-
Aarø Naturø (Nordea-fond projekt)	I	-4,0	-4,0	-	-
Belysning i byrum	U	1,0	1,0	1,0	-
Legepladser i Vojens og Haderslev	U	2,0	4,0	4,0	-
Legepladser i Vojens og Haderslev	I	-	-2,0	-2,0	-
Vækst- og Udviklingsudvalget i alt		12,8	12,3	3,0	-
- heraf indtægter		-4,0	-6,0	-2,0	-

Afrundingsdifferencer kan forekomme

Projektbeskrivelser

Projekt: Strategiske udviklingsplaner i Haderslev				
Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	2,5	3,0	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-
Kategori: Udvikling i Land og By				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.				
Beskrivelse: Formål I de kommende år skal der, som led i Haderslev Kommunes vækstdagsorden, arbejdes aktivt for at indfri 2030-ambitionen om +250 flere i uddannelse, +500 flere indbyggere og +1.000 flere arbejdspladser. For at indfri disse målsætninger er det vigtigt med attraktive byer. Der afsættes midler til at arbejde med strategiske udviklingsplaner, planlægning og -tiltag i Haderslev. Midlerne skal ses i sammenhæng med de igangværende aktiviteter og planer i byen, og understøttes af Strategi for udvikling af Haderslev By. Der er afsat i 8,6 mio. i perioden 2024-2027 til at udarbejde strategiske udviklingsplaner for Haderslev by. Strategi for udvikling af Haderslev by – byen, der forbinder, sætter retning for, hvilke kvaliteter der skal fastholdes og hvilke nye kvaliteter der skal udvikles. Med Strategien for udvikling af Haderslev by i hånden kan det undersøges, hvordan aktuelle projekter vil komme til at understøtte og udvikle stærke lokale identiteter, sammenhængskraft og forbindelser mellem bydele, mellem grønne områder og mellem mennesker. Der er en lang række potentialer for den fremtidige udvikling af Haderslev, der understøtter ambitioner om vækst, levende forbindelser og attraktive byområder. I de kommende år vil der være et øget behov for at sikre sammenhæng og synergi imellem de igangværende, og i forhold til kommende, udviklingsprojekter. Der er fuld gang i en række større og definerende udviklingsprojekter, som fx Jomfrusti-projektet, helhedsplan for Hjort Lorentzenområdet og omdannelser af det tidligere rådhus og sygehusområdet med mere. Konkret kan den strategiske byudvikling de kommende år understøttes af: • Klargøring, salg af og planlægning for arealet på Haderslev Havn, hvor Driftsafdelingen i øjeblikket er placeret • Udviklingsplan for Haderslev Havn (sydsiden) • Udvikling af den historiske bymidtes kvaliteter, så den understøtter turisme, det gode liv og detailhandlen, som i øjeblikket er under forandring • Planlægning for Campus området • Understøtte private investorers omdannelsesprojekter i byen, fx boliger, erhver og turisme • Realisering af allerede vedtagne planer, fx fysisk omdannelse afledt af helhedsplanen for Damparken Midlerne anvendes til projektledelse, borgerinddragelse, planlægning og anlæg, således der sikres en strategisk og sammenhængende byudvikling fra plan til indsats under hensyn til strategien for udvikling af Haderslev by og de deri beskrevne principper.				

Projekt: Strategiske udviklingsplaner i Haderslev

I videst muligt omfang søges byudviklingen i Haderslev medfinansieret via fundraising.

Den strategiske udvikling af Haderslev By understøtter bosætnings-, erhvervs- og uddannelsespolitikken, samt kultur og turisme.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Basen – Et formidlingscenter ved Skrydstrup

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	2,0	2,0	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der er meddelt anlægsbevilling til projektet på 0,5 mio. Kr.

Beskrivelse:

Projekt Basen er et udviklingsprojekt med formålet at skabe et oplevelsescenter i tilknytning til Flyvestation Skrydstrup og F35 Campus, som inkluderer erhvervs-, uddannelses-, møde- og conferencefaciliteter. Et center, som faciliterer mødet mellem det militære og det civile samfund med faciliteter til virksomheder, Forsvaret og uddannelsesinstitutioner.

Visionen er, at der etableres et center ved Flyvestation Skrydstrup med faciliteter, der er så attraktive, at centeret;

- understøtter Forsvarets og forsvarsindustriens fremtidige udvikling og Haderslev Kommunes rolle som forsvarskommune
- bidrager til at opfylde Haderslev Kommunes vækstambitioner og understøtter den grønne omstilling
- bliver et formidlings- og turismefyrtårn, der tiltrækker gæster og øger turismeomsætningen.

For at kunne realisere projekter af denne type og størrelse, viser erfaringer, at der skal være dedikerede ressourcer igennem en årrække til projektudvikling, fremdrift, analyse, rådgivning, dialog med relevante eksterne parter m.v.

Der er afsat i alt 6 mio. kr. til i 2024-2027 at afsøge muligheder for etablering af et oplevelsescenter ved Skrydstrup med tilknyttede erhvervs-, uddannelses-, møde- og conferencefaciliteter. Der er søgt om anlægsbevilling på 0,5 mio. kr. til indledende afdækninger af juridiske og økonomiske organisationsmodeller.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Aarø turismeudvikling

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,0	-	-	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

Projektet skal understøtte en generel udvikling af Aarø. I den Strategisk-fysiske Udviklingsplan for Aarø arbejdes med visionen om Aarø Naturø - en bæredygtig ø i særklasse, hvor naturen er en løftestang for udviklingen af Aarø som et ø-samfund i balance - til gavn for beboere, erhvervsaktører og besøgende. I den Strategisk-fysiske Udviklingsplan skitseres en lang række af konkrete tiltag.

Udvalget kan understøtte realiseringen af den Strategisk Fysiske Udviklingsplan og fondssøgning.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Aarø Naturø (Nordea-fond projekt)

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	4,3	4,3	-	-
Anlægsindtægt	-4,0	-4,0	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By**Anlægsbevilling:** Der er meddelt anlægsbevilling til projektet**Beskrivelse:**

Den strategisk fysiske udviklingsplan for Aarø rummer en lang række tiltag. En del af disse er samlet i projektet Aarø Naturø, der udgør et åbningstræk og prioriterer en række strategisk vigtige tiltag.

Aarø Naturø omfatter tiltag i både Aarøsund og på Aarø, der skal understøtte et aktivt lokalsamfund og styrke samarbejdet på tværs af sundet til gavn for beboere, turister og erhvervsliv.

- Pejlemærke Aarøsund
- Ny fjernparkeringsplads i Aarøsund
- Ankomstbygning Aarø havn
- Boardwalk – Forbindelsen ml. havn og by
- Naturstier
- Fugletårn
- Wayfinding og formidling
- Aktiviteter i projektperioden

Nordea-fonden har på grundlag af fondsansøgning tildelt støtte til projekt Aarø Naturø på 8,6 mio. Kr.

Realiseringen af Aarø Naturø understøtter landdistriktspolitikken, samt erhvervspolitikken i relation til turisme ved. Derudover er der et stort fokus på natur- og kulturformidling.

Bæredygtigt perspektiv:

Der arbejdes i projektet med bæredygtighed i form af bæredygtighed i byggeriet og klimarobusthed, ligesom der er et fokus på involvering.

Afløst drift:

Ikke afklaret.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Belysning i byrum

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,0	1,0	1,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By**Anlægsbevilling:** Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.**Beskrivelse:**

Vækst- og Udviklingsudvalget har besluttet at igangsætte en indledende afdækning af perspektiver for effekt- og kunstbelysning af bygninger, pladser, gader, mv.

I forlængelse heraf foreslås at afsætte 3,5 mio. kr. i årene 2025-2028 til at identificere muligheder for – og at realisere konkrete installationer – der kan bidrage til at skabe tryghed i byrum, passager, parker eller stier, eller som kan fremhæve eller guide til byens funktioner, attraktioner, monumenter og lignende.

Effekt- og kunstbelysning kan fx indtænkes i udviklingsprojekter for Haderslev by mhp. evt. udbredelse af erfaringer og evt. strategi/plan til kommunens øvrige byer. Realiseringer baseres på forberedende afdækninger af teknologiske løsninger, økonomi og effekter, herunder perspektiver for bidrag til at styrke byens identitet, til at fremhæve og lette adgangen til byens rum, bygninger, funktioner og attraktioner og til øget tryghed og sikkerhed for borgere og gæster. Belysningsinitiativerne kan desuden fremme turismen og

Projekt: Belysning i byrum

understøtte kommunens vækstambitioner om +250 i uddannelse, +500 borgere og +1.000 arbejdspladser. Evt. belysning på private bygninger og veje skal ske efter aftale med ejere.

Det forslås at afsætte finansiering på 0,5 mio. kr. i 2025 og 1,0 mio. kr. i årene 2026-2028 til effekt- og kunstbelysning.

Bæredygtigt perspektiv:

Belysning med moderne LED-teknologier og med korrekte installationer er vigtige elementen, når der skal skabes kvalitetsmiljøer, som understøtter velfærd (sunde og trygge omgivelser) og brug af så lidt energi som muligt.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Opførelse af legepladser i Haderslev og Vojens

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	2,0	4,0	4,0	-
Anlægsindtægt	-	-2,0	-2,0	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen.

Beskrivelse:

For at understøtte kommunens bosætningspolitik og udvikling af byerne foreslås opført 2 nye legepladser i henholdsvis Haderslev og Vojens. Målet er at fastholde, og tiltrække nye, borgere og fremme børns trivsel og fysiske aktivitetsniveau samt styrke familierelationer gennem samvær og leg.

Legepladserne foreslås udført som temalegepladser med flere aktivitetszoner, så små og store børn naturligt søger mod hver deres interesseområder. Opholdspladser med borde-/bænkesæt, enkeltbænke og solpladser, hvilket kunne være med til at fastholde forældrene i længere tid. Både børn og forældre skal få lyst til at komme igen og føle, at de får en særlig oplevelse.

Projektets udformning, herunder tema samt placering bør ske i tæt samarbejde med borgerforeninger og andre væsentlige interessenter.

Ovenstående vil kunne opfyldes med et anlægsbudget på ca. 5 mio. kr. pr. legeplads ekskl. eventuelt køb eller langtidsleje af egnet grund til placeringen. Der skal afsættes 2% af anlægssummen til at drifte legepladserne. For at et evt. legepladsprojekt, hvor Haderslev Kommune er projektholder skal kunne opnå ekstern finansiering er det en forudsætning, at kommunen dedikerer en vis medfinansiering, der som hovedregel ligger på minimum 50 % af det samlede projektbudget.

En legeplads kan forventes at have en levetid på 10-25 år afhængig af kvaliteten af de opstillede elementer og de afsatte driftsmidler til vedligehold.

Afledt drift:

0,1 mio. kr. pr. legeplads fra det år, som legepladsen ibrugtages (vil overgå til Teknik og Klima).

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

5.8. Økonomiudvalget

Investeringsoversigt (mio. kr.)	U/I	2026	2027	2028	2029
Byudvikling	U	7,7	11,9	2,8	1,4
Erhvervsjord	U	7,0	8,0	5,0	-
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde	U	1,9	1,9	1,9	1,9
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde	I	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Anlægstilskud til Brand og Redning Sønderjylland	U	1,4	1,4	1,4	1,4
Bygningsvedligeholdelse m.v.	U	28,3	28,3	28,3	28,3
Energibesparende foranstaltninger	U	5,0	5,0	5,0	-
Strukturelle ændringer på borgernære områder BBU, SSU, SHU	U	9,0	10,0	10,0	-
Udmøntet anlægspulje	U	10,0	20,0	40,0	142,2
Økonomiudvalget i alt		68,9	85,1	93,0	173,8
- heraf indtægter		-1,4	-1,4	-1,4	-1,4

Projektbeskrivelser

Projekt: Byudvikling				
Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	7,7	11,9	2,8	1,4
Anlægsindtægt	-	-	-	-
Kategori: Udvikling i Land og By				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen				
Beskrivelse: Midlerne i puljen Byudvikling benyttes til igangværende og kommende boligbyggemodninger, herunder opkøb af arealer til byggemodning af parcelhusgrunde. Derudover skal puljen være med til at sikre udmøntningen af bosætningsstrategien de kommende år. Puljen skal også dække udgifter til projektudvikling og ejendomsudvikling, hvor der særligt i Haderslev er områder, der står over for omdannelse. Midlerne skal understøtte øget bosætning og vækst i kommunen ved at sikre et varieret udbud af attraktive arealer til boligbyggeri mv. som kan være med til at tiltrække tilflyttere og fastholde indbyggere i kommunen. I de kommende 4 år er der fokus på udbygning af eksisterende byggemodninger reguleret af salg suppleret med udvikling af andre områder. Ved budgetlægningen for 2022-2025 blev der godkendt en "Model for geninvestering i Byudvikling". Det er en jordforsyningsmodel, som går efter at byggemodne ud fra en efterspørgselsdrevet tilgang, og derefter geninvestere indtægterne fra salget af grunde i kommende udstykninger. På den måde skabes et kredsløb, som i de kommende år forventes at løbe rundt. Salgsindtægterne på 1,4 mio. kr. fra regnskabsår 2024 er geninvesteret i år 2029 jf. Budgetstrategien. Bæredygtigt perspektiv: I lokalplanerne for nye boligområder indtænkes biodiversitet herunder grønne områder samt om muligt lokal regnvandshåndtering. Afløst drift: Såfremt nye veje får status som private fællesveje, er der udelukkende kommunale driftsudgifter til gadelys. Offentlige veje driftes af kommunen. Ved offentlige veje skal der afsættes budget til afledte driftsudgifter til renhold af vejene sommer og vinter på 1,5% af anlægssummen. Har arealet tidligere været forpagtet ud, kan der være afledte mindre indtægter for den manglende indtægt ved bortforpagtning. Fremadrettet afsættes der ikke midler til drift i samme sag som bevillingen godkendes.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Erhvervsjord

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	7,0	8,0	5,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By**Anlægsbevilling:** Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen**Beskrivelse:**

Erhvervsudvikling herunder opkøb af erhvervsjord er et led i at sikre attraktive erhvervsarealer til virksomheder, som kan understøtte og fastholde arbejdspladser i kommunen, som led i kommunens Vækststrategi.

Midlerne anvendes til bl.a. jordkøb, opkøb, byggemodning og baneinfrastruktur i forlængelse af erhvervspolitikken.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Pulje til byggemodning og salg af grunde

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,9	1,9	1,9	1,9
Anlægsindtægt	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4

Kategori: Basisbudget

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,9 mio. kr. i udgifter og -1,4 mio. kr. i indtægter i forbindelse med budgetvedtagelsen, vedr. det afsatte beløb i 2026 på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger

Beskrivelse:

Der er i basisbudgettet afsat en pulje på netto 0,5 mio. kr. til færdiggørelsesarbejder på ikke solgte og regnskabsafsluttede udstykninger fremadrettet. Formålet med puljen er at sikre, at boligbyggemodninger, hvor der er aflagt anlægsregnskab, kan afsluttes med etablering af slidlag, overkørsler, ramper samt færdiggørelse af grønne områder. Denne færdiggørelse er en forpligtigelse, som kommunen har i henhold til købsaftalen med de enkelte lodsejere.

Anlægsprojektet skal ligeledes finansiere forundersøgelser og diverse udgifter i de tidligere stadier på kommende udstykninger og udviklingsarealer.

De forventede indtægter kommer fra salg af mindre kommunale arealer eller grunde, som kommunen har til salg fra regnskabsafsluttede udstykninger.

Kommunen etablerer boligbyggemodninger og er generelt aktive på jordforsyningsområdet med henblik på at fastholde og tiltrække borgere og indgår som en del af vækststrategien.

Bæredygtigt perspektiv:

I lokalplanerne for nye boligområder indtænkes biodiversitet herunder grønne områder samt om muligt lokal regnvandshåndtering.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Anlægstilskud Brand og Redning

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	1,4	1,4	1,4	1,4
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Basisbudget

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 1,4 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen, vedr. det afsatte beløb i 2026 på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger

Beskrivelse:

Kommunen er, som del af samarbejdet mellem Brand & Redning Sønderjylland og Haderslev, Tønder og Aabenraa Kommuner, forpligtet til at bidrage til drifts- og anlægsbudgettet.

Drifts- og anlægsudgifter for 2026 bliver fremskrevet med anbefalingerne i KL's budgetvejledning for 2025 jf. selskabets vedtægter, pkt. 14.3.

Projekt: Anlægstilskud Brand og Redning

Såvel drifts- som anlægstilskud for 2026 skal betales til selskabet i to halvårige rater, henholdsvis 1. januar og 1. juli, jf. Brand & Redning Sønderjyllands vedtægter, pkt. 16.3.

Beredskabskommissionen godkender budgettet for Brand & Redning Sønderjylland. Eventuelle prisreguleringsændringer vil blive indarbejdet senere.

Der er afsat særskilt driftsbudget på 14,6 mio. kr. årligt.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Bygningsvedligeholdelse m.v.

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	28,3	28,3	28,3	28,3
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Basisbudget

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 28,3 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen, vedr. det afsatte beløb i 2026 på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger

Beskrivelse:

Haderslev Kommune har ca. 185 ejendomme med ca. 650 bygninger på og med et samlet etageareal på ca. 305.000 m². Der er tale om en meget blandet bygningsmasse bestående af skoler, børnehaver, plejecentre, administrationsbygninger, offentlige toiletter, entreprenørbygninger, sportshaller m.v.

Det politiske styringsredskab er "Retningslinjer for vedligeholdelse af Haderslev Kommunes bygninger".

Midlerne til bygningsvedligehold anvendes primært til større vedligeholdelsesopgaver på klimaskærm og tekniske installationer i de kommunale bygninger inkl.:

- Asbestrenoveringer af skoler, børnehaver m.v.
- Undersøgelse og radon-sikring af bygninger
- Kloaksepareringer
- Opgravning af gamle olietanke på kommunale ejendomme
- Energibesparende foranstaltninger, herunder understøttelse af klimaplanen, hvor opvarmning med fossile brændsler skal udfases og belysning skal skiftes til LED i kommunens bygninger
- AT-påbud. Sikring af et godt arbejdsmiljø og sikring af et godt indeklima, samt håndtering af ny brandsynsbekendtgørelse (januar 2022)
- Mindre anlægspulje, som primært bruges til at forebygge arbejdsskader og AT-påbud.
- Pulje til færdiggørelse af byggeopgaver, hvor der er aflagt anlægsregnskab
- Egne tiltag som supplement til støjkompensation (F-35 fly Flyvestation Skrydstrup).

Bæredygtigt perspektiv:

Hvis bygninger ikke vedligeholdes løbende, vil der opstå flere og større skader på vores bygninger. Dette vil medføre, at udgifterne vil blive større, da det er dyrere at udbedre skader, fremfor løbende vedligehold. Derudover er en del af pulje reserveret til energibesparende foranstaltninger, som understøtter Haderslev Kommunes klimaplan.

Afledt drift:

Den afledte drift vil være negativ, da en del af puljen bruges til energibesparende foranstaltninger. Denne besparelse tilbageføres til bygningsvedligeholdelsespuljen, så besparelserne skal finansiere nye tiltag.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Energibesparende foranstaltninger

Økonomi (mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	5,0	5,0	5,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Klimapolitik

Anlægsbevilling: Der meddeles anlægsbevilling på 5,0 mio. kr. i forbindelse med budgetvedtagelsen, vedr. det afsatte beløb i 2026 på baggrund af nedenstående beskrivelse af de materielle forudsætninger

Beskrivelse:

Kommunalbestyrelsen vedtog i 2022 klimaplanen, som satte fart på den grønne omstilling i kommunens bygninger. For at nå i mål med klimaplanen, om at udfase opvarmning med fossile brændsler, løfte bygnin- gernes energimærker, så ingen bygninger er under mærke E og konvertering til LED-belysning i kommu- nens bygninger, er de 5 mio. kr. som normalt afsættes til energibesparende foranstaltninger ikke tilstræk- keligt. Fra 2025 skal der afsættes 10,0 mio. af bygningsvedligeholdelsespuljen, for at indfri klimaplanen, hvilket uden øget budget vil medføre en løbende øgning af efterslæbet for vedligehold af kommunens byg- ninger.

Udover kommunens egen klimaplan vedtog EU, i efteråret 2023, en revision af direktivet om energieffekti- vitet (EED), som stiller krav til at medlemsstaterne hvert år renoverer mindst 3 % af det samlede etageareal i bygninger, der ejes af offentlige organer. Dette direktiv lægger endnu et lag oven på klimaplanen som Haderslev Kommune allerede har og stiller konkrete krav om, for Haderslev Kommunes vedkommende, at over 9.000 m2 bygningsmasse energirenoveres hvert år.

Konvertering fra fossile brændsler til vedvarende energi berører i alt 44 af kommunens 188 ejendomme og forventes at koste i omegnen af 40 mio. kr. i alt. Konvertering forventes af medføre besparelser på forbrugs- udgifterne, og i energistrategien for kommunale ejendomme er det vedtaget, at disse overføres til bygnings- vedligeholdelsespuljen, til at understøtte fremtidige projekter. De årlige besparelser forventes af ligge i et niveau på ca. 0,3 mio. kr.

Bæredygtigt perspektiv:

Den ønskede tillægsbevilling skal dække det øgede finansieringsbehov som opstår på baggrund af krav i klimaplanen og fra EU.

Afledt finans:

Udgift til energibesparende foranstaltninger kan lånefinansieres.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Strukturelle ændringer på borgernære områder BBU, SSU, SHU

Økonomi (i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	9,0	10,0	10,0	-
Anlægsindtægt	-	-	-	-

Kategori: Udvikling i Land og By

Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen

Beskrivelse:

Omstillingspulje til lokalbyer med henblik på understøttelse af strukturelle ændringer for at afhjælpe konse- kvensen af lokale ændringer i befolkningssammensætningen.

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

Projekt: Udmøntet anlægspulje				
Økonomi (i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Anlægsudgift	10,0	20,0	40,0	142,2
Anlægsindtægt	-	-	-	-
Kategori: Basisbudget				
Anlægsbevilling: Der meddeles ikke anlægsbevilling til projektet i forbindelse med budgetvedtagelsen				
Beskrivelse:				
Der er afsat en udmøntet anlægspulje, som kan udmøntes i en senere budgetlægning.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

6. Grundkapitalindskud

Landsbyggefonden har til formål at støtte og udvikle alment boligbyggeri gennem forskellige tilskuds- og låneordninger. Det kommunale grundtilskud vil være mellem 8% og 12% for familieboliger afhængig af den gennemsnitlige boligstørrelse, således kommunerne skal indskyde færrest penge ved byggeri af små boliger og flest penge ved byggeri af store boliger. Det kommunale grundkapitalindskud for ungdomsboliger og ældreboliger er på 10%. Nedenfor følger beskrivelser af forslag til indskud i Landsbyggefonden.

Landsbyggefonden har til formål at støtte og udvikle alment boligbyggeri gennem forskellige tilskuds- og låneordninger.

Grundkapitalindskud (Beløb i mio. kr. i løbende priser)	U/I	2026	2027	2028	2029
Årlig pulje til grundkapital	U	0,9	10,9	0,9	-
Grundkapitalindskud i alt		0,9	10,9	0,9	-

Projektbeskrivelser

Projekt: Grundkapital				
Økonomi (i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
Finansudgift	0,9	10,9	0,9	-
Kategori: Udviklings- og investeringsprojekter				
Beskrivelse: Boligselskaberne har mulighed for at søge om godkendelse af ombygningsprojekter m.v. i henhold til reglerne om støttet boligbyggeri. I supplerende budget vil der blive søgt om 0,9 mio. kr. årligt til videreførelse af ordningen i 2029.				

"+" betyder udgifter/mindre indtægter/træk på kassen "-" betyder indtægter/mindre udgifter/henlæggelser

7. Bevillings- og flerårsoversigt

Finansiering

(Beløb i mio. kr.)	2026		2027		2028		2029	
	U	I	U	I	U	I	U	I
Renter af likvide aktiver	0	-10	0	-10	0	-10	0	-10
Renter af kortfristede tilgodehavender i øvrigt	0	0	0	0	0	0	0	0
Renter af langfristede tilgodehavender	0	0	0	0	0	0	0	0
Renter af udlæg vedr. forsyningsvirksomheder	0	0	0	0	0	0	0	0
Renter af langfristet gæld	9	0	9	0	8	0	9	0
Kurstab og kursgevinster	0	-5	0	-5	0	-5	0	-5
Afdrag på lån	86	0	87	0	49	0	50	0
Optagne lån	0	-32	0	-10	0	-13	0	0
Tilskud og udligning	41	-1.658	42	-1.598	43	-1.675	45	-1.692
Grundskyld mv.	0	-180	0	-184	0	-188	0	-192
Købsmoms								
Skatter	8	-3.068	8	-3.252	9	-3.303	9	-3.420
Balanceforskydninger	1	0	35	0	1	0	0	0
Finansiering, i alt	146	-4.954	183	-5.059	111	-5.195	112	-5.319

Drift

(Beløb i mio. kr.)	2026		2027		2028		2029	
	U	I	U	I	U	I	U	I
Driftsudgifter	3.550	-462	3.551	-463	3.551	-463	3.551	-463
Aktivitetsbestemt medfinansiering	277	0	277	0	277	0	277	0
Overførselsudgifter	1.613	-361	1.613	-361	1.613	-361	1.613	-361
Alle udvalg skattefinansieret område	5.441	-823	5.441	-823	5.442	-823	5.442	-824
Driftsudgifter	125	-6	125	-6	125	-6	125	-6
Overførselsudgifter	1.561	-350	1.561	-350	1.561	-350	1.561	-350
Beskæftigelses- og Borgerserviceudvalget	1.686	-356	1.686	-356	1.686	-356	1.686	-356
Driftsudgifter	1.067	-146	1.066	-146	1.066	-146	1.066	-146
Børne- og Familieudvalget	1.067	-146	1.066	-146	1.066	-146	1.066	-146
Driftsudgifter	140	-26	139	-26	139	-26	139	-26
Kultur- og Fritidsudvalget	140	-26	139	-26	139	-26	139	-26
Driftsudgifter	2	0	2	0	2	0	2	0
Land- og Byudviklingsudvalget	2	0	2	0	2	0	2	0
Driftsudgifter	903	-84	905	-84	904	-84	904	-84
Aktivitetsbestemt medfinansiering	277	0	277	0	277	0	277	0
Senior- og Sundhedsudvalget	1.181	-84	1.182	-84	1.182	-84	1.182	-84
Driftsudgifter	713	-139	713	-139	713	-139	713	-139
Overførselsudgifter	22	-11	22	-11	22	-11	22	-11
Social- og Handicapudvalget	735	-150	736	-150	735	-150	735	-150
Driftsudgifter	224	-16	223	-16	224	-16	224	-16
Teknik- og Klimaudvalget	224	-16	223	-16	224	-16	224	-16
Driftsudgifter	52	-2	52	-2	52	-2	52	-2
Overførselsudgifter	5	0	5	0	5	0	5	0
Ungeudvalget	58	-2	57	-2	57	-2	57	-2
Driftsudgifter	15	0	15	0	15	0	15	0
Vækst- og Udviklingsudvalget	15	0	15	0	15	0	15	0
Driftsudgifter	308	-43	310	-43	310	-43	310	-43
Overførselsudgifter	25	0	25	0	25	0	25	0
Økonomiudvalget	333	-43	335	-43	335	-43	335	-43
Det brugerfinansierede område	-	-	-	-	-	-	-	-

Anlæg

	2026		2027		2028		2029	
	U	I	U	I	U	I	U	I
(Beløb i mio. kr.)								
Anlæg, i alt	210	-19	191	-48	191	-5	177	-1
Det skattefinansierede område	210	-19	191	-48	191	-5	177	-1
Det brugerfinansierede område	0	0	0	0	0	0	0	0

Bevillingsoversigt – pris- og lønskøn

	2026		2027		2028		2029	
	U	I	U	I	U	I	U	I
(Beløb i mio. kr.)								
Pris- og lønskøn, i alt	0	0	181	-30	366	-61	559	-94
Skattefinansieret			181	-30	366	-61	559	-94

	2026		2027		2028		2029	
	U	I	U	I	U	I	U	I
(Beløb i mio. kr.)								
Likviditetsforskydning		0		-35		-25		-52

	2026		2027		2028		2029	
	U	I	U	I	U	I	U	I
(Beløb i mio. kr.)								
Balance	5.797	-5.797	5.996	-5.996	6.110	-6.110	6.290	-6.290

8. Oversigt over totalbudgettet 2026-2029

(Beløb i mio. kr.)	2026	2027	2028	2029
DET SKATTEFINANSIEREDE BUDGET				
Indtægter:				
Personskatter	-3.010	-3.176	-3.224	-3.339
Selskabsskatter	-50	-68	-70	-72
Grundskyld	-180	-184	-188	-192
Generelle tilskud	-1.616	-1.555	-1.632	-1.647
Købsmoms	-	-	-	-
Lånoptagelse	-32	-10	-13	-
Indtægter i alt	-4.889	-4.993	-5.127	-5.251
Udgifter:				
Renter	-6	-6	-7	-6
Afdrag	86	87	49	50
Balanceforskydninger	1	35	1	0
Pris- og lønfremskrivninger	-	150	305	466
Skattefinansieret anlæg	191	143	186	176
Skattefinansieret drift	4.617	4.618	4.618	4.618
Driftsudgifter, i alt	3.088	3.088	3.088	3.088
Aktivitetsbestemt medfinansiering, i alt	277	277	277	277
Overførselsudgifter, i alt	1.253	1.253	1.253	1.253
Totaler - skattefinansieret drift:	4.617	4.618	4.618	4.618
Specifikationer - skattefinansieret drift:				
Driftsudgifter	119	119	119	119
Overførselsudgifter	1.211	1.211	1.211	1.211
Beskæftigelses- og Borgerserviceudvalget	1.330	1.330	1.330	1.330
Driftsudgifter	921	921	921	921
Børne- og Familieudvalget	921	921	921	921
Driftsudgifter	114	113	113	112
Kultur- og Fritidsudvalget	114	113	113	112
Driftsudgifter	2	2	2	2
Land- og Byudviklingsudvalget	2	2	2	2
Driftsudgifter	819	820	820	820
Aktivitetsbestemt medfinansiering	277	277	277	277
Senior- og Sundhedsudvalget	1.096	1.098	1.097	1.097
Driftsudgifter	574	575	574	574
Overførselsudgifter	11	11	11	11
Social- og Handicapudvalget	585	586	585	585
Driftsudgifter	208	208	208	208
Teknik- og Klimaudvalget	208	208	208	208
Driftsudgifter	51	50	50	50
Overførselsudgifter	5	5	5	5
Ungeudvalget	56	56	56	56
Driftsudgifter	15	15	15	15
Vækst- og Udviklingsudvalget	15	15	15	15
Driftsudgifter	265	267	267	268
Overførselsudgifter	25	25	25	25
Økonomiudvalget	290	292	292	293
Udgifter i alt skattefinansieret	4.889	5.028	5.152	5.303
Netto skattefinansieret budget	0	35	25	52
DET BRUGERFINANSIEREDE BUDGET				
Brugerfinansieret drift netto	-	-	-	-
Brugerfinansieret anlæg netto	-	-	-	-
Pris- og lønfremskrivninger	-	-	-	-
Udgifter, i alt brugerfinansieret	-	-	-	-
Netto udgifter i alt	4.889	5.028	5.152	5.303
Nettoeffekt på kassen	0	35	25	52

9. Takstoversigt for Haderslev Kommune 2026

Beskæftigelse- og Borgerserviceudvalget

Oplysninger	2025	2026
Bopælsattester	90	90
Genudskrivning af sundhedskort/lægeskift	225	40
Legitimationskort til unge (ungdomskort)	150	150
Folkeregisteroplysninger efter CPR-loven (oplysninger der ikke er elektronisk tilgængelige)	90	90
Sprogbilag	200	200
Pris for foto taget i Borgerservice til pas/kørekort	140	140
Gebyr for vielse uden for rådhuset ekskl. kørsel	550	550
Leje af Dramaten (pr. døgn)	3.200	3.300
Leje af Dramaten (3 timer)	1.600	1.700

Børne- og Familieudvalget

Dagtilbud	2025	2026
Dagpleje		
Fuldtidspladser, betaling i 11 måneder	3.082	3.172
Deltidspladser 32 timer, betaling i 11 måneder	2.620	2.697
Deltidspladser 30 timer, betaling i 11 måneder	2.014	2.073
Daginstitutioner 0 – 2-årige		
Fuldtidspladser, betaling i 11 måneder	4.190	4.312
Deltidspladser 20 timer, betaling i 11 måneder	2.514	2.587
Deltidspladser 30 timer, betaling i 11 måneder	2.919	3.004
Daginstitutioner 3 - 6-årige		
Fuldtidspladser, betaling i 11 måneder	2.629	2.706
Deltidspladser 20 timer, betaling i 11 måneder	1.577	1.623
Deltidspladser 30 timer, betaling i 11 måneder	1.963	2.020

Taksten udgør 25 procent af bruttodriftsudgiften jf. dagtilbudslovens § 31-§34.

Taksten opkræves over 11 måneder, idet juli måned er betalingsfri.

Fra 2019 har forældre på barsel ret til en deltidsplads på 30 timer om ugen til børn i husstanden

Tilskud til privatinstitutioner	2025	2026
Driftstilskud pr. måned i 12 måneder (inkl. administration og bygninger) 0- 2 år		
Driftstilskud pr. fuldtidsplads	9.570	9.849
Driftstilskud pr. deltidsplads 20 timer	3.906	4.020
Driftstilskud pr. måned i 12 måneder (inkl. administration og bygninger) 3-6 år		
Driftstilskud pr. fuldtidsplads	6.859	7.059
Driftstilskud pr. deltidsplads 20 timer	2.800	2.882
Tilskud til private børnepassere og pasning af egne børn	2025	2026
Tilskud til privat pasning 0 - 2 år pr. måned		
Tilskud til privat børnepasning	6.357	6.543
Tilskud til pasning af egne børn	7.491	7.710
Tilskud til privat pasning 3-6 år pr. måned	2025	2026
Tilskud til privat børnepasning	4.971	5.116
Tilskud til pasning af egne børn	5.422	5.580

Forældre kan få tilskud til pasning af egne børn. Tilskuddet til pasning af egne børn må maksimalt udgøre 85 % af den billigste nettodriftsudgift i et dagtilbud i samme aldersgruppe i kommunen. I Haderslev Kommune er besluttet 75 % af nettodriftsudgiften.

SFO	2025	2026
Heldagsmodul pr. måned i 11 måneder pr. år	1.935	2.074
Eftermiddagsmodul pr. måned i 11 måneder pr. år	1.572	1.680
Morgenmodul pr. måned i 11 måneder pr. år	838	971
Takster i juli måned		
Sommerferieordning, betaling pr. uge i ferieperioden	1.198	1.313
Ungdomsklubber	2025	2026
Ungdomsklubber kr. pr. halvår	113	116
<i>Derudover betaling ved deltagelse i aktiviteter afhængig af aktivitet</i>		
Ungdomsskole	2025	2026
Førstehjælp til knallertkørekort	438	451
Jagttegn	877	902
Speedbåds kørekort	800	800
Naturskolen (<i>andre brugere end kommunale folkeskoler</i>) pr. time (<i>mindst 2 timer pr. gang</i>)	594	611

Kultur- og Fritidsudvalget

Musikskole	2025	2026
Tumlerytmi & Musikalsk Legestue – 1 rate	836	873
Max Musik I & II – 4 rater á 436 kr.	1.672	1.745
Musikklub – 4 rater á 436 kr.	1.672	1.745
Juniormusik - 10 rater á 276 kr.	2.640	2.755
Instrumentalundervisning (individuel) – 10 rater á 568 kr.	5.440	5.677
Instrumentalundervisning individuel (kort) – 10 rater á 341 kr.	0	3406
Holdundervisning 3-6 elever – 10 rater á 306 kr.	2.928	3.056
Ung musik – 10 rater á 209 kr.	2.000	2.087
Sammenspil – uden individuel undervisning – 10 rater á 209 kr.	2.000	2.087
Talentlinje/Performance Akademi – 10 rater á 781 kr.	7.480	7.806
<i>Fælles aktiviteter, sammenspil, teori, høreørelære, jam m.m. er inkl. i ovennævnte.</i>		
Voksen instrumentalundervisning over 25 år – 10 rater á 738 kr.	7.064	7.372
Voksenkor – 10 rater á 253 kr.	2.424	2.530
Instrumentleje - 10 rater á 123 kr.	1.176	1.228
Administrationsgebyr pr. elev	95	100
Dagtilbud. Institutioner faktureres:		
<i>Dagtilbud, institutioner, ordinært</i>	5.733	5.983
<i>Dagtilbud, special</i>	3.397	3.545
Musikklaser. Skoler faktureres:		
<i>Musikklaser: Model A</i>	7.160	7.472
<i>Musikklaser: Model B</i>	7.823	8.164
<i>Musikklaser: Model C</i>	8.486	8.856
<i>Musikklaser: Model D</i>	9.370	9.778
<i>Musikklaser: Model E</i>	10.138	10.580
<i>Musikklaser: Model F</i>	11.020	11.500

Elever over 25 år er ikke omfattet af Statens Kunstfond og Haderslev Kommunes tilskudsordninger, og skal derfor betale forhøjet deltagerbetaling.

Musikskolen råder over nogle instrumenter. Disse kan lejes af musikskolens elever.

Taksterne vedrører skoleåret 2025/2026.

Salg af ydelser og undervisningsmateriale (enkelte timer eller hele forløb) vil typisk blive udregnet med den faktiske pris eller en gennemsnitlig lærerløn udgift inkl. pension, forberedelse, transport m.m.

Delvis friplads ordning: Grundlag for vurderingen er med udgangspunkt i den aktuelle Fripladsskala, Børne- og Undervisningsministeriet. Der gennemføres en genvurdering i midten af sæsonen.

Takster for private og kommercielle bruger samt generelle takster fremgår af nedenstående med følgende undtagelser:

- 1) Lokaler anvises vederlagsfrit til folkeoplysende foreninger og øvrige almennyttige foreninger/aktiviteter
- 2) Visning på infotavler er vederlagsfrit for folkeoplysende foreninger og øvrige almennyttige foreninger/aktiviteter

Kunstgræsbaner	2025	2026
Leje pr. påbegyndt time	600	618
Haderslev Idrætscenter	2025	2026
Halleje, Dobbelt hal (hal 1 + 2) ved kommercielt arrangement pr. døgn	36.300	37.389
Halleje, Enkelt hal (hal 3) ved kommercielt arrangement pr. døgn (der laves som regel færdige pakkeløsninger inkl. forplejning ved kommercielle arr.)	19.210	19.786
Idrætshal (hal 1, 2 eller 3) pr. time	555	572
Service-time	390	402
Mødelokale 1 pr. time (max. 12 pers.)	360	371
Mødelokale 2 pr. time (max. 32 pers.) inkl. projektor	515	530
Mødelokale 3 (IT) pr. time (max. 20 pers.)	515	530
Mødelokale 4 pr. time (max. 50 pers.) inkl. projektor	515	530
Lounge pr. time - begrænset udlejning	1.855	1.911
Udlejning af mobilscene pr. døgn	3.295	3.394
Foreningslokalet	360	371
Stadion og Idrætsanlæg	2025	2026
Leje af atletikstadion pr. time	710	731
Ekstra serviceydelser pr. time	385	397
Gram Svømmebad	2025	2026
Enkeltbillet børn	30	30
Enkeltbillet voksne	40	40
10 klipskort børn	250	250
10 klipskort voksne	350	350
Sæsonkort børn	450	450
Sæsonkort voksne	850	850
Sæsonkort familier	1.500	1.500
Kulturhuset Bispen	2025	2026
Bispens mødelokaler m.m.		
Åbn/lukkevagter ved leje af mødelokale udenfor normal åbningstid pr. dag	750	750
Leje af mødelokale pr. time	200	200
Leje af Multisalen/Månen indenfor normal åbningstid pr. time	250	250
Leje af Månen fredag efter kl. 16. 00 samt i weekenden pr. dag	3.400	3.400
Håndværkeriet		
Brugerbetaling pr. dag	30	30
Klippekort - 12 klip til 12 dage	300	300
Årskort - kom så tit du vil	600	600
<i>Diverse materialer betales efter forbrug</i>		
Infotavler		
Grafisk arbejde – ekskl. moms	400	400
1 uges visning - ekskl. moms	800	800
2 ugers visning - ekskl. moms	1.500	1.500
3 mdr. visning (ubegrænset antal spot) - ekskl. moms	7.500	7.500
6 mdr. visning (ubegrænset antal spot) - ekskl. moms	10.500	10.500
Schaumanns værksteder (Det nye Træværksted)		
Brugerbetaling pr. dag	30	30
12 klip til 12 dage (tidligere 10 turs kort)	300	300
Årskort (kom så tit du vil)	600	600

Diverse materialer betales efter forbrug

Historisk Arkiv	2025	2026
Digitale kopier, Digital kopi af film, video, pr. påbegyndt time	475	500
Undersøgelser, Research, undersøgelser	475	475
Slægtsforskning, Slægtsforskning, pr. påbegyndt times forundersøgelse	375	375
Fotografiske billeder		
Til brug for annoncer, reklamer m.m.	650	650
Til film- og videoproduktion (pr. sek.)	100	100
Digitale billeder til privat brug	100	100
Museum (Ehlers Samlingen/Von Oberbergs Hus)		
Entre til et museum – voksne	70	70
Entre til et museum – studerende	40	40
Entre til et museum – gruppe (min. 10 personer), pr. person	50	50
Rundvisning		
Rundvisning	425	425
Kultur og Fritid		
Leje af festsalen pr. time	185	191
Leje af øvrige lokaler pr. time	185	191
Folkeskoler (tidligere Børn og Familie)		
Overnatning indtil 100 personer	1.800	1.854
Overnatning 101-250 personer	13	13
Overnatning 251 personer og derover	9	9
Fri- og privatskolars brug af svømmehaller, haller m.v.	2025	2026
Haderslev Hallens svømmehal - kl. 06.00-22.00 - pr. time	1.100	1.133
Haderslev Hallen - kl. 08.00-23.00 - pr. time	490	505
Hjortebro svømmehal - kl. 06.00-22.00 - pr. time	1.100	1.133
Haderslev Idrætscenter - Hal 1 - kl. 06.00-08.00 og kl. 22.00-23.00 - pr. time	330	340
Haderslev Idrætscenter - Hal 1 - kl. 08. 00-15.00 og kl. 20.00-22.00 - pr. time	435	448
Haderslev Idrætscenter - Hal 1 - kl. 15.00-20.00 - pr. time	555	572
Haderslev Idrætscenter - Hal 2 - kl. 06.00-08.00 og kl. 22.00-23.00 - pr. time	330	340
Haderslev Idrætscenter - Hal 2 - kl. 08.00-15.00 og kl. 20.00-22.00 - pr. time	440	453
Haderslev Idrætscenter - Hal 2 - kl. 15.00-20.00 - pr. time	555	572
Haderslev Idrætscenter - Hal 3 - kl. 06.00-08.00 og kl. 22.00-23.00 - pr. time	330	340
Haderslev Idrætscenter - Hal 3 - kl. 15.00-20.00 - pr. time	555	572
Haderslev Idrætscenter - Hal 3 - kl. 20.00-22.00 - pr. time	440	453
Lethallen i perioden 01.10 til 01.04 - kl. 06.00-08.00 - pr. time	275	283
Lethallen i perioden 01.10 til 01.04 - kl. 06.00-08.00 og kl. 21.00-22.00 - pr. time	330	340
Lethallen i perioden 01.10 til 01.04 - kl. 15.00-16.00 - pr. time	555	572
Lethallen i perioden 01.10 til 01.04 - kl. 16.00-21.00 - pr. time	440	453
Lethallen i perioden 31.03 til 30.09 - kl. 06.00-15.00 og kl. 20.00-23.00 - pr. time	275	283
Lethallen i perioden 31.03 til 30.09 - kl. 15.00-20.00 - pr. time	330	340
Atletikstadion 31.03 til 30.09 - kl. 06.00-08.00 og kl. 20.00-23.00 - pr. time	440	453
Atletikstadion 31.03 til 30.09 - kl. 08.00-10.00 og kl. 12.00-14.00 - pr. time	720	742
Atletikstadion 31.03 til 30.09 - kl. 16.00-20.00 - pr. time	555	572
Øvrige baner 31.03 til 30.09 - kl. 06.00-08.00 og kl. 21.00-22.00 - pr. time	170	175
Øvrige baner 31.03 til 30.09 - kl. 08.00-15.00 - pr. time	210	216
Øvrige baner 31.03 til 30.09 - kl. 15.00-21.00 - pr. time	240	247
Fri- og privatskolars brug af Kulturpakker	2024	2025
Kulturpakker – dans, musik og teater	240	247

Taksterne vedrører skoleåret 2025/2026

Særaftaler med Haderslev Kommune som foreninger gratis kan gøre brug af:

Sted	Bookes via	Bemærkninger
Kulturhus Harmonien	Hotel Harmonien	80 dage årligt. Vilkår for brug af Kulturhus Harmonien fremgår af brugermanual, der fås ved henvendelse til Kultur og Fritid
Tørning Mølle – "Møllerens hus"	Tørning Mølle	Ubegrænset
Tørning Mølle – "Aktivitetsladen"	Tørning Mølle	30 dage årligt (max. 5 weekender)
Slotsgade 25	Slotsgade 25	Ikke defineret
Fuglsang Lounge, Haderslev Idrætscenter	Haderslev Fodbold-klub	50 dage årligt

Teknik- og Klimaudvalget**Gebyrer på bidragsbillet (momsfri) opkræves 1 gang årligt** **2025** **2026**

Skorstensfejerbidrag. Kommunen opkræver på vegne af skorstensfejerne og tillægger et administrationsgebyr på 5%.

Rottegebyr. Omkostninger til skadedyrsbekæmpelse opkræves i henhold til gældende bekendtgørelse om bekæmpelse af rotter mv.

Jordflytning for boliger, pr. bolig 2 2,25

Jordflytning erhverv (momsfri) **2025** **2026**

Jordflytning for erhverv i h.t. bekendtgørelse om affaldsregulativer, gebyrer og -aktører §18 stk. 5:

-Pr. anmeldelse, grundgebyr 230 230
-Efter medgået tidsforbrug, takst pr. time 635 670

Affald (momsfri) **2025** **2026**

Anvisning af affald for erhverv i h.t. bekendtgørelse om affaldsregulativer, gebyrer og -aktør § 18 stk. 4;

Efter medgået tidsforbrug, takst pr. time 635 724

Styrket affaldstilsyn, erhverv i h.t. bekendtgørelse om affaldstilsyn
Efter medgået tidsforbrug ekskl. køretid som er indregnet i taksten, takst pr. time 750 760

Miljøtilsyn, virksomheder (momsfri) **2025** **2026**

Gebyr opkræves som timepris efter medgået tid, pr. time 682 724

Gebyr for vandløbsreguleringssager (momsfri) **2025** **2026**

I henhold til bekendtgørelse om vandløbsregulering og -restaurering opkræves et minimumsgebyr pr. sag, herunder for krydsningstilladelser 7.487 7.589

Ved større og komplicerede sager, der kræver megen sagsbehandling inkl. tilsyn, opkræves et højere gebyr med op til max. 2% af anlægsudgiften

Åbning af rørlagte vandløb, som har et miljømæssigt formål er frataget gebyr.

Det samme gælder krydsning af vandløb med broer, som indgår i stianlæg, hvor der er sikret offentlig adgang. >7.487 >7.589

Vand, spildevand og affald (inkl. moms) **2025** **2026**

Takster for vand, spildevand og affald fremgår af det kommunale selskab Provas' hjemmeside www.provas.dk

Færdselsskader (momsfri)	2025	2026
Administrationsgebyr i fm. erstatningskrav som følge af færdselsskader		
Pr. sag i alt	1.060	1.075
Kommerciel servicevejvisning (momsfri)	2025	2026
Pr. skilt	2.300	2.330
Udeservering, stadepladser, torvedage (momsfri)	2025	2026
Udeservering på lejet areal – Gågaden i Haderslev - 4 m2 eller derover pr. m2 pr. halvår	290	300
Udeservering på lejet areal– Gågaden i Haderslev - under 4 m2 pr. halvår	1.080	1.100
Udeservering lejlighedsvis på lejet areal- Gågaden i Haderslev by pr. dag	590	600
Stadepladser – Gågaden i Haderslev pr. dag	590	600
Udeservering på lejet areal - Øvrige gader i Haderslev by - 4 m2 eller derover pr. m² pr. halvår	135	140
Udeservering lejlighedsvis på lejet areal- Øvrige gader i Haderslev by pr. dag	590	600
Stadepladser - Øvrige gader og pladser i Haderslev by pr. dag	590	600
Udeservering på lejet areal - Øvrige gader i kommunen - 4 m2 eller derover pr. m² pr. halvår	75	80
Udeservering lejlighedsvis på lejet areal - Øvrige gader i kommunen pr. dag	590	600
Stadepladser - Øvrige gader og pladser i kommunen - pr. dag	590	600
Arrangementspladser - Store pladser og parker (Gravene/cirkuspladser/ Damparken/Høttepladsen) pr. dag	1.200	1.300
Mobilt gadesalg, køretøj under 2,5 m licens pr. måned	810	810
Torvedag - Lejlighedsstadeplads - på torvet på Gravene pr. dag	190	195
Torvedag - Fast plads - på torvet på Gravene pr. m2 pr. halvår pr. uge	135	140
Byggesagsbehandling (momsfri)	2025	2026
Simpelt byggeri og konstruktioner, såsom garager, carporte, udhuse, drivhuse og lignende mindre bebyggelser under 50 m2, fast gebyr pr. sag	1.175	1.175
Øvrige simple konstruktioner, som f.eks. telte, skilte, tribuner, master, legepladser og lignende, fast gebyr pr. sag	1.175	1.175
Øvrige sagstyper, hvortil der søges byggetilladelse og meddeles ibrugtagningstilladelse, herunder lovliggørelse, dispensation og påbud m.m. Afregnes efter medgået tid, timepris. Hvad angår forhåndsdialog er første time gratis, herefter afregnes efter medgået tid til timepris	880	895
Togkørsel på Skrydstrup-sporet (momsfri)	2025	2026
Infrastrukturafgift pr. transporteret ton gods	1,50	1,55
Færgedrift - Aarø overfarten	2025	2026
Personbefordring - hele året ekskl. skolernes sommerferieperiode (momsfri)		
Voksne, t/r	30	35
Voksne, 10-turskort	180	180
Voksne, 30 turskort	450	450
Voksne, månedskort	250	250
Voksne, gruppe	18	18
Børn 4-15 år, t/r	15	20
Børn 4-15 år, 10-turskort	90	90
Børn 4-15 år, 30 turskort	225	225
Børn 4-15 år, månedskort	117	119
Børn 4-15, gruppe	9	9

Personbefordring - takster i skolernes sommerferieperiode (momsfri)

Voksne, t/r	50	55
Voksne, 10-turskort	360	360
Voksne, 30 turskort	900	900
Voksne, månedskort	450	450
Voksne, gruppe	32	35
Børn 4-15 år, t/r	25	25
Børn 4-15 år, 10-turskort	180	180
Børn 4-15 år, 30 turskort	450	450
Børn 4-15 år, månedskort	234	235
Børn 4-15, gruppe	18	18

Personbefordring hele året (momsfri)

Årskort – Helårsbeboere på Aarø	2.495	2.530
---------------------------------	-------	-------

Køretøjer - hele året ekskl. skolernes sommerferieperiode (inkl. moms)

Cykler og knallerter t/r	-	-
Motorcykler t/r	15	1
Køretøjer t/r	50	55
10-turskort, køretøjer	250	250
30-turskort, køretøjer (inkl. trailer/campingvogn)	600	600

Køretøjer - takster i skolernes sommerferieperiode (inkl. moms)

Cykler, knallerter t/r	-	-
Motorcykler t/r	30	30
Køretøjer t/r	75	80
10-turskort, køretøjer	250	250
30-turskort, køretøjer (inkl. trailer/campingvogn)	600	600

Større køretøjer og gods (inkl. moms)

Varebiler under 3.500 kg og under 6 m i længde, t/r	15	20
Varebiler under 3.500 kg og over 6 m i længde, t/r	41	50
Køretøjer over 3.500 kg totalvægt t/r, inkl. op til 6 tons gods t/r	61	75
Gods herunder betales pr. ton	11	15

Ekstra sejlads ved akuttillfælde (betales af det offentlige) (momsfri)

Kl. 06.00-18.00 t/r	585	595
Kl. 18.00-06.00 t/r	2.365	2.400

Private ekstra ture sejles kun, hvis det er muligt, og kun efter aftale med færgefarten. Bestilles senest en uge før (momsfri)

	2025	2026
Bilfærge ekstratur nat kl. 23.15-02.00, hele året	3.750	3.800
Bilfærge ekstratur dag, skolernes sommerferie	2.185	2.215
Bilfærge ekstratur dag, udenfor skolernes sommerferie	1.250	1.265
Brug af Magda 3 til bugsering, begravelse etc. pr. påbegyndt time	1.050	1.100

Bestillingsture kl. 23.15 fra Aarø og kl. 23.30 fra Aarø Sund bestilles inden kl. 22 af personer over 18 år (momsfri)

Normal t/r takst pr. tur, dog min.	230	220
------------------------------------	-----	-----

Havne og lystbådehavne

	2025	2026
Redskabsrum på Vodhængen		
Redskabsrum, stort, årligt	2.400	2.450
Redskabsrum, normalt, årligt	2.000	2.050

Vinteropbevaringsplads (inkl. moms)

Vinteropbevaringsplads for de kommunale pladser Vodhæng og Pakhuskajen er undertaget for gebyrer

	2025	2026
Vinteropbevaringsplads – opbevaring af både på land efter 1. maj:		
Perioden 1. september – 30. april	-	6.000
Både på land 1. maj – 30. april for fastliggere pr. år	8.400	-
Både på land 1. maj – 30. april for fastliggere pr. måned	1.200	-
<i>Vinteropbevaring på land tildeles af kommunen jf. aftale med havnen.</i>		
Faste pladser i Haderslev Havn ekskl. el, takster afhænger af bådpladsens størrelse (inkl. moms)		
Takst 1 Bådpladser HH1-HH16	3.100	3.200
Takst 2 Bådpladser HH17-HH28	3.400	3.450
Takst 3 Bådpladser HH29-HH45	4.500	4.575
Takst 4 Bådpladser HH46-HH69	5.700	5.780
Takst 5 Bådpladser HH100-HH130 korte både	8.850	8.975
Takst 6 Bådpladser HH100-HH130 lange både	12.890	13.100
Pakhuskajen (Strækning E og F), Kulkajen samt Godskajen (inkl. moms)		
Både over 15 m:		
Bådpladser, årligt	12.890	13.100
Bådpladser, månedligt	2.700	2.800
Store både, erhvervsbåde, månedligt	3.050	3.200
Faste pladser i Aarøsund Havn inkl. el 12 måneder, takster afhænger af bådpladsens størrelse (inkl. moms)		
Takst 1 Bådpladser AS210-AS231	3.200	3.200
Takst 2 Bådpladser AS232-AS239	4.100	4.100
Takst 3 Bådpladser AS240-AS251	5.500	5.500
Faste pladser i Aarø Havn inkl. el 7 måneder, takster afhænger af bådpladsens størrelse (inkl. moms)		
Takst 1 Bådpladser AA163-AA172, AA300-AA304	3.200	-
Takst 2 Bådpladser AA150-AA152, AA155-AA162	3.850	-
Takst 3 Bådpladser AA173-AA206, AA305-AA328	4.100	-
Takst 4 Bådpladser AA153-AA154	5.600	-
Takst 1 Bådpladser AA163-AA172	-	3.250
Takst 2 Bådpladser AA155-AA162	-	3.900
Takst 3 Bådpladser AA205, AA305-AA306	-	5.100
Store både ved Sydbroen (tidligere Helene broen) over 15 m		
Takst 4 Bådplads AA152	-	13.100
Aarø - El forbrug		
El pr. kwh inkl. afgifter – 400W på Aarø måleraflæses sammen med havneassistenten	Dagspris + 25%	
Gæstebåde Haderslev Havn ekskl. el (inkl. moms)	2025	2026
0 – 9,99 m	175	180
10 - 11,99 m (2025)	215	-
12 – 14,99 m (2025)	255	-
10 – 14,99 m (2026)	-	235
Over 15 m	500	500
Ugekort til 7 sammenhængende dage koster 5 gange dagsprisen		
Honnørkajen, Godskajen og Kulkajen kun for både over 15 meter i længde		
Gæstebåde Aarø og Aarøsund Havn inkl. el (inkl. moms)	2025	2026
0 – 9,99 m	175	180
10 - 11,99 m (2025)	215	-
12 – 14,99 m (2025)	255	-
10 – 14,99 m (2026)	-	235
Over 15 m	500	500
Ugekort til 7 sammenhængende dage koster 5 gange dagsprisen		

Haderslev Trafikhavn og Aarøsund Fiskerihavn (inkl. moms)	2025	2026
Skibsafgifter		
Afgift pr. anløb pr. BT	6	7
Afgift pr. måned pr. BT	30	30
Afgift rutefartøjer pr. anløb pr. BT	20	20
Vareafgifter pr. ton (inkl. moms)		
Hovedtaksten	13	13
Konventionelle fisk 2,45 % ved salg i første hånd		
Opdrætslaks 0,75 % ved salg i første hånd		
Passager afgifter (inkl. moms)		
Pr. døgn	6	7
4-30 anløb pr. uge	13	14
Over 30 anløb pr. uge	25	25
Levering af vand (inkl. moms)		
Levering af vand pr. m3 ekskl. vandafledningsafgift inkl. miljøafgift og målerleje	Dagspris + 25%	
Storkunder, levering af vand pr. m3 ekskl. vandafledningsafgift inkl. afgifter m.v.	Dagspris + 25%	
Betjeningsgebyr – Inden for normal arbejdstid pr. gang	330	335
Tillægsgebyr pr. påbegyndt time uden for normal arbejdstid pr. gang	1.260	1.275
Levering af el: (inkl. Moms)		
El pr. kWh inkl. afgifter	El-pris + 25 %	
Storkunder, levering af el pr. kWh inkl. afgifter	El-pris + 25 %	
Betjeningsgebyr inden for normal arbejdstid pr. gang	330	335
Tillægsgebyr ved levering udover normal arbejdstid pr. gang	1.260	1.275

Senior- og Sundhedsudvalget

Plejecentrene	2025	2026
Forplejningspakken pr. måned	4.261	4.453
Forplejningspakke pr dag	156	164
Forplejning aflastningsplads pr. dag	156	164
Servicepakke 1 - Fællesarealer inkl. vinduesvask pr. måned	95	91
Servicepakke 3 - Egen bolig inkl. vinduesvask pr. måned	140	135
Servicepakke 4 - Egen bolig ekskl. vinduesvask pr. måned	139	110
Vaskepakke 1 - Inkl. leje og vask af linned, pris pr. måned	307	323
Vaskepakke 2 - Vask i leve/bo miljø, pris pr. måned	31	32
Madservice i eget hjem	2025	2026
Hovedret pr. måltid inkl. udbringning	63	65
Biret pr. måltid	11	11
I alt pr. måltid	74	76
Dagcentre	2025	2026
Heldagsforplejning ekskl. morgenmad, pris pr. dag	95	97
Formiddagsplads – pris pr. dag	77	79
Eftermiddagsplads – pris pr. dag	82	84
Betaling for kørsel til dagcenter pr. tur/retur	47	48

Social- og Handicapudvalget

Bostederne under Handicap, Socialpsykiatri og Myndighed	2025	2026
Servicepakke 1 - Fællesarealer inkl. vinduesvask pr. måned	67	54
Servicepakke 2 - Egen bolig inkl. vinduesvask pr. måned	120	131
Vaskepakke - Vask i leve/bo miljø pr. måned	37	51

Økonomiudvalget

Rykkergebyrer ved for sen betaling	2025	2026
Rykkergebyr ved udsendelse af rykkerskrivelser	250	250
Rykkergebyr ved regningskrav	100	100

Bilag 1: Investeringsoversigt – Teknisk budget

Investeringsoversigt (mio. kr.)	U/I	2026	2027	2028	2029
Børne- og Familieudvalget					
Bygningsvedligehold og mindre anlæg	U	4,0	-	-	-
Kultur- og Fritidsudvalget					
Svømmefaciliteter Haderslev by	U	9,5	25,0	55,0	-
Anlægs- og facilitetspulje	U	2,3	2,3	2,3	2,3
Svømmefaciliteter Vojens	U	14,9	-	-	-
Land- og Byudviklingsudvalget					
Borgerbudgettering i landdistrikterne	U	1,4	1,4	1,4	-
Landdistriktpulje	U	1,0	1,0	1,0	-
Område- og landsbyfornyelse	U	2,6	2,6	2,6	-
Forum Vojens og Vision Gram	U	1,0	1,0	1,0	-
Borgerbudgettering Haderslev/Starup	U	0,7	0,7	0,7	-
Strategiske udviklingsplaner i Vojens og Gram	U	4,0	4,0	4,0	-
Senior- og Sundhedsudvalget					
Velfærdsteknologiske løsninger	U	1,0	1,0	1,0	-
Teknik- og Klimaudvalget					
Østergade/Honnørkajen. Klargøring af grund samt etablering af udenomsarealer og pumpestation	U	1,2	-	-	-
Jomfrusti-projektet	U	35,6	29,0	-	-
Jomfrusti-projektet	I	-10,0	-27,0	-	-
Over Kestrup - sydlig vejstrækning udvides med vigelommer	U	0,3	-	-	-
Håndtering af klimavand, klimatilpasning og kyststrategi	U	2,0	-	-	-
Vores kyst, anlægsprojekt med bidragsfordeling	U	1,0	0,5	-	-
Vores kyst, anlægsprojekt med bidragsfordeling	I	-	-6,5	-	-
Klimaplan 2022-2050	U	3,0	3,0	3,0	-
Pulje til kystbeskyttelse og klimatilpasning 2028	U	-	-	2,0	-
Vores kyst - eget bidrag til kystbeskyttelse ved Hejsager og Kelstrup	U	1,6	-	-	-
Flytning af driftsafdelingen	U	4,5	-	-	-
Broer og bygværker	U	2,7	2,7	1,0	-
Nedlæggelse af overflødige brandhaner, ubenyttede borer og brønde	U	0,3	0,3	0,3	-
Tilgængelighedspulje	U	0,4	0,4	0,4	-
Pulje til udmøntning af cykelstiplan	U	-	4,1	7,0	-
Pulje til udmøntning af cykelstiplan	I	-	-	-2,0	-
Pulje til trafiksikkerhed	U	1,0	1,0	1,0	-
Oversvømmelsessikring af Fole	U	3,5	-	-	-
Haderslev Dam og Fjord	U	1,0	-	-	-
Pulje til prioritering af havne og færge	U	0,5	2,8	5,0	-
Pulje til oprensning af sejltrede Haderslev Inderhavn og fjord	U	3,0	3,0	3,0	-
Oprensning af sejltrede ved Aarø	U	1,2	-	-	-
Cykelsti Hejsager – Starup	U	16,0	0,5	-	-
Cykelsti Hejsager – Starup	I	-0,2	-6,6	-	-
Sikre skoleveje i Haderslev Sydby	U	0,1	-	-	-
Sikre skoleveje i Haderslev Sydby	I	-2,8	-	-	-
Krydsombygning Haderslev Nord ved Sønderjyske Motorvej	U	2,0	-	-	-
Krydsombygning Haderslev Nord ved Sønderjyske Motorvej	I	-1,0	-	-	-
Vækst- og Udviklingsudvalget					
Strategiske udviklingsplaner i Haderslev	U	2,5	3,0	-	-
Basen – Et formidlingscenter ved Skrydstrup	U	2,0	2,0	-	-
Aarø Turismeudvikling	U	1,0	-	-	-

Investeringsoversigt (mio. kr.)	U/I	2026	2027	2028	2029
Belysning i byrum	U	1,0	1,0	1,0	-
Legepladser i Vojens og Haderslev	U	2,0	4,0	4,0	-
Legepladser i Vojens og Haderslev	I	-	-2,0	-2,0	-
Projekt Aarø Naturø	U	8,3	8,3	-	-
Projekt Aarø Naturø	I	-4,0	-4,0	-	-
Økonomiudvalget					
Byudvikling	U	7,7	11,9	2,8	1,4
Erhvervsjord	U	7,0	8,0	5,0	-
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde	U	1,9	1,9	1,9	1,9
Pulje til boligbyggemodning og salg af grunde	I	-1,4	-1,4	-1,4	-1,4
Anlægstilskud til Brand og Redning Sønderjylland	U	1,4	1,4	1,4	1,4
Bygningsvedligeholdelse m.v.	U	28,3	28,3	28,3	28,3
Energibesparende foranstaltninger	U	5,0	5,0	5,0	-
Strukturelle ændringer på borgernære områder BFU, SSU, SHU	U	9,0	10,0	10,0	-
Udmøntet anlægspulje	U	10,0	20,0	40,0	142,2
Teknisk budget – Nettoanlæg i alt		190,8	143,4	185,6	176,0
Teknisk budget – Bruttoanlæg i alt		210,2	190,9	191,0	177,4

Bruttoanlæg er anlægsudgifter uden ældreboliger
Afrundingsdifferencer kan forekomme